STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ
A COMUNEI POIANA ILVEI

PENTRU PERIOADA 2016-2020 CU PERSPECTIVĂ 2025

Octombrie 2016

Octombrie, 2016

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ
A COMUNEI POIANA ILVEI
PENTRU PERIOADA 2016-2020, CU PERSPECTIVĂ 2025

Octombrie 2016

Octombrie, 2016

FIȘA PROIECTULUI

TITLUL PROIECTULUI:

Strategia de dezvoltare durabilă a Comunei Poiana Ilvei, pentru perioada 2016-2020 cu perspectivă 2025, Județul Bistrița-Năsăud

BENEFICIAR: Comuna Poiana Ilvei, Județul Bistrița-Năsăud

PRESTATOR SERVICII: SC CASA DE CONSULTANTA DARIMAR SRL

ADMINISTRATOR: Ioana Nicoleta POP

Octobrie 2016

Octombrie, 2016

CONȚINUT

Capitolul I CADRUL GENERAL
I.1 Necesitatea planificării dezvoltării locale
I.2 Cadrul strategic al dezvoltării Uniunii Europene: Strategia *Europa 2020*
I.3 Corelarea cu *Cadrul Strategic de Dezvoltare a României 2014-2020*
I.3.1 Programarea fondurilor europene nerambursabile în perioada 2014-2020
I.3.2 Reperele procesului de programare 2014-2020
I.3.3 Cadrul Strategic de Dezvoltare a României 2014-2020
I.3.4 Cadrul Strategic de Dezvoltare Teritorială a României
I.4 Corelarea cu Planul de Dezvoltare Regională Nord-Vest 2014-2020
I.5 Corelarea cu Strategia de Dezvoltare Durabilă a Județului Bistrița-Năsăud 2014-2020
I.6 Prezentarea și evaluarea Strategiei de Dezvoltare 2007-2013
I.6.1 Concluzii pentru fundamentarea strategiei locale pentru perioada 2015-2020
I.6.2 Actorii implicați în elaborarea și implementarea strategiei de dezvoltare locale, Grupurile de lucru
I.6.3 Sursele documentare

Capitolul II STADIUL ACTUAL ŞI TENDINȚELE DE DEZVOLTARE ALE COMUNEI
II.1 Situarea geografică
II.2 Evoluția istorică
II.3 Cadrul natural
II.3.1 Relieful
II.3.2 Hidrografia
II.3.3 Clima
II.3.4 Biodiversitatea – vegetația și fauna
II.3.5 Solurile
II.3.6 Zone naturale protejate
II.4 Relații în teritoriu și optimizarea acestora
II.4.1 Relațiile care decurg din documentele de planificare teritorială
II.4.2 Indicatorii minimali cantitativi și calitativi
II.4.3 Nivel de dotare
II.4.4 Legături rutiere și feroviare între Comuna Poiana Ilvei și localitățile vecine
II.4.5 Parteneriate, asociații, înfrățiri, relații
II.5 Activitățile economice și perspectivele de dezvoltare
II.5.1 Agricultura, silvicultura, zootehnia
II.5.2 Industria și construcțiile
II.5.3 Turismul
II.5.4 Comerțul și serviciile
II.6 Populaţia.Elemente demografice şi sociale, evoluții, tendințe
II.6.1 Prezentare generală
II.6.2 Evoluția populației și prognoze demografice
II.6.3 Gospodăriile populației și fondul locativ
II.6.4 Viața comunității
II.7 Infrastructurile tehnice și serviciile publice aferente
II.7.1 Infrastructura și serviciile de transport local
II.7.2 Alimentarea cu apă și canalizarea
II.7.3 Alimentarea cu energie electrică

II.7.4 Asigurarea energiei termice
II.7.5 Telecomunicațiile
II.7.6 Gospodărirea apelor
II.7.7 Managementul deșeurilor
II.8 Dotări și servicii publice
II.8.1 Educația
II.8.2 Sănătatea
II.8.3 Dotări și servicii în domeniile culturii și cultelor
II.8.4 Petrecerea timpului liber
II.9 Dezvoltarea cadrului construit
II.9.1 Structura localității pe sate componente
II.9.2 Transferul direcțiilor strategice de dezvoltare în cadrul PUG și RLU
II.9.3 Studiile de fundamentare tehnică a PUG și RLU
II.9.4 Temele strategice şi problemele ce vor fi tratate în P.U.G
II.10 Riscurile privind dezvoltarea și managementul acestora
II.11 Protecția mediului
II.11.1 Calitatea mediului
II.11.2 Procese generatoare de poluare și managementul poluării
II.11.3 Managementul deșeurilor
II.11.4 Managementul resurselor hidrologice

Capitolul III ANALIZA SWOT ȘI DIAGNOZA
III.1 Situarea geografică
III.2 Evoluția istorică
III.3 Cadrul natural
III.4 Relații în teritoriu și optimizarea acestora
III.5 Activitățile economice și perspectivele de dezvoltare
III.6 Populaţia.Elemente demografice şi sociale, evoluții, tendințe
III.7 Infrastructurile tehnice și serviciile publice aferente
III.8 Dotări și servicii publice
III.9 Dezvoltarea cadrului construit
III.10 Riscurile privind dezvoltarea și managementul acestora
III.11 Protecția mediului

Capitolul IV VIZIUNEA DE DEZVOLTARE
IV.1 Oportunități de dezvoltare zonală
IV.2 Priorități aferente Zonei Strategice Nord Est (GAL Leader Bistrita)
IV.3 Conceptul proiectelor de dezvoltare economică și a proiectelor integrate
IV.4 Structura Strategiei Comunei Poiana Ilvei
IV.5 Domenii și programe
IV.6 Proiecte integrate în parteneriate pe Subzona Strategică Nord Est
IV.7 Obiectivele strategice detaliate în proiecte pentru perioada 2016-2020-2025
IV.8 Proiecte locale prioritare ale Comunei Poiana Ilvei pentru perioada 2016-2020

Capitolul V MANAGEMENTUL IMPLEMENTĂRII STRATEGIEI DE DEZVOLTARE
V.1 Instituționalizarea strategiei de dezvoltare
V.2 Prioritizarea proiectelor
V.3 Pașii procesului de prioritizare a proiectelor
V.4 Resurse importante în creșterea eficienței managementului implementării strategiei

Octombrie, 2016

Capitolul I CADRUL GENERAL

Octombrie, 2016

Capitolul I

CADRUL GENERAL

Proiectul *Strategia de Dezvoltare Durabilă a Comunei Poiana Ilvei* are ca principal obiectiv elaborarea unui document care să exprime aspirațiile de dezvoltare ale comunității, să abordeze onest tematicile locale, bazându-se pe potențialul local de dezvoltare.

Necesitatea elaborării acestui document de planificare strategică apare în contextul apartenenței țării noastre la Uniunea Europeană și în vederea creșterii șanselor de accesare a fondurilor comunitare. Observăm, pe de o parte, oportunitatea dezvoltării durabile a comunităților prin intermediul fondurilor europene, pe de altă parte, oferirea de noi instrumente pentru creșterea competitivității economiei locale.

Valorificarea acestor noi oportunități cere alocarea unor resurse semnificative din partea actorilor locali, atât la nivelul capacității administrative locale necesare pentru accesarea, implementarea si monitorizarea adecvată a acestor fonduri, cât și de ordin financiar, de furnizare a cofinanțării obligatorii.

În consecință, este necesară o prioritizare clară a inițiativelor de dezvoltare, fundamentată pe o analiză riguroasă a situației locale specifice, astfel încât sa fie maximizat impactul socio-economic al acestor investiții, în contextul resurselor inevitabil limitate, disponibile pentru perioada de programare 2014-2020.

Strategia de Dezvoltare Durabila a Comunei Poiana Ilvei este un proiect realizat din fondurile proprii, inițiat si derulat de Unitatea Administrativ Teritorială a Comunei Poiana Ilvei.

I.1 Necesitatea planificării dezvoltării locale

O comunitate modernă trebuie să asimileze și să promoveze o viziune strategică în ceea ce privește dezvoltarea sa viitoare, fără să existe riscul ratării unor oportunități sau consumul inutil al unor resurse prețioase. Experiența internațională a dovedit că proiectele și programele operaționale funcționează cel mai bine atunci când fac parte dintr-un cadru bine definit, asumat, coordonat și implementat în interesul comunității pe care o reprezintă.

Procesul de elaborare a strategiei a vizat definirea reperelor de dezvoltare a comunității pentru perioada 2014-2020. Principalele etape metodologice:

- Realizarea unei analize preliminare
- Stabilirea viziunii asupra dezvoltării strategice a comunei Poiana Ilvei
- Analiza sectorială a domeniilor principale
- Realizarea strategiei de dezvoltare

Principiile care au stat la baza elaborării strategiei au fost asigurarea validității informațiilor, implicarea comunității, transparența, obiectivitatea, coerența și continuitatea demersului.

Pentru maximizarea rezultatelor acestui document de programare este nevoie în continuare de implicarea susținută a comunității, a managementului administrativ și a tuturor actorilor locali interesați in dezvoltarea locală, in scopul identificării tuturor oportunităților viitoare.

Strategia are la bază informații obținute cu sprijinul administrației locale, a unor informații si sinteze ale Institutului Regional de Statistică, de la Uniunea Europeană, cât și informații obținute în urma unor studii, rapoarte, cercetări, strategii și norme locale, județene, regionale si naționale.

Cele șapte caracteristici ale strategiilor sunt următoarele (CSaTH M., 1993): imagine asupra viitorului, creativitate, flexibilitate, activitate, create pentru acțiune, orientare spre schimbare, orientare spre un câștig durabil. O strategie nu doar reacționează la schimbări, prin faptul că ia în considerare influențele diferiților factori interni și/sau externi ai regiunii țintă, dar conține și elemente proactive, construind posibile planuri și programe ce urmează a fi aplicate pentru diferite situații ce pot să apară pe parcurs. Principiul acțiunii care stă la baza unei strategii de dezvoltare este organizarea]n programe, a căror aplicare implică acțiune concretă direcționată spre îmbunătățirea situației regiunii țintă. Orientarea spre schimbare reiese din faptul că strategiile urmăresc elaborarea unui pachet de programe care, odată implementate, duc la schimbare pe plan social, la o mai bună valorificare a potențialului local, precum și la orientarea activităților de dezvoltare în concordanță cu procesele înregistrate pe plan local.

Strategia de dezvoltare durabilă a comunei Poiana Ilvei s-a realizat la inițiativa autorităților locale. Prin intermediul Strategiei se permite administrației publice și celorlalți actori locali (cetățeni, societăți comerciale, fundații, organizații neguvernamentale, etc.) să își planifice acțiunile, dezvoltarea și afacerile, astfel încât să răspundă nevoilor locale și să valorifice oportunitățile de dezvoltare identificate în Strategie.

Pentru a asigura eficiența eforturilor de elaborare a Strategiei, s-a optat pentru o metodologie precisă, care a inclus elemente importante de implicare directă a comunității locale, prin solicitarea de puncte de vedere, interviuri, sondaje, plecând de la premisa că reprezentanții și liderii locali au interesul, bazele și cunoștințele necesare pentru a reprezenta diversele interese locale. Elaborarea Strategiei a presupus un efort asumat de către autoritatea executivă de la nivel local – primar, viceprimar, funcționari publici din aparatul de specialitate al primăriei, cu sprijinul echipei de consultanță.

Procesul de elaborare a strategiei a cuprins următoarele etape:

Culegerea datelor. În această etapă s-a urmărit evaluarea și nevoile pieței forței de muncă, baza economică a localității, analiza capacității instituționale locale, premisele dezvoltării economice locale. Aceste informații au fost obținute fie direct de la beneficiarii Strategiei, fie din surse statistice oficiale. Pentru această etapă principalul tip de activitate este culegerea datelor care să permită o diagnoză cât mai clară a spațiului pentru care s-a realizat planul de dezvoltare locală.

Pentru aceasta s-au urmărit elemente fizico-geografice (forme de relief, plasare geografică, factori de risc naturali, zone naturale protejate, etc.), populație (mărimea populației, densitatea, evoluția și factorii de creștere a populației), locuințele (dotarea locuințelor cu apă, electricitate, gaze naturale, vechimea și siguranța locuințelor, materialele de construcție folosite), echiparea localităților in sistem centralizat (apă, iluminat public, racordarea la rețele de telefonie, acces la căile de transport public sau privat), sociale (învățământ, comunicații, sănătate), mediu și ecologie (surse de apă, aer, sol, păduri).

S-a urmărit de asemenea și identificarea atractivității comunei din punct de vedere al turismului, a posibilităților de trecere a timpului liber, s-au identificat evenimentele culturale anuale sau specifice zonei. Această cercetare s-a realizat cu ajutorul important al întregii echipe locale de suport.

Tot în această etapă s-a urmărit și analiza și monitorizarea agenților de dezvoltare locală (instituții publice, organizații non-guvernamentale, întreprinzători privați, biserica, școala, etc.). Tehnica folosită a fost cea a anchetei sociologice. Astfel s-a aflat gradul de implicare al agenților enumerați pentru bunul mers al comunității, dar și imaginea pe care o au aceștia la nivelul comunei și în exteriorul ei.

Culegerea datelor s-a făcut prin observații pe teren, interviuri, chestionare, dezbateri publice. La finalul primei etape se poate face analiza SWOT a comunei, piatra de temelie pentru elaborarea strategiei viitoare a comunei Poiana Ilvei.

Stabilirea strategiei de dezvoltare durabilă locală

Analiza SWOT evidențiază punctele forte (strenghts), slabe (weaknesses), oportunitățile (opportunities) și amenințările (threats) existente la nivelul comunei Poiana Ilvei. Au fost de asemenea identificate forțele externe ce ar putea avea impact semnificativ, fie pozitiv fie negativ, în dezvoltarea ulterioară a comunei. Se obțin așadar direcțiile de dezvoltare locală.

a) Identificarea obiectivelor strategice de dezvoltare – enumerarea obiectivelor pentru care a fost elaborată strategia; menționarea metodologiei de elaborare și a agenților de dezvoltare locală implicați în procesul elaborării strategiei de dezvoltare, precum și identificarea câtorva domenii strategice de dezvoltare. Aceste domenii vor putea fi utilizate cu prioritate și în identificarea obiectivelor operaționale.
b) Obiective operaționale de dezvoltare în teritoriul supus investigației. Programul operativ de dezvoltare locală trebuie gândit de grupul de lucru ca un sistem coerent privind dezvoltarea comunității. În alegerea subprogramelor, cel mai important considerent trebuie să fie inițierea unor proiecte de dezvoltare convergente în vederea atingerii obiectivelor stabilite. Condiția de bază pentru dezvoltare locală este păstrarea tradițiilor economice și sociale comunitare. Astfel se ajunge la situația în care, pe baza realității existente, se pun bazele dezvoltării durabile a comunității.

Selectarea proiectelor de dezvoltare locală

În această etapă se analizează posibilele programe sau proiecte de dezvoltare ce vor fi cuprinse în strategia de dezvoltare locală. Ele sunt grupate în mai multe scenarii, în funcție de gradul de implicare al agenților de dezvoltare, de perioada necesară de implementare și de locul acestora pe agenda persoanelor sau organizațiilor însărcinate cu implementarea lor. Este obligatorie o discuție și o analiză constructivă cu autoritățile publice locale, deoarece ele sunt cele care pot da răspuns în legătură cu fondurile disponibile în bugetul local pentru finalizarea proiectelor propuse. Am intrat de asemenea în contact cu serviciile deconcentrate ale ministerelor, autorități județene, companii naționale care activează în județul Bistrița-Năsăud și în comuna Poiana Ilvei cu scopul de a alege eventuale propuneri de proiecte ce pot dezvolta comunitatea. Selectarea proiectelor are în vedere mai multe aspecte: proiectul trebuie să conducă la o îmbunătățire reală a vieții comunității, urmările lui să fie suficient de consistente încât să afecteze pozitiv o parte importantă a comunității, să existe sau să poată fi găsite suficiente resurse necesare pentru implementarea lui.

Această etapă face și o analiză privitoare la viabilitatea proiectelor propuse, atât din punct de vedere al comunității, dar și al economiei și al nevoilor populației.

Construirea planurilor de acțiune

Această etapă centralizează informațiile obținute în primele trei etape, etape ce țin mai mult de partea strategică. Construcția planurilor de acțiune pregătește planurile de acțiune, precizează toate tipurile de resurse ce sunt necesare pentru finalizarea fiecărui proiect. Deși în fază inițială pot fi identificate mai multe scenarii de dezvoltare, în această etapă sunt alese cele care asigură comunei cele mai mari posibilități de progres și de creștere a nivelului de trai.

În vederea atragerii de finanțări nerambursabile, după etapa de prioritizare a nevoilor locale se va analiza modul în care obiectivele propuse se corelează cu obiectivele existente la nivelul programelor europene. Primul lucru la care ar trebui să se gândească cei care concep un proiect este cel legat de

rezultatele obținute în urma implementării cu succes a proiectului. Proiectul reprezintă un instrument sau oferă mijloacele necesare pentru atingerea unor obiective strategice. Dacă proiectele nu sunt văzute în acest mod, atunci un proiect încheiat ar putea să nu aibă efectul scontat asupra dezvoltării zonei.

Se finalizează de asemenea și specificațiile tehnice ale proiectelor (studii ce sunt necesare pentru fiecare proiect în parte – de fezabilitate, proiecte tehnice, planuri de marketing, etc.), graficul de implementare a proiectelor, derularea programului financiar. Putem considera că etapa de construcție a planurilor de acțiune este o etapă de implementare, de verificare și monitorizare a proiectelor, după ce acestea au fost identificate.

Strategia de Dezvoltare Durabila a Comunei Poiana Ilvei s-a realizat prin implicarea directă a comunității locale, prin interviuri și chestionare.

Scopul Strategiei este de a planifica acțiunile viitoare, de a valorifica oportunitățile existente pentru a îmbunătăți situația actuală prin valorificarea potențialului local.

Procesul de elaborare a Strategiei a cuprins mai multe etape: culegerea datelor, analiza și monitorizarea agenților de dezvoltare locală, anchete sociologice, identificarea obiectivelor strategice de dezvoltare, selectarea proiectelor și construcția planurilor de acțiune.

I.2 Cadrul strategic al dezvoltării Uniunii Europene: Strategia *Europa 2020*

Obiectivul general al strategiei *Europa 2020* este transformarea UE intr-o economie inteligentă, ecologică și favorabilă incluziunii, pentru a oferi un nivel ridicat al ocupării forței de muncă, al productivității și pentru a asigura coeziunea economică, socială și teritorială. Cele trei priorități stabilite in cadrul strategiei Europa 2020 sunt:

- Creștere inteligentă
- Creștere durabilă
- Creștere favorabila incluziunii sociale

Printre țintele strategiei *Europa 2020* se numară:

- Rata de ocupare a populației cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani – 75%
- Nivelul investițiilor în cercetare și dezvoltare – 3% din PIB-ul Uniunii Europene
- Obiectivul 20/20/20 în materie de energie și schimbări climatice presupune:
    - Emisiile de gaze cu efect de seră scad cu 20% față de nivelul inregistrat în 1990
    - 20% din energia produsă să provină din surse regenerabile
    - Creșterea cu 20% a eficienței energetică
- Rata de părăsire timpurie a școlii sub 10%
- Ponderea tinerilor cu vârsta între 30-34 ani absolvenți ai unei forme de învățământ terțiar, de cel puțin 40%
- Scăderea numărului de persoane expuse sărăciei cu 20 de milioane.

Strategia *Europa 2020* are 11 obiective tematice:

1. Întărirea cercetării, dezvoltării tehnologiei și a inovării
2. Îmbunătățirea accesului, utilizării și calității tehnologiei informațiilor și comunicațiilor
3. Creșterea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii
4. Sprijinirea tranziției spre o economie cu emisii reduse de carbon în toate sectoarele

5. Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor
6. Protejarea mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor
7. Promovarea transportului durabil si eliminarea blocajelor în rețelele cheie
8. Promovarea ocupării și sprijinirea mobilității forței de muncă
9. Investiții în competențe, educație și învățare continuă
10. Promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei
11. Îmbunătățirea capacității instituționale și a eficienței în administrația publică

Liniile directoare strategice ale Uniunii Europene indică trei priorități:

1. Îmbunătățirea atractivității statelor membre, regiunilor și orașelor, prin îmbunătățirea accesibilității, asigurarea unui nivel și a unei calități adecvate a serviciilor si protejarea mediului înconjurător.
2. Încurajarea inovării, antreprenoriatului si dezvoltarea economiei bazate pe cunoaștere, prin promovarea capacității de cercetare-inovare, inclusiv a noilor instrumente TIC.
3. Crearea de noi locuri de muncă, mai bine plătite, prin atragerea de noi persoane în procesul de ocupare și în activități antreprenoriale, îmbunătățirea adaptabilității lucrătorilor și a firmelor și investițiile în capitalul uman.

Conectarea Europei are scopul de a accelera investițiile pe termen lung în drumuri, căi ferate, rețele energetice, conducte și rețele de mare viteză în bandă largă:

1. Ameliorarea legăturilor de transport – investiții în proiecte de infrastructură menite să faciliteze transportul de mărfuri și călători, în special între vestul și estul Europei. Investițiile se vor axa pe moduri de transport ecologice și durabile.
2. Conectarea rețelelor energetice – realizarea de conexiuni între țările Uniunii Europene, care să faciliteze furnizarea energiei, atât a celei tradiționale, cât și a celei provenind din surse regenerabile.
3. Sprijinirea rețelelor digitale de mare viteză – crearea de rețele în bandă largă și furnizarea de servicii digitale paneuropene. Se vor acorda subvenții pentru crearea infrastructurii necesare în vederea introducerii serviciilor de identificare digitală, precum și a serviciilor electronice în domeniul achizițiilor publice, sănătății, justiției și operațiunilor vamale. Banii vor fi utilizați pentru a asigura conectarea și interoperabilitatea serviciilor naționale.

I.3 Corelarea cu *Cadrul Strategic de Dezvoltare a României 2014-2020*

Strategia de Dezvoltare Durabila a României stabilește obiective concrete pentru trecerea, într-un interval de timp rezonabil și realist, la modelul de dezvoltare generator de valoare adăugată înaltă, propulsat de interesul pentru cunoaștere și inovare, orientat spre îmbunătățire continuă a calității vieții oamenilor și a relațiilor dintre ei în armonie cu mediul natural.

Ca orientare generală, strategia vizează realizarea următoarelor obiective strategice pe termen scurt, mediu și lung:

- Orizont 2020: atingerea nivelului mediu actual al țărilor Uniunii Europene la principalii indicatori ai dezvoltării durabile
- Orizont 2030: apropierea semnificativă a României de nivelul mediu din acel an al țărilor membre ale Uniunii Europene din punctul de vedere al indicatorilor dezvoltării durabile.

Țintele Strategiei *Europa 2020* asumate de România sunt:

- Rata de ocupare a populației cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani – 70%
- Nivelul investițiilor în cercetare și inovare – 2% din PIB-ul României
- Obiectivul 20/20/20 în materie de energie și schimbări climatice:
    - 24% din energia produsă să provină din surse regenerabile
    - Creșterea cu 19% a eficienței energetice
    - Rata de părăsire timpurie a școlii sub 11,3%
- Ponderea tinerilor cu vârsta între 30-34 ani, absolvenți ai unei forme de învățământ terțiar, de cel puțin 26,7%
- Scăderea numărului de persoane expuse sărăciei cu 580.000

La nivelul statelor membre, Strategia *Europa 2020* este implementată prin intermediul *Programelor Naționale de Reformă (PNR).*

I.3.1 Programarea fondurilor europene nerambursabile în perioada 2014-2020

Proiectul legislativ UE pentru perioada 2014-2020 face referire la următoarele aspecte care stau la baza procesului de programare a fondurilor europene nerambursabile alocate în viitorul exercițiu financiar:

- Concentrarea tematică asupra priorităților Strategiei Europa 2020 pentru o creștere inteligentă, durabilă și incluzivă, transpuse în CSC la nivel european.
- Un cadru unic de programare la nivelul fiecărui stat membru, numit Contract/Acord de Parteneriat (C/AP) 2014-2020, care va acoperi instrumentele structurale si fondurile destinate dezvoltării rurale si pescuitului, respectiv: Fondul European pentru Dezvoltare Regională (FEDR), Fondul Social European (FSE), Fondul de Coeziune (FC), Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurala (FEADR) si Fondul European pentru Pescuit si Afaceri Maritime (FEPM)
- Posibilitatea elaborării unor programe multi-fond în cazul implementării instrumentelor structurale
- Oportunități extinse pentru abordarea teritorială a programării
- Un accent crescut pe performanța și monitorizarea rezultatelor
- Impunerea unor condiționalități macroeconomice ex-ante și ex-post pentru accesarea/ cheltuirea fondurior
- Simplificarea procesului de implementare și un mai bun management al fondurilor

Noutăți privind Fondurile Europene Nerambursabile

Făcând o analiză punctuală, comparativă între perioada 2007-2013 și 2014-2020 observăm că apar noutăți în ceea ce privește diversele sectoare ale fonduriloe europene nerambursabile.

Noutăți în materie de creștere economică, locuri de muncă și coeziune.

Fondul european de ajustare la globalizare va continua să ofere sprijin pentru lucrătorii disponibilizați ca urmare a unor schimbări structurale majore. În plus, acest fond își va extinde domeniul de aplicare pentru a reduce impactul noilor acorduri comerciale asupra agricultorilor.

Noutăți în materie de cercetare și inovare

Cele mai importante trei programe de finanțare pentru cercetare și inovare (Programul pentru competitivitate și inovare, Al șaptelea program-cadru și Institutul European de Inovare și Tehnologie) vor

fi reunite într-un cadru strategic comun, Orizont 2020, pentru a elimina fragmentarea și pentru a evita suprapunerile.

Schemele de finanțare vor fi standardizate și simplificate. De asemenea, pentru toate schemele de finanțare va exista un set unic de reguli privind participarea, auditul, structurile de sprijin, difuzarea rezultatelor și schemele de rambursare. În ceea ce privește finanțarea, instrumentele financiare inovatoare vor ajuta la mobilizarea investițiilor private, precum parteneriatele public-privat.

Noutăți în materie de agricultură și mediu

Ecologizarea a 30% din plățile directe către fermieri: pentru a se asigura că politica agricolă comună (PAC) contribuie la îndeplinirea de către UE a obiectivelor de mediu și a celor legate de politica climatică, 30% din plățile directe vor fi condiționate de respectarea unei serii de cele mai bune practici în materie de mediu, în plus față de obligațiile în materie de ecocondiționalitate existente.

Convergenta plăților: nivelurile ajutorului direct acordat pentru fiecare hectar vor fi adaptate progresiv (ținând seama de diferențele care există în continuare în ceea ce privește nivelul de salarizare și costul de producție) pentru a se asigura o repartizare mai echitabilă a plăților directe către fermierii europeni. Până în 2020, statele membre cu plăți directe mai mici de 90% din media Uniunii Europene ar trebui sa reducă diferența între nivelul actual și 90% din media UE cu o treime. Această convergență va fi finanțată în mod proporțional de statele membre al căror nivel de plăți directe se situează peste media UE.

Plafonarea nivelului plăților directe prin limitarea nivelului de bază al ajutorului direct pentru venit de care pot beneficia exploatațiile agricole de dimensiuni mari, ținând seama, în același timp, de economiile de scară ale unor structuri mai mari și de locurile de muncă directe pe care le generează acestea. Propunerea va permite reutilizarea economiilor în cadrul alocării bugetare pentru dezvoltare rurală și, prin urmare, menținerea acestora în pachetele financiare ale statelor membre care au realizat aceste economii.

Alocarea fondurilor de dezvoltare rurală se va baza pe criterii mai obiective și va fi mai bine orientată către îndeplinirea obiectivelor acestei politici. Acest lucru va asigura un tratament mai echitabil al agricultorilor care desfășoară aceleași activități.

Noutăți în materie de mediu și politici climatice

Prioritățile aferente politicii de mediu și politicile climatice vor fi integrate în toate instrumentele-cheie de finanțare ale UE; printre care se numără coeziunea, agricultura, afacerile maritime și pescuitul, cercetarea și inovarea, precum și în programele de asistență externă.

Obiectivul este mărirea până la cel puțin 20% a ponderii cheltuielilor legate de politicile climatice, prin intermediul contribuțiilor acordate de la diverse domenii de politică, sub rezerva unor date concludente rezultate în urma evaluărilor impactului. Această abordare va contribui, de asemenea, la evitarea unei creșteri a numărului de programe și la reducerea la minimum a sarcinii administrative.

Programul LIFE+ va fi continuat și va include mai multe acțiuni în domeniul climatic. Un subprogram consacrat politicilor climatice se va axa pe proiecte-pilot și pe proiecte demonstrative la scară mică. Vor fi utilizate proiecte integrate, de exemplu, pentru a promova strategii transfrontaliere de adaptare în zonele predispuse la inundații. Gestionarea viitorului program ar trebui să rămână centralizată, dar unele sarcini ar putea fi delegate unei agenții executive existente.

Noutăți în materie de justiție, sănătate și securitate

Instrumentul financiar de protecție civilă (IFPC) va fi reînnoit pentru a răspunde diferitelor aspecte legate de gestionarea dezastrelor și anume un răspuns mai coerent și mai bine integrat în cazuri de urgență, o mai bună pregătire pentru gestionarea dezastrelor și acțiuni inovatoare pentru reducerea riscului apariției dezastrelor.

În domeniul afacerilor interne, numărul fondurilor va fi limitat la două: Fondul pentru Migrație și Azil și Fondul pentru Securitatea Internă. Ambele fonduri vor avea o dimensiune externă pentru a asigura continuarea finanțării, începând în UE și continuând în țări terțe.

Comisia prevede, de asemenea, o trecere de la programarea anuală la o programare multianuală, axată pe obținerea de rezultate, reducându-se astfel volumul de muncă administrativă a tuturor celor implicați.

Diferitele programe existente în domeniul justiției vor fi reunite în cadrul unui program *Justiție* și a unui program *Drepturi și Cetățenie* pentru a simplifica sistemul de finanțare și pentru a spori consecvența și coerența tuturor activităților finanțate.

Noul program *Sănătate pentru creștere* va fi orientat către acțiuni cu o valoare adăugată clară a UE, în conformitate cu prioritățile Strategiei *Europa 2020*. Scopul principal este să se colaboreze cu statele membre pentru a proteja cetățenii de amenințările transfrontaliere la adresa sănătății, a spori viabilitatea sistemului de servicii de sănătate și a îmbunătății sănătatea populației, încurajând în același timp inovarea în domeniul sănătății.

Noutăți în materie de finanțare a bugetului UE

Se propune o reformă s sistemului de resurse proprii, care constă în eliminarea actualei resurse proprii bazate pe TVA și în crearea a două noi resurse proprii, respectiv una bazată pe o parte din încasările unei taxe pe tranzacțiile financiare (TTF), iar cealaltă pe veniturile provenite din taxa națională pe valoarea adăugată. Scopul nu este majorarea bugetului UE, ci contribuirea la eforturile naționale de consolidare bugetară, prin reducerea contribuțiilor directe de la bugetele statelor membre. Modificările propuse vor simplifica, de asemenea, contribuțiile existente la buget și vor consolida legătura dintre politicile UE și finanțarea UE.

La 28 septembrie 2011 s-a propus o directivă privind TTF a UE. TTF se va aplica pe teritoriile statelor membre și nu va acoperi tranzacțiile efectuate de persoane fizice sau de întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri), cum ar fi împrumuturile ipotecare, împrumuturile bancare contractate de IMM-uri sau contractele de asigurare. Nu se vor impozita nici tranzacțiile de schimb valutar, nici majorările de capital social efectuate de către întreprinderi sau organisme publice. O astfel de taxă există deja în 10 state membre, dar acțiunea la nivelul UE este mai adecvată pentru a se evita denaturarea și pentru a reduce fragmentarea pieței interne. Estimările preliminare indică faptul că în întreaga UE veniturile generate de această taxă ar atinge anual 57 de miliarde de euro, în funcție de reacțiile pieței. O parte din venituri ar putea fi folosită ca venituri proprii pentru bugetul UE, ceea ce ar duce la reducerea contribuțiilor naționale la bugetul UE și la diminuarea presiunii exercitate pe bugetele naționale. Noua sursă proprie bazată pe TVA va crea o legătură reală între nivelul național și nivelul UE și va stimula armonizarea suplimentară a sistemelor naționale de TVA. Aceasta va oferi UE venituri semnificative și stabile la costuri administrative și de asigurare a conformității limitate pentru administrațiile naționale și întreprinderi.

Capacitatea de absorbție a fondurilor europene nerambursabile

Un subiect foarte dezbătut în legătură cu fondurile europene nerambursabile se referă la capacitatea de absorbție. S-au făcut numeroase analize în această direcție, încercând să se măsoare capacitatea și să se compare cu gradul de absorbție al altor state.

Unul din studiile realizate chiar pentru Directoratul pentru Politica Regională al Comisiei Europene DG Regio arată că există trei factori care influențează în mod decisiv capacitatea de absorbție:

- situația macroeconomică
- situația cofinanțării
- capacitatea administrativă

Considerăm că un al patrulea factor este maturitatea întregii societăți în ceea ce privește managementul proiectelor, al programelor și al portofoliilor de proiecte. Am putea sesiza la finalizarea implementării proiectelor, că avem o absorbție de 100%, dar impactul preconizat nu este cel așteptat, iar dezvoltarea la nivel comunitar nu este așa cum ne-am propus. Situația ar fi cea mai costisitoare, deoarece ar crea o aparență de succes și ar exercita o povară asupra cheltuielilor publice, prin necesitatea cofinanțării.

Etapele în accesarea fondurilor europene nerambursabile sunt:

- Elaborarea strategiei de dezvoltare a localității, identificarea și prioritizarea proiectelor
- Consultarea factorilor interesați pe parcursul acestui proces
- Dezvoltarea proiectului
- Identificarea unei surse de finanțare
- Completarea și depunerea cererii de finanțare
- Evaluarea și selecția
- Îndeplinirea condițiilor pre-contractuale (în special în cazul proiectelor de infrastructură)
- Semnarea contractului de finanțare
- Implementarea proiectului

În cazul proiectelor de infrastructură, care implică o documentație laborioasă, odată identificat un proiect, pentru dezvoltarea acestuia se parcurg următorii pași:

- Realizarea unui studiu de prefezabilitate (recomandabil pentru proiecte cu valori mari și soluții tehnice diferite)
- Elaborarea caietului de sarcini pentru realizarea studiului de fezabilitate
- Atribuirea contractului pentru realizarea studiului de fezabilitate
- Elaborarea studiului de fezabilitate, inclusiv analiza cost-beneficiu
- Elaborarea bugetului
- Elaborarea studiului de impact asupra mediului, dacă este cazul
- Aprobarea studiului de fezabilitate
- Elaborarea cererii de finanțare
- Elaborarea altor studii, daca este cazul (plan de marketing, strategie de vizitare, matricea cadru logic, etc.)
- Completarea dosarului proiectului cu toate celelalte documente solicitate in ghidul solicitantului
- Depunerea proiectului

Principalele etape în verificarea, evaluarea și selecția proiectelor:

- Verificarea conformității administrative
- Verificarea eligibilității
- Evaluarea tehnică și financiară
- Evaluarea strategică (dacă este cazul)

Principalele criterii de evaluare:

- Relevanța proiectului față de obiectivele programului, axei, domeniului, măsurii pentru care a fost depus la finanțare
- Calitatea soluției tehnice
- Maturitatea proiectului
- Durabilitatea (sustenabilitatea) proiectului
- Capacitatea solicitantului de a implementa, opera și întreține proiectul.

I.3.2 Reperele procesului de programare 2014-2020

- Corelarea cu documentele strategice naționale (CSDR – Cadrul Strategic de Dezvoltare a României pentru perioada 2014-2020 si CSDTR – Cadrul Strategic de Dezvoltare Teritorială pentru perioada 2014-2020)
- Programarea integrată a fondurilor destinate politicii de coeziune și a celor destinate dezvoltării rurale și pescuitului într-un singur document strategic la nivel național – *Contractul de Parteneriat*
- Corelarea permanentă cu îndeplinirea condiționalităților ex-ante
- Utilizarea mai extinsă a instrumentelor de inginerie financiară
- Definirea interesului privind instrumentele de planificare teritorială prevăzute de regulamentele europene
- Orientarea spre dezvoltare urbană și crearea unei platforme de dezvoltare urbană
- Inițiative gestionate la nivel de comunitate
- Investiții teritoriale integrate
- Utilizarea asistenței tehnice pe scară largă
- Identificarea nevoilor de dezvoltare și a priorităților de dezvoltare
- Elaborarea documentelor de programare și implementare
- Dezvoltarea portofoliului de proiecte
- Definirea cadrului instituțional

I.3.3 Cadrul Strategic de Dezvoltare a României 2014-2020

Cadrul Strategic de Dezvoltare a României 2014-2020 (CSDR) definește viziunea cu privire la domeniile în care țara noastră ar trebui să investească cu prioritate (politica națională de investiții)

Obiectivele tematice ale Cadrului Strategic de Dezvoltare a României 2014-2020

a. Creștere durabilă

- Sprijinirea tranziției spre o economie cu emisii scăzute de carbon în toate sectoarele
- Promovarea adaptării la condițiile climatice, a prevenirii și a gestionării riscurilor
- Protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor

- Promovarea sistemelor de transport durabile și eliminarea blocajelor din cadrul infrastructurii rețelelor majore

b. Creștere inteligentă

- Consolidarea cercetării, dezvoltării tehnologice și inovării
- Sporirea utilizării, calității și accesului la tehnologiile informației și comunicațiilor
- Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii, a sectorului agricol și a celui de pescuit și acvacultură

c. Prioritate orizontală

- Consolidarea capacității instituționale și o administrație publică eficientă

d. Creșterea favorabilă a incluziunii

- Promovarea ocupării forței de muncă și sprijinirea mobilității forței de muncă
- Promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei
- Investițiile în educație, competențe și învățare pe tot parcursul vieții

I.3.4 Cadrul Strategic de Dezvoltare Teritorială a României

Cadrul Strategic de Dezvoltare Teritorială a României (CSDTR) stabilește liniile directoare de dezvoltare teritorială a României la scară regională, interregională, națională, prin integrarea relațiilor relevante la nivel transfrontalier și transnațional, corelând conceptele de coeziune și competitivitate la nivelul teritoriului.

Scopul CSDTR este de a pune în evidență, din perspectivă teritorială integrată, modalitățile de valorificare a potențialului național, in vederea recuperării decalajelor de dezvoltare față de țările europene, de a stimula dezvoltarea echilibrată a României si de a consolida rolul României ca stat membru al Uniunii Europene și ca actor activ în zona Europei Centrale si de Sud-Est. Documentul urmărește maximizarea investițiilor străine și naționale, orientându-le către zone relevante, prin intermediul proiectelor strategice naționale și a politicilor publice elaborate în conformitate cu obiectivele acestuia.

Obiectivul general al CSDTR este asigurarea integrării României în structurile Uniunii Europene prin afirmarea identității regional-continentale, rolului său în regiune, creșterea coeziunii spațiale și a competitivității și asigurarea unei dezvoltări durabile a României.

Obiectivul general este detaliat în **cinci linii directoare majore**, denumite obiective strategice majore:

- Racordarea la rețeaua europeană a polilor și coridoarelor de dezvoltare spațială
- Structurarea și dezvoltarea rețelei de localități urbane
- Afirmarea solidarității urban-rural adecvată categoriilor de teritorii
- Consolidarea si dezvoltarea rețelei de legături interregionale
- Valorificarea patrimoniului natural și cultural

Strategia de Dezvoltare Durabila a Comunei Poiana Ilvei va avea o viziune comună cu cele 11 obiective menționate anterior ale Cadrului Strategic de Dezvoltare a României si cu cele 5 linii directoare ale obiectivelor strategice majore ale Cadrului Strategic de Dezvoltare Teritorială a României.

Octombrie, 2016

I.4 Corelarea cu Planul de Dezvoltare Regională Nord-Vest 2014-2020

Comuna Poiana Ilvei se află în județul Bistrița-Năsăud, județ ce face parte din Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest. Harta de mai jos prezintă regiunile de dezvoltare ale României existente la nivelul anului 2014:

România - Harta Regiunilor de Dezvoltare

Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest, împreună cu reprezentanți ai organizațiilor relevante în domeniul dezvoltării regionale, elaborează Planul de Dezvoltare Regională (PDR) ca bază pentru fundamentarea strategiei naționale de dezvoltare regională și a documentelor de programare necesare pentru perioada de finanțare 2014-2020.

Planul de Dezvoltare Regională (PDR) al regiunii Nord-Vest este un instrument care susține includerea în strategiile naționale a obiectivelor de investiții ce vor contribui la dezvoltarea socio-economica a regiunii, la fundamentarea domeniilor de intervenție și necesarul de finanțare din fonduri europene pentru perioada 2014-2020. Acest plan de dezvoltare regională cuprinde un portofoliu de proiecte strategice cu impact regional și local.

PDR reprezintă instrumentul prin care regiunea, plecând de la analiza socio-economică regională și având drept cadru obiectivele tematice, prioritățile de investiții și acțiunile cheie prevăzute de proiectele de regulamente privind fondurile europene, își promovează prioritățile și interesele în domeniul economic, social, etc., reprezentând în același timp contribuția regiunii la elaborarea Strategiei Naționale de Dezvoltare 2014-2020.

Procesul de planificare a dezvoltării la nivel regional oferă o bază strategică esențială pentru includerea măsurilor și a proiectelor implementate la nivel regional în viitoarele programe de finanțare, indiferent de sursele de finanțare ale acestor programe:

- Procesul se desfășoară in contextul intenției de regionalizare administrativă
- Viziunea de dezvoltare adoptată în decursul procesului anterior de planificare, acoperă intervalul rămas până în 2020
- Accent mai mare pe politici integrate și dezvoltarea/finanțarea unor planuri integrate.

Strategia de Dezvoltare Durabila a Comunei Poiana Ilvei va urma direcțiile de dezvoltare ale obiectivelor Planului de Dezvoltare Regională Nord-Vest 2014-2020. Reprezentanții comunei Poiana

Ilvei doresc ca prin proiectele propuse și implementate să contribuie la dezvoltarea socio-economică e regiunii Nord-Vest.

Strategia de Dezvoltare Durabila a Comunei Poiana Ilvei respectă structura standard a metodologiei Planului de Dezvoltare Regională 2014-2020, transmisă de Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice.

I.5 Corelarea cu Strategia de Dezvoltare Durabilă a Județului Bistrița-Năsăud 2014-2020

Viziunea strategică de dezvoltare pe orizontul 2025

În elaborarea strategiei de dezvoltare, orientarea generală a unităților administrativ-teritoriale este către alinierea calendarului la perioadele de derulare a bugetului Uniunii Europene către care se îndreaptă majoritatea proiectelor care decurg din strategie. Speranța este de a atrage cât mai multe fonduri pentru implementarea acestor proiecte.

În mod real însă, aceste strategii nu se pot limita numai la lista proiectelor posibil de acoperit din sumele pe care le pot cofinanța prin bugetele locale și la posibilitățile efective de management în implementare; lista va fi mereu mai lungă, încercând să cuprindă proiecte care să rezolve cât mai multe probleme și să prevadă toate potențialitățile.

Având în vedere faptul că strategia trebuie să permită ancorarea viitoarelor actualizări, documentul de față propune creșterea orizontului de timp al strategiei județului până în anul 2025. Această propunere urmărește atât includerea condiției 2020+2 ani privind implementarea proiectelor cu finanțare europeană cât și, mai ales, posibilitatea de a prefigura viitoarea strategie, aferentă următoarei perioade de derulare a bugetului Uniunii.

Până în anul 2025, județul Bistrița-Năsăud își va configura cadrul dezvoltării durabile printr-o economie inteligentă, diversificată și specializată, prin poziția diferențiată pe baza valorizării inteligente a tradițiilor și valorilor autentice, printr-o conectivitate consolidată cu teritoriul.

Declarația de viziune strategică pe orizontul de timp 2025 este formulată astfel:

Județul Bistrița-Năsăud este competitiv prin comunitățile sale inteligente, unicitatea culturală și natura de basm.

Obiectivele strategice ale dezvoltării județului

În procesul de elaborare a strategiei, domeniile abordate de auditul teritorial sunt: infrastructura de transport și utilități; mediul; competitivitatea economică; capitalul uman; turism, sport și agrement; cultură, tradiții și patrimoniu; dezvoltare teritorială, urbană și rurală; administrație și bună guvernanță; cooperare teritorială.

Obiectivele strategice privind dezvoltarea Județului Bistrița-Năsăud până în 2025 se bazează pe următoarele principii:

- abordarea integrată și personalizată pe zone de dezvoltare,
- transformarea în avantaj competitiv a potențialului industrial dar și agricol,
- reindustrializarea specializată diversificat,
- valorificarea mai inteligentă a resurselor naturale, culturale și istorice din județ care au caracter de unicat pe plan național și internațional,

- motivarea și dezvoltarea coerentă a resursei umane existente și atragerea de resursă umană înalt calificată,
- calificare și recalificare eficace,
- punerea unui accent permanent la nivelul administrației publice, agenților economici din industrie, agricultură și turism, pe creativitate și inovare, pe comunicare și colaborare,
- clusterizarea și diversificarea inteligentă a sectorului industrial și agricol specific județului, inclusiv pe furnizarea de produse proprietare sofisticate – cu valoare adăugată ridicată și cu caracteristici unicat,
- aplicarea fermă a unui întreg cadru de măsuri și mecanisme de incluziune socială, de protejare a mediului înconjurător, inclusiv pe orientarea adecvată a activităților sociale și economice din județ,
- încurajarea co-opetiției (competiției pe elemente de diferențiere și colaborării pe proiecte de interes larg) între administrațiile publice locale.

Obiectivele strategice de dezvoltare

Derivate din viziunea strategică de dezvoltare și configurate ca răspunsuri la problemele principale rezultate din analiza pe domenii, obiectivele strategice urmăresc în aceeași măsură valorificarea calităților și potențialului de dezvoltare ale județului. În procesul consultării cu actorii instituționali, au fost identificate următoarele obiective strategice de dezvotare:

1. ***Obiectivul Strategic 1:*** ***Dezvoltare economică inteligentă prin specializare diversificată*** prin

a. Dezvoltarea competitivă a județului Bistrița-Năsăud prin diferențierea strategică pe zone de dezvoltare:
   - Zona de dezvoltare Sud-Vest (GAL Ruralis, Zona Câmpie);
   - Zona de dezvoltare Sud-Est (GAL Ruralis, Zona Valea Șieului);
   - Zona de dezvoltare Est (GAL Bârgău-Calimani);
   - Zona de dezvoltare Nord-Est (GAL Lider Bistrița-Năsăud);
   - Zona de dezvoltare Nord (GAL Țara Năsăudului);
   - Zona de dezvoltare Nord-Vest (GAL Ținutul Haiducilor);
   - Zona de dezvoltare Centru;

b. Configurarea și articularea structurilor de susținere a competitivității județului: sistemul de clustere și GAL-uri;
c. Mobilizarea resurselor locale în circuitul economic, pentru bunăstarea comunităților locale și consolidarea profilului competitiv regional;
d. Utilizarea crizelor mondiale (economică-financiară, energie, alimentară, demografică, schimbări climatice) pentru dezvoltarea activităților economice relevante și a resurselor specific (ex: lemn, pășuni etc);
e. Consolidarea cooperării cu sectorul academic și de CDI;
f. Managementul inteligent al capitalului uman;
g. Marketing intelligent.

2. ***Obiectivul Strategic 2:*** ***Dezvoltare durabilă*** prin

a. Inovare și tehnologii curate pentru dezvoltare durabilă;
b. Asigurarea calității mediului pentru menținerea atractivității și cadrului adecvat activităților de turism;
c. Managementul sustenabil al resurselor pe care se bazează profilul competitiv al județului;
d. Managementul sustenabil al patrimoniului cultural și natural;
e. Cooperare urban-rurală pentru dezvoltare sustenabilă;
f. Regenerarea mentalității deschise, antreprenoriale, proactive a comunităților locale:
g. Diversificarea parteneriatelor orizontale și verticale pentru managementul dezvoltării județului;
h. Regenerarea mândriei locale și dezvoltarea liderilor locali.

3. ***Obiectivul Strategic 3:*** ***Diferențiere prin valorizarea inteligentă a tradițiilor și valorilor autentice*** prin
a. Recunoașterea, asumarea și regenerarea valorilor locale ca instrumente de dezvoltare;
b. Regenerarea tradițiilor, obiceiurilor și activităților relevante la nivelul structurilor teritoriale istorice ca instrumente de diferențiere;
c. Configurarea pachetului de activități economice pe baza valorificării inteligente a tradițiilor și valorilor locale;
d. Marketing intelligent.

4. ***Obiectivul Strategic 4:*** ***Conectivitate sporită*** prin
a. Dezvoltarea sistemului intermodal de transport la nivel județean (Master Plan și Program Implementare aferent infrastructurilor și serviciilor de transport);
b. Asigurarea conectivității interne și externe la nivelul GAL-urilor existente și propuse, a clusterelor și zonelor economice;
c. Asigurarea accesibilității ținuturilor istorice (pentru coeziune social-economică și turism);
d. Asigurarea conectivității la nivel regional și îmbunătățirea conexiunilor la sistemul național și European;
e. Scoaterea din periferalitate a zonelor rurale montane și asigurarea relației nord-sud.

I.6 Prezentarea și evaluarea Strategiei de Dezvoltare 2007-2013

Strategia de Dezvoltare Locala a Comunei Poiana Ilvei pentru perioada 2007-2013 și-a atins o bună parte din obiectivele propuse, urmând ca în perioada 2014-2020 să realizeze proiectele care din diverse motive nu s-au implementat, precum și proiecte noi.

Lucrări de investiții finalizate in perioada 2008- 2013:

În perioada 2007-2013 s-au realizat următoarele investiții:

- Reabilitare Scoala Generala „Sever Pop”, in valoare de 1.3 mil lei finantata din buget local;
- Lucrari de consolidare versant si protectie mal in zona front captare izvoare in Comuna Poiana Ilvei in valoare de 403.667lei;

Lucrări de investiții ce s-au finalizat în anul 2014,2015 sau urmează a fi încheiate în anul 2016

- Construire spatii pentru Remiza PSI, finalizat in 2015 , in valoare de 380.735 lei;
- Construire spatii pentru magazii, depozitare , sopron deschis Poiana Ilvei, nr 97A, finalizata in 2016, valoare 352.110 lei;
- Amenajare teren minifotbal-Teren de sport la Scoala Generala „Sever Pop”, lucrare finalizata in 2016, valoare 249.719,31 lei
- Achizionare buldozer HIDROMEK, tip HMK 102B ALPHA pentru comuna Poiana Ilvei- finalizat 2016, valoare 283.500 lei
- Dotare Camin cultural in comuna Poiana Ilvei, finalizat 2016-valoare 84.335 lei

I.6.1 Concluzii pentru fundamentarea strategiei locale pentru perioada 2015-2020

Pentru perioada de derulare a prezentului exercițiu bugetar al Uniunii Europene, Primăria Comunei Poiana Ilvei ia în considerare următoarele principii:

- Evaluarea nevoilor de dezvoltare a comunei pentru perioada 2015-2020 și luarea în considerare a perspectivei 2025, așa cum procedează toate autoritățile locale pe teritoriul Uniunii;

- Continuarea eforturilor inițiate în perioada 2007-2013 și articularea acestora cu noua perioadă de finanțare;
- Promovarea proiectelor locale care se adresează rezolvarea problemelor comunității, precum și a proiectelor care pun în valoare potențialul de dezvoltare a comunei;
- Abordarea în parteneriat teritorial și intersectorial a proiectelor de anvergură în vederea minimizării resurselor și maximizării impactului;
- Asigurarea contribuțiilor relevante la creșterea rolului județului Bistrița-Năsăud în cadrul regiunii Nord-Vest.

I.6.2 Actorii implicați în elaborarea și implementarea strategiei de dezvoltare locale

Reprezentanții Unității Administrativ Teritoriale Poiana Ilvei vor face toate demersurile necesare atingerii obiectivelor Strategiei de Dezvoltare Durabilă a Comunei Poiana Ilvei cu orizont 2020 și perspectivă 2030.

În procesul de management al implementării, specialiștii și factorii de decizie din cadrul primăriei comunei se vor consulta permanent cu instituțiile relevante, actorii economici și membrii comunității locale.

Instituțiile publice locale constituie partenerii care articulează demersurile din diverse domenii de interes și responsabilitate publică, în vederea asigurării calității vieții: investiții în infrastructura de transport și utilități, servicii publice, calitatea și siguranța locuirii, educație, sănătate, cultură și culte, sport, protejarea și valorificarea patrimoniului cultural și a celui natural, calitatea mediului, promovarea potențialului local etc.. Pe de altă parte,tot în responsabilitatea instituțiilor publice se află și potențarea dezvoltării economice prin măsuri de natură publică: dezvoltarea terenurilor, dezvoltarea locală în general, măsuri fiscale și nefiscale de atragere și stimulare a investițiilor, documente strategice transparente privind planurile dedezvoltare locală etc.. Nu în ultimul rând, instituțiile publice catalizează participarea comunității în viața locală prin susținerea liderilor informali, a organizațiilor neguvernamentale, proiecte care stimulează participarea diverselor grupuri ale comunității.

Firmele private, întreprinzătorii locali, structurile asociative de producători etc., constituie un factor activ înviața economică a localității. Procesul de implicare a acestora este mai lent, entitățile economice fiind orientate pe obținerea profitului, cu politici și planuri pe termen mai scurt decât strategiile și planurile publice. Antrenarea acestora presupune un proces de durată și evidența faptului că investițiile publice susțin potențialul economic local și factorii de competitivitate.

Implicarea membrilor comunității și a organizațiilor acesteia este esențială, atât din perspectiva exercițiului democratic al participării la elaborarea planurilor de dezvoltare locală și responsabilizării în raport cu implementarea acestora cât și pentru animarea grupurilor comunității și dezvoltarea capacității acesteia de a se implica în viața locală și zonală. Regenerarea mândriei locale, a atașamentului real în raport cu valorile locale și potențialul real de dezvoltare sunt importante pentru viața comunității; acestea alimentează energia organizațiilor neguvernamentale, a grupurilor cu diverse interese, a liderilor locali.

Factorii politici au fost atrași în proces de pe poziții tehnice, deoarece strategia cuprinde, în aceeași măsură, proiecte care susțin dezvoltarea socială, proiecte care vizează dezvoltarea economică,proiecte privind protejarea mediului, proiecte care se adresează diversității culturale etc.. Toate proiectele sunt generate de comunitate în ansamblul său și nevoile acesteia de natură socială, economică etc..

Nu în ultimul rând, vor colabora cu partenerii relevanți din cadrul subzonei strategice Nord-Est, precum și la nivelul întregului județ Bistrița-Năsăud, atât pentru dezvoltarea județului cît și pentru a contribui la creșterea rolului acestuia la nivel regional.

În mod corespunzător, sunt importanți partenerii publici, privați și neguvernamentali de la nivel județean implicați în proiecte integrate de anvergură teritorială mai largă în cadrul cărora Comuna Poiana Ilvei este parte. Parteneriatele orizontale și verticale în proiecte integrate sunt susținute de programele de finanțare din exercițiul bugetar 2014-2020 al UE.

Un actor important este Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest, organism neguvernamental, nonprofit, de utilitate publică, cu personalitate juridică, ce funcționează în domeniul dezvoltării regionale. Misiunea sa este de a contribui la dezvoltarea durabilă și echilibrată a Regiunii Nord-Vest prin înlăturarea disparităților și dezechilibrelor dintre zonele regiunii si de a pune în practică planurile și strategiile concepute în parteneriat și de a contribui la utilizarea eficientă a resurselor financiare și umane în asistarea comunităților din regiune, precum și atragerea de noi resurse.

I.6.3 Sursele documentare

Bibliografie

- Datele și informațiile furnizate de către instituțiile implicate în elaborarea strategiei;
- Date INS Tempo Online
- Legea Nr.350/2001 privind "Amenajarea Teritoriului şi Urbanismul"
- Legea 363/2006, Secţiunea I a PATN, Reţele de transport
- Legea 171/1997, Secţiunea II a PATN – Apa
- Legea 5/2000, Secţiunea III a PATN - Zone protejate
- Legea 351/2001, Secţiunea IV a PATN – Reţeaua de localităţi
- Legea 575/2001, Secţiunea V a PATN - Zone de risc natural
- Legea pentru aprobarea OUG nr. 142/2008 privind aprobarea PATN Secţiunea a VIII-a zone cu resurse turistice
- Legea 350/2001
- Legea 90/2001 şi Legea 215/2001 care reglementează competenţele administraţiei publice locale şi centrale
- Legea nr. 215/2001 Legea administraţiei publice locale, cu modificările şi completările ulterioare, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 123 din 20 februarie 2007
- Principii directoare pentru Dezvoltarea teritorială durabilă a Continentului european elaborate de către Comitetul Înalţilor Funcţionari, Hanovra, 7- 8 septembrie 2000
- Schema de dezvoltare a spaţiului comunitar, spre o dezvoltare spaţială echilibrată şi durabilă a teritoriului Uniunii Europene, Postdam, mai 1999
- Convenţia Europeană a Peisajului, 20/10/2000, Publicat in Monitorul Oficial, Partea I nr. 536 din 23/07/2002
- Cadrul Strategic pentru Amenajarea Teritoriului Uniunii Europene
- Liniile directoare strategice ale Uniunii Europene
- Cartea Albă a Comitetul Regiunilor
- Consolidarea şi concentrarea cooperării internaționale a UE în domeniul cercetării şi al inovării: o abordare strategică
- Proiectul ESPON 1.1.1 Rolul , situaţia specifică şi potenţialul zonelor urbane în calitate de noduri ale dezvoltării policentrice, Dicţionar critic de dezvoltare policentrică, Iulie, 2004;
- ESPON Briefing 2 - Cartarea coeziunii şi competitivităţii regionale, Privire asupra diversităţii teritoriale în context global şi european, Martie 2006;

- Raport intermediar ESPON 1.1.3. Efecte ale extinderii UE asupra dezvoltării reţelei policentrice, Institutul Regal de Tehnologie (IRT), Departamentul de Infrastructură şi Studii Urbane, Stockholm, Suedia, 31 August 2004;
- Raport final ESPON 1.1.1. – Oportunităţi privind dezvoltarea policentrică, mai 2005;
- Raport final ESPON 1.1.2. – Relaţii urban-rural în Europa,
- Agenda Teritorială a Uniunii Europene, Leipzig 2007
- Cartea verde a coeziunii teritoriale, 2008
- Morisson D. - Economic Development, a Strategic Approach for Local Governments)
- Strategia Europa 2020
- Acordul de Parteneriat 2014-2020
- Strategia de Competitivitate a României 2014-2020
- Conceptul strategic de dezvoltare teritorială - România 2030
- Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României pentru orizontul de timp 2020, respectiv 2030
- Strategia de transport intermodal în România 2020
- Strategia pentru transport durabil pe perioada 2007 – 2013 şi 2020, 2030
- Master Planul pentru Dezvoltarea Turismului Național al României 2007-2026
- Ordin 2701/2010 pentru aprobarea Metodologiei de informare şi consultare a publicului cu privire la elaborarea sau revizuirea planurilor de amenajare a teritoriului şi de urbanism
- Metodologie privind conţinutul – cadru al documentaţiilor de urbanism în concordanţă cu Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului şi urbanismul proiect 222/ 2001
- Metodologia de elaborare şi conţinutul cadru al documentaţiilor de amenajare a teritoriului
- INCD URBANPROIECT (coordonator), Universitatea de Arhitectură şi Urbanism "Ion Mincu", SC PRODOMUS SA, IHS România, SC URBANA SA - Model conceptual şi metodologic pentru stabilirea sistemului de relaţii în domeniul planificării strategice regionale în România din perspectiva dezvoltării durabile a zonelor funcţionale /metropolitane şi a aglomeraţiilor urbane, Vol I, Sinteza cercetării şi prezentarea modelului conceptual şi metodologic, Programul Amtrans, Subprogramul Amenajarea Teritoriului şi Urbanism, Pr. 1A01, Ministerul Educaţiei şi Cercetării, Planul Naţional Pentru Cercetare-Dezvoltare şi Inovare, 2004
- Miklos Bakk (coord.), Jozsef Benedek (coord.), Politicile regionale in Romania, Hors Collection, ISBN 978-973-46-1845-3, 2004
- Sistem de management integrat al deseurilor solide in judeţul Bistriţa Năsăud, http://ecobn.ro/
- Strategia de Dezvoltare al Regiunii Nord-Vest 2014-2020
- Programul de Guvernare 2013-2016
- Raport privind starea învăţământului preuniversitar din Judeţul Bistriţa- Năsăud 2011-2012
- Plan Managerial Anual, Inspectoratul Şcolar Judeţean Bistriţa-Năsăud, an şcolar 2012-2013
- Planul de Management al Spatiului Hidrografic Somes – Tisa, 2013
- Planul de analiză şi acoperire a riscurilor actualizat în anul 2012
- Planul de management ISU Bistrța-Năsăud
- Planul de Management al Parcului Național Munții Rodnei
- Planul Urbanistic General al Comunei Poiana Ilvei
- Planul Local de Acțiune pentru Mediu a județului Bistrița-Năsăud
- Varvari, Ofilat: ”Comuna Poiana Ilvei până la începutul mileniului trei”, Ed. Napoca Star,Cluj, 2004;
- Buzilă, Ștefan: ”Monografia Comunei Sâniosif sau Poiana”, Bistrița,1910;
- Șotropa, Virgil - ”Contribuții la istoria școalelor năsăudene” în ”Arhiva Someșană”, nr.11/1929;
- Chintăuan, Ioan - ” Bistrița-Năsăud, ape minerale și stațiuni”, Bistrița, 1998;

Webografie

- http://www.isjbn.ro/
- http://www.isu-bistrita.ro/
- http://apmbn.anpm.ro/Mediu
- www.carpati.org
- http://www.i-tour.ro/parcul-national-muntii-rodnei-trasee-turistice-si-obiective-de-vizitat/
- http://www.directiasilvicabn.ro/turism-ecvestru/59-clare-la-poiana-cu-narcise-de-pe-masivul-saca-in-weekend-program-3-zile
- http://www.agrementbistrita.ro/index.php/parcul-national-muntii-rodnei
- http://www.medievistica.ro/pagini/monumente/texte/cercetarea/Poiana Ilvei/Poiana Ilvei.html
- http://enciclopediaromaniei.ro/wiki/Index:Arii_protejate_%C3%AEn_jude%C5%A3ul_Bistri%C5%A3a-N%C4%83s%C4%83ud
- http://ro.wikipedia.org/wiki/List%C4%83_de_rezerva%C8%9Bii_naturale_din_Rom%C3%A2nia
- 94743_Raport%20mediu%20APM%20BN_FEBR%20%202013.pdf
- http://apmbn. anpm.ro/upload/44797APM%20BN%20Raport%20mediul%202010.pdf),
- http://apmbn.anpm.ro /upload/44797_APM%20BN%20Raport%20mediul%202010.pdf
- http://www.bistrita-nasaud.djc.ro/Public/ObiectiveCulturaleImg.aspx?ID=3396)
- http://www.rasunetul.ro/interetnic-festival-redescoperirea-traditiilor-tuturor-minoritatilor)
- http://www.recensamantromania.ro/wp-content/uploads/2012/08/TS2.pdf,
- http://www.galleaderbistritanasaud.ro
- http://www.prefecturabn.ro/pref/portal.nsf/,
- http://www.ghidulprimariilor.ro,
- http://enciclopediaromaniei.ro/wiki/
- http://www.portalbn.ro
- http://www.fonduri-structurale.ro/
- http://ruralis.ro/v1/
- http://www.finantare.ro/fonduri-structurale/pndr-2014-2020
- http://www.madr.ro/axa-leader/leader-2014-2020.html
- http://www.adideseuribn.ro/
- http://www.aquabis.ro/
- http://www.primaria-Poiana Ilvei.ro/
- www.carteaprimariilor.ro/bistrita.html
- http://www.ghidulprimariilor.ro
- www.wikipedia.org
- www.wikipedia. Org
- http://www.bjbn.ro/biblioteci/66/Biblioteca-Publica-Poiana-Ilvei.html
- http://www.arhivelenationale.ro/images/custom/image/serban/inventare%20sjan/bistritanasaud/Pretura%20plasii%20Rodna_1894-1950.pdf
- http://www.arhivelenationale.ro/images/custom/image/serban/inventare%20sjan/bistritanasaud/Prefectura%20judetului%20Nasaud%20(documentele%20prefectului)_1919-1925.pdf
- http://www.carpati.org/trasee_muntii/bargaului/valea_ilvei-342/spre/vatra_dornei-343/385.html
- www.natbg.com
- www.gapo.ro

- www.sanportal.info
- http://www.naturephoto-cz.com
- http://www.chimiamediului.ro/2009/10/12/clasificarea-solurilor/

Capitolul II STADIUL ACTUAL ȘI TENDINȚELE DE DEZVOLTARE ALE COMUNEI POIANA ILVEI

.

Capitolul II
STADIUL ACTUAL ȘI TENDINȚELE DE DEZVOLTARE ALE COMUNEI

II.1 Situarea geografică

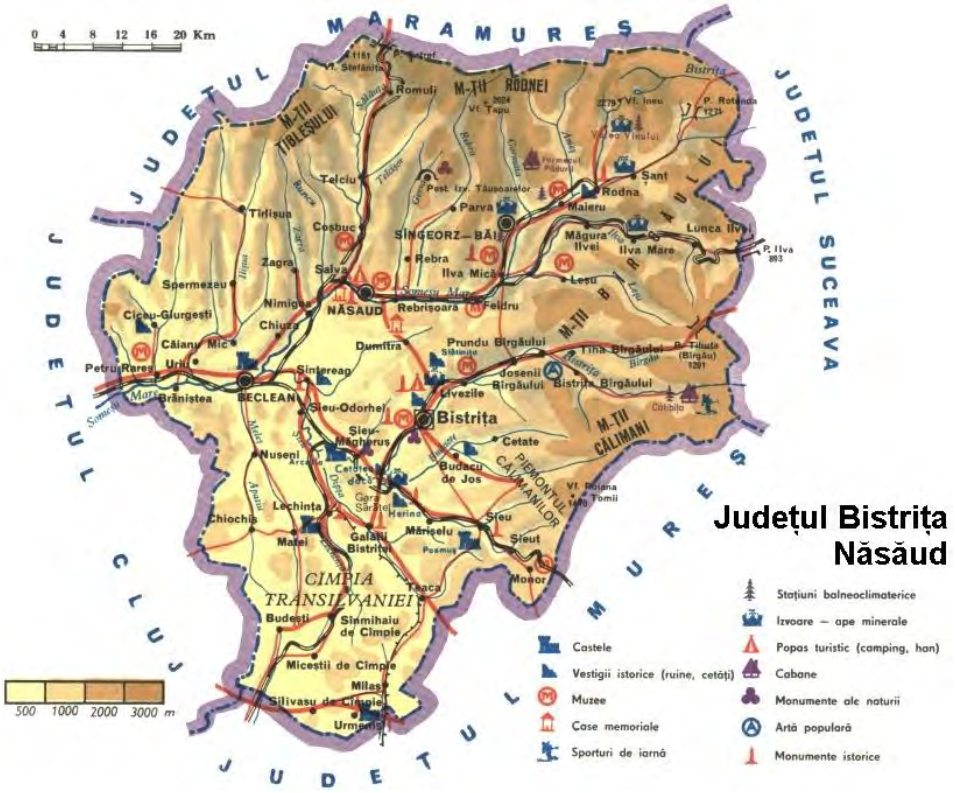
0 4 8 12 16 20 Km
MARAMUREȘ
JUDEȚUL
JUDEȚUL SUCEAVA
JUDEȚUL CLUJ
JUDEȚUL MUREȘ
M-ții Țibleșului
M-ții Rodnei
M-ții Călimani
Romuli
Telciu
Țibleș
Rodna
Maieru
Parva
Șes. lav. Tăușoarelor
Tiha Bârgăului
Lunca Ilvei
Ilva Mare
Măgura Ilvei
Ilva Mică
Rebra
Singeorz-Băi
Șes. lav. Șetref
Șes. lav. Șetrefului
Șes. lav. Șetrefului Mare
Șes. lav. Șetrefului Mic
Șes. lav. Șetrefului Mijlociu
Șes. lav. Șetrefului Superior
Șes. lav. Șetrefului Inferior

Năsăud sunt asfaltate şi betonate pe o lungime de circa 45 km, iar căile ferate de acces în zonă au o lungime de circa 15 km din nodul feroviar Ilva Mică.

Harta încadrării administrativ – teritoriale a Comunei Poiana Ilvei în Județul Bistrița-Năsăud

Comuna Poiana Ilvei face parte din județul Bistrița-Năsăud, fiind situată în nord-estul acestuia. Conform legii 315/2004 privind dezvoltarea regională în România, județul Bistrița-Năsăud face parte din Regiunea de Nord-Vest (Transilvania de Nord) alături de alte cinci județe: Bihor, Cluj, Maramureș, Satu-Mare și Sălaj. Aceasta are o poziție strategică, fiind poarta de intrare în România dinspre Ungaria și Ucraina.

Relieful puternic fragmentat se remarcă prin forme semeţe, văi adânci, suprafeţe etajate, forme structurale iar în sectorul Bârgăului prin forme domoale, suprafeţe uşor ondulate din şantul cărora apar şi se impun în peisaj spectaculoasele clăi vulcanice.

Teritoriul este caracterizat de o formă tipică de climă temperat continentală, cu veri calde şi relativ umede şi ierni reci relativ uscate. Minimele de temperatură se regăsesc în luna ianuarie, când media zilnică ajunge la -8 ˚C în zona muntoasă şi cca. -3.5 ˚C în zonele mai joase. Maximele sunt de obicei în luna iulie, cu o medie zilnică de 7 ˚C în zonele foarte înalte. Iarna poate fi foarte lungă, ajungând în unele zone chiar la 140-150 de zile de îngheţ. Precipitaţiile sunt variabile, mai frecvente la munte unde pot ajunge până la 1400mm/m2 şi mai rare în zonele joase, cu maxime de cca. 1000 mm în zona submontană.Vânturile bat de regulă dinspre vest, însă rareori cu viteze semnificative. Umiditatea relativă a aerului în cursul anului se caracterizează prin valori ridicate din august până în decembrie (80 - 88%) şi mai scăzute din martie până în mai (65 - 70%). Resursele minerale reprezintă bogăţia cea mai mare a comunei, fiind reprezentate de rezerve semnificative de minereuri polimetalice plumbo-zincifiere localizate în Munţii Rodnei, ape minerale, andezite şi calcare de carieră.

II.2 Evoluția istorică a Comunei Poiana Ilvei

Istoria așezărilor omenești de pe Valea Ilvei (Măgura Ilvei, Poiana Ilvei și Ilva Mare) începe cu mult înainte de prima atestare documentară a localităților propriu-zise.Dovezi autentice despre existența vieții umane sunt descoperirile arheologice apartinând preistoriei, care stau mărturie asupra evoluției Văii Ilvei de-a lungul istoriei.

Potrivit surselor documentare, locuitorii Rodnei, așezare atestată documentar în secolul XII, precum și cei din Maieru (secolul XV) obișnuiau să meargă în Poiană, loc favorabil ocupațiilor agricole, ferit de primejdii. Așadar, satele ilvene par a-și avea originea în deplasarea unei părți din populația celor două localități menționate anterior, pe aceste meleaguri.Din punct de vedere administrativ, Valea Ilvei aparținea în această perioadă Ținutului Rodnei, Districtului care purta același nume, la fel ca toate satele de pe cursul superior al Someșului Mare.

Poiana Ilvei în Harta Iosefină a Transilvaniei, 1769-1773
(sursa: https://ro.wikipedia.org/wiki/Comuna_Poiana_Ilvei,_Bistrița-Năsăud)

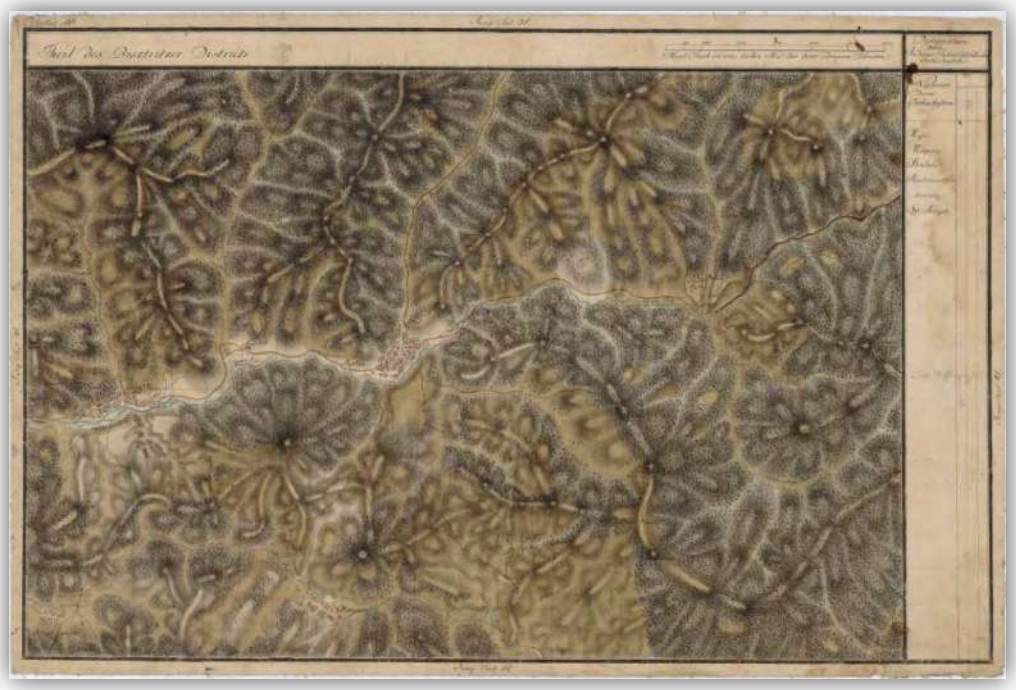

Comuna Poiana Ilvei este cea mai ”tânără” dintre toate comunele de pe Valea Ilvei, formată, așadar, în majoritate,din locuitori ai comunei Maieru, așezați aici din raționamente economice.

Poiana Ilvei s-a numit inițial Poiana, apoi Sâniosif (în germană Sent-Josef, în maghiară Szentjozsef), pentru ca la începutul secolului XX să se reia denumirea inițială. Toponimul Poiana - Sâniosif este destul de vechi. În anul 1440, între comunele rămase fără locuitori apare şi o ,,Poiana", iar pe la 1530 autorităţile din Bistriţa corespondau cu ,,Toma Bethlen din Poiană". Denumirea apare şi în scrisoarea lui Iacob Potoki din Poiană, care în 1600 comanda avangarda polonă trimisă ,,pe acest drum al Bistriţei".

Octombrie, 2016

Despre locuitorii așezați în vatra actualului sat Poiana Ilvei, există informații care aparțin secolului al XVIII-lea, când a avut loc desprinderea de comuna Maieru. Sursele istorice vorbesc despre o încercare a sașilor bistrițeni de a acapara Valea Ilvei, alături de celălalte teritorii ale ținutului năsăudean, fapt care a provocat o serie de conflicte care se vor acutiza în prejma anilor 1755-1762.

Primul document în care apare numele de "*Poiana*" sau "*În Poiană*"- ***En Pojana***"- apare prima oară într-un act din 1758 numit "**Extractus Protocolli Judicialis Districtus Vallachici Bistritz. Ano 1758 die 15-ta Mai**" : " ... *Wiesen Erb auf. Maioren Hattert* ***En Pojana*** *Zwischen der Dotse Pasatoje und dem Fluss Illva innen gelegen*". Actul se referă la o hotărâre judecătorească asupra unui teren din Poiană, aflat în litigiu între doi locuitori și atestă faptul că, în această perioadă a stăpânirii habsburgice, Poiana Ilvei era parte a comunei Maieru.

Constituirea oficială a satului Poiana Ilvei (Sâniosif) a avut loc în jurul anului 1770, în contextul militarizării ținutului de către autoritățile habsburgice. Actul a fost realizat de către comandamentul militar al Regimentului II român de graniță, potrivit "*Procesului verbal din 5 noiembrie 1770*" și are legătură cu neceitatea întreținerii școlilor triviale din regiune. La ședința comisiei economice, prezidată de colonelul austriac Enzenberg, a

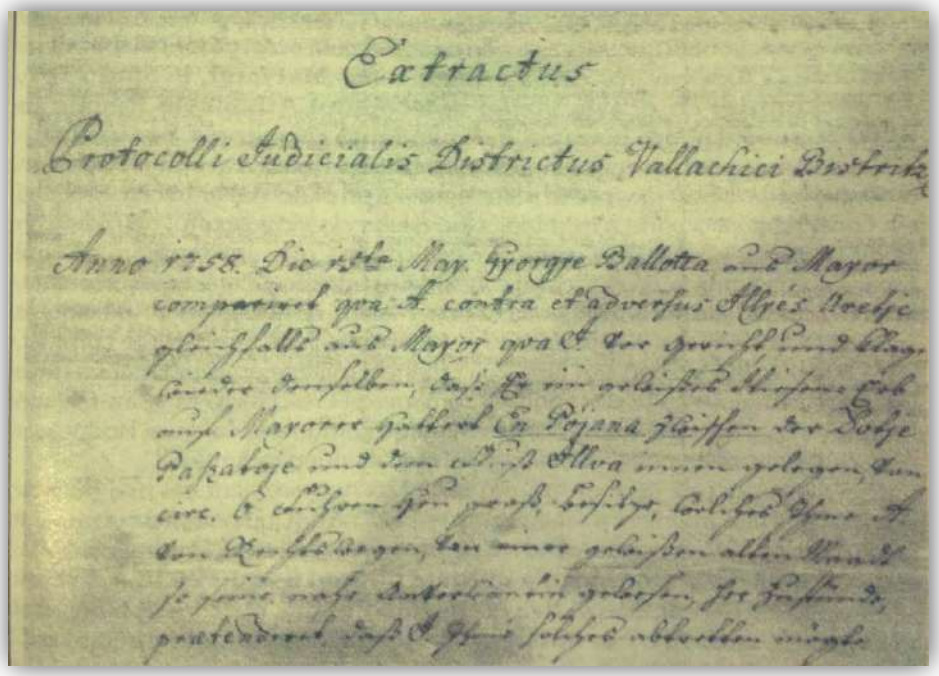
Extractus

Protocolli Judicialis Districtus Vallachici Bistritz

Anno 1758. Die 15te May. Georgye Ballotta 2do Mayor

Copie document ***" Extractus Protocolli Judicialis Districtus Vallachici Bistritz. Ano 1758 die 15-ta Mai"***

Sursa foto : Ofilat Varvari: "Comuna Poiana Ilvei până la începutul mileniului trei"

participat și reprezentantul comunei Poiana- Mihăilă Bumbu.Conform datelor procesului verbal menționat, organizarea administrativă a Poienei Ilvei a fost încheiată anterior anului 1770, în condițiile în care localitatea își trimite un reprezentant oficial la întrunirea forului economic. Mai mult, în 1767, la 15 decembrie, cu ocazia vizitei episcopului Athanasie Rednic, Poiana Ilvei apare ca și comună independentă, sub numele de Sâniosif (nume dat în onoarea împăratului austriac Iosif al II-lea) . Toponimul de "Poiană" va fi reluat abia după Primul Război Mondial.

Octombrie, 2016

Chiar dacă nu se poate spune cu exactitate care a fost anul constituirii localității, documentele lasă să se întrevadă faptul că actul de naștere al Poianei Ilvei, ca unitate administrativă de sine stătătoare, separată de comuna Maieru, s-a petrecut în intervalul 1764- 1767 (perioada cuprinsă între Conscripția grănicerilor și vizita episcopului Athanasie Rednic).

În perioada anilor 1762- 1851, sub stăpânire habsburgică, poenarii au fost parte a regimului grăniceresc. Detașamentul de militari din această zonă a participat activ la campaniile militare din Europa, în care era implicată Austria, fiind parte a Companiei a 6-a a Regimentului II de graniță din Năsăud, alături de cei comuna Măgura Ilvei.

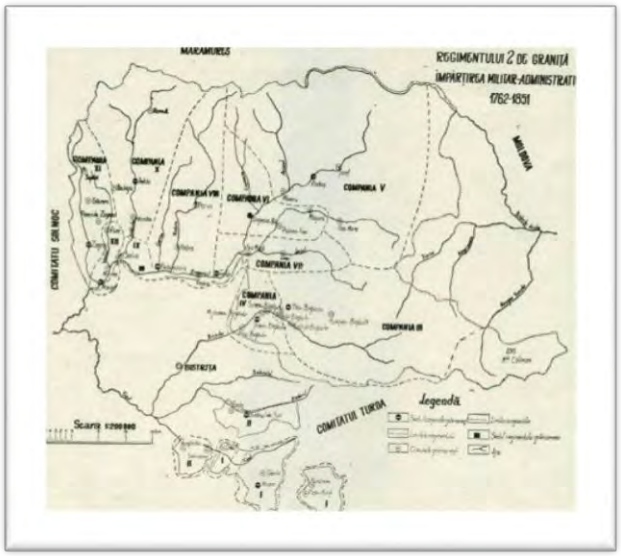

Harta Reg. II de Graniță, împărțirea militar-administrativă 1762-1851

Sursă foto: Complexul Muzeal BN- Muzeul Grăniceresc Năsăudean

Trupele regimentului grăniceresc de infanterie au luat parte, în cei aproape 90 de ani de existență, la 20 de campanii militare în care au desfășurat 133 de bătălii unde și-au pierdut viața peste 3.000 de ostași.Grănicerii din Poiană vor lupta în această perioadă în războiul ruso-turc din 1787- 1791, pe frontul Rinului (1769-1821), în războaiele napoleoniene și în expediția poloneză a trupelor austro-ruse (februarie- martie 1846). Câmpurile de luptă ale Europei vor fistropite și de jertfa bravilor poienari , în lungul șir de războaie la care au participat,din rațiuni străine lor,"*pro gloria Austriae"*. Statistica menționează zeci de ostași căzuți în luptă, cărora li se adaugă răniți și prizonieri de război.

Grănicer din Regimentul II Năsăudean

Sursă foto: Complexul Muzeal BN- Muzeul Grăniceresc Năsăudean

Octombrie, 2016

Anul 1848 și-a pus și el amprenta asupra evoluției istorice a comunei Poiana Ilvei. La Adunarea Națională de la Blaj (3/5 mai 1848) va participa și o delegație a Regimentului II român năsăudean din care vor face parte personalități originare din satele vecine Poienii : vicarul Macedon Pop din Sângeorz-Băi, preotul Ioan Gălan din Ilva Mare și locotenentul major Teodor Pioraș, născut în Ilva Mare. Demn de remarcat este faptul că, în vâltoare evenimentelor, în octombrie1848, grănicerii ilveni vor refuza să jure pe Constituția maghiară și să accepte unirea Transilvaniei cu Ungaria. Printre ei s-a aflat și Luca Crețu din Poiana Ilvei. Ulterior, pe teritoriul Regimentului năsăudean s-au constituit trei batalioane de luptă, conduse de Urban care au luptat la Reghin, Dej și Cluj împotriva detașamentelor maghiare. Lor li se adaugă un batalion de voluntari. Pe parcursul anilor 1848-1849, toți vor lupta împotriva maghiarilor, alături de trupele austro-ruse, pentru eliberarea ținuturilor natale. În componența batalioanelor vor intra 50 de poenari; doar 38 vor supraviețui conflictelor.

Sigiliul Comunei la 1861

Sursa: Ofilat Varvari, op. cit. pag. 110

După momentul 1848, Imperiul Habsburgic hotărăște desființarea Regimentelor de graniță. În aceste condiții grănicerii poenari intră în Regimentul 50 de la Bistrița. 12 dintre ostașii poenari din acest regiment vor fi deplasați în Muntenia pe parcursul Războiului Crimeei, conflict care a prefațat Mica Unire a domnitorului A. I. Cuza. (1859- 1866).

O perioadă de afirmare economică și politică au reprezentat-o anii 1861-1867 când, sub oblăduirea Districtului Năsăud, sub administrație românească, s-au pus bazele fondurilor grănicerești, s-au înființat școli iar pădurile au trecut în folosința comunelor.În această perioadă, Districtul Năsăud a fost împărțit în șase cercuri administrative, conduse de un jude administrativ și de un adjunct. *Sâniosif* era parte a Cercului Sângeorz, alături de comunele Sângeorz, Leș, Ilva Mică, Feldru și Nepos.

Comitatul Beszterce-Naszod

Sursa foto: www.wikipedia. org

Din 1876 până la Marea Unire, Poiana Ilvei a făcut parte din comitatul Bistrița-Năsăud (Beszterce-Naszod).

Demnă de remarcat este și contribuția soldaților din Poiana Ilvei mobilizați pe front în perioada Primului Război Mondial. Din cei 161 poenari mobilizați, s-au întors la vatră 112. 26 au murit pe câmpurile de bătălie din Galiția, Serbia, Rusia,Italia, România, 13 au fost răniți iar 10 au fost luați prizonieri.

După Marea Unire din 1918, comuna intră,potrivit legii Unificării Administrative din 1925, în componența județului Năsăud,format din 110 comune repartizate în 6 plase. Tot acum, prin decretul regal

nr. 2465/25 septembrie și nr. 3924/31 decembrie 1925, numele comunei se schimbă din Sâniosif în Poiana Ilvei- parte a Plasei Rodna .

Dictatul de la Viena, aduce comuna sub ocupație hortystă pentru patru ani, pentru ca mai apoi să se revină la situația anterioară anului 1940.

De la jumătatea secolului XX, Poiana Ilvei va depinde din punct de vedere administrativ, politic și juridic de orașul Năsăud. (Legea nr.5/1950 introduce regiunea și raionul în plan administrativ; astfel cele două plase, Rodna și Năsăud vor fi încorporate în raionul Năsăud, subordonat regiunii Cluj).

Din 1957, comuna Poiana Ilvei va fi desființată și alipită la Măgura Ilvei. Împreună cu Arșița, aceasta va forma o singură unitate administrativă, cu centrul la Măgura Ilvei.

Reînființarea comunei se va realiza după evenimentele anului 1989, în urma unui Referendum organizat de către autoritățile locale la data de 24 februarie 2002. Peste 98% dintre cei prezenți atunci la urne au solicitat reînființarea comunei Poiana Ilvei. Astfel, Legea nr. 262/ 13 iunie 2003, publicată în Monitorul Oficial nr.434/19 iunie 2003 consfințește reînființarea comunei Poiana

II.3 Cadrul natural (geologia, relief, structură, floră, faună, climă, zone naturale valoroase)

II.3.1 Geologia

Valea Ilvei reprezintă prototipul văilor care caracterizează zona vestică vulcano- sedimentară a munților Bârgău, cu sectoare cu aspect de chei tăiate în mase vulcanice și depresiuni sculptate în gresii și șisturi argiloase.

O caracteristică locală a zonei o reprezintă măgurile (Măgura Sturzii, Mare și Mică, Neagră și a Păltinesei) , cicerile de origine vulcanică (Cicerea Mare și Mică).

După confluența Silhoasei, afluent al râului Ilva, cu Iliuța la Lunca Ilvei, valea Ilvei se lărgește și capătă aspectul unui șanț depresionar. Depresiunea Lunca Ilvei – Ilva Mare este închisă de defileul Ilvei dintre Chicera și Măgura Mică.Ea se desfășoară la poalele masivului vulcanic Măgura Cornii (1.371 m), situat în partea nordică. În interiorul depresiunii apar multe turnuri și ziduri vulcanice (dyke-uri-perete sau un zid impunător ce provine din injectarea lavelor pe o spărtură longitudinală a conului).

Între Măgura Mică și Chicera Mare – Chicera Mică se desfășoară un defileu îngust și adânc, format din roci vulcanice, ce separă depresiunea Ilva Mare de cea a Măgurii Ilvei. În zona pârâului Blajnei (afluent al Ilvei), retează andezitele vulcanice dintre cele două Chicere și străbate o albie formată din repezișuri. La ieșirea din defileu, valea Ilvei se lărgește și formează depresiunea Măgurii, loc în care se află satul Măgura Ilvei. După 3 km depresiunea este închisă de defileul dintre Măgura și Poiana. Flancul sudic se prezintă abrupt, fiind continuat printr-un platou larg. Cel nordic este și el abrupt și corespunde unui dyke vulcanic, o muchie ce leagă Măgura Mică de culmea Brumarului, tot de natură vulcanică, cu aspect de platou (750 m alt.) Între culmea amintită și Măgura Sturzii, Ilva străbate un nou sector de defileu; înainte de ieșirea din culmea Brumarului, râul descrie un cot adâncit în roci vulcanice (dacite și andezite), sculptând depresiunea localității Maieru. Depresiunea Poiana Ilvei reprezintă ultimul bazin de eroziune a Ilvei, închis de un defileu tăiat în gresii dure și, pe alocuri, în roci vulcanice.

Având o lungime de 5,5 km și o lățime de 0,5-1 km, aceasta este mai întinsă decât Depresiunea Măgura, datorită ușurinței cu care s-a putut face eroziunea în straturile sedimentare, mai ales în partea sudică. Defileul care formează închiderea spre aval a fost săpat aproape în întregime în sedimente, până la vărsarea Ilvei în Someș. Depresiunea este înconjurată de dealuri aparținând eruptivului dacitic în amonte și sedimentarului spre centru și aval.

Zăcămintele de roci utile din zona Ilvelor sunt de natură eruptivă – vulcanică- formate din andezit și dacit care se exploatează în carierele de la Poiana și Măgura Ilvei. În aval de Poiana Ilvei se găsesc roci sedimentare sub formă de staturi înclinate sau răsturnate, din cauza mișcării scoarței terestre.

II.3.2 Relieful

Comuna Poiana Ilvei este situată în nord-estul județului Bistrița-Năsăud, fiind parte a bazinul Văii Ilvei. Se învecinează la nord-vest cu comuna Măgura Ilvei, la sud cu comuna Leșu, iar la nord-est cu comuna Ilva Mare.

Bazinul Văii Ilvei este alcătuit dintr-un relief diversificat, fiind mărginit de jur împrejur de de culmi montane și dealuri,reprezentând 5% din suprafața județului Bistrița-Năsăud.

Intrarea în bazin este delimitată, la sud, de dealul Săcăturii iar la nord de Dealul Prislopului, urmat spre Sângeorz Băi și Maieru,de dealurile Cucului, Ursului și al Poienii. Se continuă, apoi, cu Delul Neamțului, Măgura Mică (1113 m) , Dealul Durnii și Muntele Cornii (1457 m), pentru a ajunge în nord-est la Vârful Cucuresii (1392 m) care desparte valea de comunele Maieru, Rodna și Șanț.Spre sud, limita bazinului Ilvei este formată de Dealul Strâmba, Muntele Heniu(1612 m), Vârful Bârgăului (1362 m), Dosul Miroslavei, Ciosa și Măgura Calului. De aici, cumpăna apelor desparte bazinul Ilvei de cel al Dornei, mergând pe coama Carpaților Orientali, formați dintr-o largă și joasă șa a acestora.

Încadrându-se în acest areal, teritoriul comunei Poiana Ilvei este alcătuit dintr-un relief variat, care cuprinde măguri împădurite, lunci și luncuțe numeroase și podereie (largi în părțile depresionare și înguste prin defilee).

În interiorul depresiunilor acestei văi se găsesc trei terase bine dezvoltate. Cea de 5-8 metrii apare în depresiunea Poiana Ilvei pe ambii versanți. Depresiunea Poiana este ultima dintre cele trei depresiuni ale Văii Ilvelor (celălalte două fiind : Lunca Ilvei- Ilva Mare și Măgura Ilvei). Mai întinsă decât cea de la Măgura, depresiunea Poiana este înconjurată de dealuri precum: Dealul Robului, Măgura Sturzii, Runcul, Ursul, Podireiul Flămândului, Dosul Alexa Feldrihan, Fața Purcărețului, Husadiș, Săcătura lui Alexă, Săcătura Crețului, Dealul Bejeneului, Săcătura lui Săcri și Coastele Dumbrăvii.

II.3.3 Hidrologia

Comuna Poiana Ilvei este străbătută de o rețea de ape curgătoare, colectate de râul Ilva, afluent al Someșului Mare, care străbate așezarea. Rețeaua principalilor afluenți ai râului Ilva constituței "scheletul" pe care s-a clădit ulterior vatra satului. Astfel, dinspre limita cu comuna Măgura Ilvei, râul Ilva adună afluenții: Pârâul Carierelor, Valea Popii, Pârâul Stupinii, Pârâul din Podirei, Valea Strugarului (principalul afluent al Ilvei din teritoriul Poienii Ilvei care colectează, la rândul său, 14 pârâiașe), Pârâul din ulița bisericii vechi, Pârâul Guzului, Pârâul lui Gezune, Pârâul Valea lui Hornău (unde apar și izvoare cu apă slab mineralizată), Pârâul Secăturii Marcului, Valea Rea, Pârâul lui Vășmâncă, Pârâul Huciului , Valea Butenilor, Pârâul Șucii, cel al lui Filip, Pârâul Dumbrăvii, al Stăvăriilor, Pârâul Moinelor, Valea Raitii, Pârâul Runcului, Pârâul Pintiuței și cel al lui Mogovan. Pe parcursul anului aceste ape au un debit inegal: primăvara sunt mai mari, datorită topirii zăpezii și a ploilor aduse de vânturile de vest. Iarna, prin îngheț, cantitatea de apă este mai redusă. La fel și vara și toamna când zona este bântuită de secete. Însă, în general, apele au un regim de scurgere permanent, datorită precipitațiilor bogate din zona montană.

Apelor curgătoare li se adaugă două izvoare cu apă minerală, denumite de locuitori în funcție de locul în care au fost descoperite. Ele apar la suprafață din gresii, argile marnoase și marne de vârsta Egerian- Egenburgiană, situate în flancul drept al unui anticlinal orientat nord-vest și sud-est. Aceste sedimente sunt stăpunse de corpuri andezitice.Izvoarele sunt situate la mică distanță de drumul comunal 172 D. Este vorba despre :

- Izvorul "În Poderei" pe care locuitorii aflați în vecinătate îl folosesc ca apă de băut (așa numitul "Borcut");
- Izvorul "În Rogină" care are o apă feruginoasă, bicarbonatată, sodică, calcică, magnezică, carbogazoasă. Se semnalează prezența în această apă a litiului (0,7 mg/kg) și a bromului (0,36 mg/kg); apa acestui izvor poate fi folosită în cură internă în afecțiuni gastro-intestinale, , hepato-biliare, în boli de nutriție și în anemii secundare simple.

II.3.4 Clima

Așezată în nord – estul județului Bistrița-Năsăud, Valea Ilvelor se încadrează într-un climat de munte moderat, datorită altitudinilor care nu depășesc decât rareori 1.000 de metrii. În comuna Poiana Ilvei (alt 490 m), temperatura medie anuală este de 4,8 grade Celsius spre deosebire de Ilva Mare (alt. 628 m) unde se înregistrază o temperatură medie anuală de 5,7 grade Celsius,fapt explicat prin inversiunea temperaturii, în special iarna, când aerul rece stagnează pe fundul văii, menținut de ceață, neguri și nori groși.

Vânturile mai frecvente sunt cele din sectorul vestic : vara aduc ploi iar iarna ninsori. Acestea bat de-a lungul văii principale, cu răsfrângeri pe văile laterale. Spre finalul iernii își fac simțită prezența vinturile estice, uscate și reci (crivățul din anticiclonul siberian), venind dinspre Depresiunea Dornei, prin șaua joasă a Grădiniței, pe Valea Ilvei în aval.

Regimul precipitațiilor atmosferice a fost stabilit pe baza observațiilor pluviometrice cu valori medii multianuale. Valoarea precipitaţiilor medii anuale este de 672 mm, cifră care indică o umiditate mijlocie în raport cu nivelul atins pe județ.

II.3.5 Biodiversitatea - vegetația și fauna

Relieful Văii Ilvei, format cu precădere din dealuri şi munţi scunzi este acoperit de o vegetaţie dependentă de altitudini, umiditate, soluri şi poziţia faţă-dos. De-a lungul vremii, vegetaţia a fost redusă în favoarea extinderii păşunilor, fâneţelor, terenurilor arabile, gospodăriilor şi vetrelor se sat, care sunt răspândite pe întreaga vale.

Vestiţii codrii din Valea Ilvei au adăpostit în vremuri grele populaţia din Valea Someşului Mare, au oferit celor refugiaţi aici material de construcţie, căldură, o parte din hrana necesară lor şi animalelor lor, iar, mai târziu, o marfă pentru comercializare şi realizarea unui venit.

Pădurile din Poiana Ilvei sunt alcătuite, în special din foioase în amestec cu răşinoase, speciile principale fiind fagul (*Fagus Sylvatica*) şi molidul (*Picea Abiens*). În afara lor se mai găsesc arbori precum:

- bradul (*Abies alba*);
- pinul silvestru (*Pinus sylvestris*);
- pinul negru (*Pinus nigra*);
- carpenul (*Carpinus betulus*);
- platinul de munte (*Acer pseudoplatanus*);
- laricele*(Larix decidua*);

În comună, găsim răspândiţi şi arbori precum :

- frasinul (*Fraxinus excelsior*);
- plopul tremurător (*Plopulus tremula*);
- teiul (*Tilia cordata*);
- salcia căprească *(Salix caprea*);
- salcia albă (*Salixalba*);
- mesteacănul (*Betula pendula*);
- gorunul (*Quercus petraea*);
- arinul negru (*Alnus glutinosa*);
- arinul alb (*Alnus incana*);
- mărul pădureţ (*Pyrus pyraster*);
- cireşul sălbatic *(Cerasus avium*);
- jugastrul (*Acer campestre*);
- ulmul de munte (*Ulmus glabra*);
- scoruşul (*Scorbus aucuparia*);
- salcâmul (*Robinia pseudacacia*);
- duglasul (*Pseudotsuga menziesii*).

Dintre arbuşti, cei mai importanţi sunt:alunul (*Corylus avellana*), măceşul (*Rosa canina*), păducelul (*Crataegus monogyna*), cruşânul (*Fragula alnus*), socul negru (*Sambucus Nigra*), porumbarul (*Prunus spinosa*), sângerelul (*Cornus sanguinea*), mărul lupului (*Daphne mezereum*), călinul (*Viburnum opulus*), lemnul câinesc (*Ligustrum vulgare*), ienupărul (*Juniperus comunis*), zmeurul (*Rubus idaeus*) şi diferite specii de mur (*Rubus sp*.).

Octombrie, 2016

În pădurile comunei Poiana Ilvei, pe lângă molizi, frasini sau scoruşi, se mai întâlnesc jnepeni (*Pinus mugo*), tisa (*Taxus baccata*) şi subarbuşti precum : merişorul (*Vaccinium vitis- idaea*), afinul (*Vaccinium myrtillus*) şi smirdarul (*Rhododendron kotshyi*).

Flora pădurilor este foarte variată; primăvara pot fi întâlnite viorele (*Viola reichebanchiana*), floarea paştelui (*Anemone nemorosa*), breabăn (*Cardamine glanduligera*), iarba caprei (*Cardaminebulbifera*), podbalul (*Tussilago farfara*), brânduşe de primăvară (*Crocus heuffelianus*),ciuboţica cucului (*Primula veris*), limba cucului (*Orchis sp*.), fragul (*Fragaria vesca*).

În timpul verii flora este foarte diversificată, întâlnindu-se o multitudine de specii specifice Văii Ilvei.

Prin pădurile montane se găsesc plante precum: bulbucii de munte (*Trollius europaeus*), ghinţura galbenă (*Gentiana lutaea*), opaiţul Munţilor Rodnei (*Polyschemome nivalis*).

Brânduşe de primăvară

Ciuboţica cucului

Frag

Sursa foto:www.natbg.com; Sursa foto:www.gapo.ro

Sursa foto: www.sanportal.info

În ceea ce priveşte fauna, pădurile din Poiana Ilvei sunt populate de mai multe specii de animale sălbatice:

- Mistreţul (*Sus scrofa attila*);
- Vulpea (*Vulpes vulpes*);
- Lupul (*Canis lupus*);
- Căpriorul (*Capreolus capreolus*);
- Pisica sălbatică (*Felis silvestris*);
- Nevăstuica (*Mustela nivalis*);
- Hermelina (*Mustela herminea*);
- Vidra (*Lutra lutra*);
- Viezurele (*Meles meles*);
- Iepurele (*Lepus europaeus*);
- Jderul de stâncă sau de piatră *(Martes foina*);
- Jderul de copac (*Matres matres*);
- Dihorul (*Putorius sp*.);
- Veveriţa (*Sciurus vulgaris*).

Sursa foto:http://www.naturephoto-cz.com

Ursul brun (*Ursus arctos*) şi cerbul (*Cervus elaphus*) apar doar sporadic, alături de râs (*Lynx lynx*) şi zveltele capre negre (*Rupicapra rupicapra*).

Dintre păsări amintim: uliul porumbar (*Accipiter gentilis*), uliul păsărar (*Accipiter nisus*), gaiţa (*Garrulus glandarius*), corbul (*Corvus corax*), coţofana (*Pica pica*), pţigoiul (*Parus*), vrăbii (*Paser*

montanus), şoimul călător (*Falco peregrinus*), mierla (*Turdus merula*), cucul (*Cuculus canorus*), pupăza (*Upapa epops*), sticletele (*Carduelis sp*.), rândunica (*Hirudo rustica*) etc.

Fauna piscicolă este slab reprezentată în pâraiele din hotarul Poienii Ilvei, fiind mai numeroasă în cursul mijlociul al râului Ilva unde se întâlnesc următoarele specii : lipanul (*Thymallus thymallus)*, cleanul (*Leuciscus cephalus*), mreana vânătă (*Barbus meridionalis petenyi*), zglăvoaca sau boaca (*Cottus gobio*), pişcarul *(Endontomyzon danfordi*), beldiţa (*Alburnoides bipunctatus*), scobarul sau poduţul (*Chondrostoma nasus*), porcuşorul (*Gobio gobio*) şi rar boişteni (*Phoxinus phoxinus*).

II.3.6 Solurile

Solul este formațiunea naturală cea mai recentă de la suprafața litosferei în care se desfășoară fără întrerupere procese biologice, fiind în permanenâă sub acțiunea materiei vii:microflora, flora,fauna, microfauna.

Solurile determină producția agricolă și starea pădurilor, condiționează învelițul vegetal, ca ți calitatea apei râurilor, lacurilor și apelor subterane, reglează scurgerea lichidă ți solidă în bazinele hidrografice și acționează ca o geomembrană pentru diminuarea poluării aerului și a apei , prin reținerea,reciclarea și neutralizarea poluanților, cum sunt substanțele chimice folosite în agricultură, deșeurile și reziduurile organice și alte substanțe chimice.

În bazinul superior şi mijlociu al Văii Ilvei se întâlnesc următoarele tipuri de soluri: soluri brune acide, brune eumezobazice (specifice clasei Cambisolurilor), brune feriiluviale, podzolurile (din clasa Spodosolurilor), iar în bazinul inferior solurile brune acide şi brune eumezobazice. Luncile de pe lângă râul Ilva sunt formate din soluri aluvionare cu o capacitate mare de înmagazinare a apei, sursă de alimentare şi pentru localităţile din zonă.

Cambisolurile cuprind următoarele tipuri: soluri brune eumezobazice formate pe roci bogate în minerale calcice şi feromagneziene – calcare, dolomite,conglomerate, gresii calcaroase pe versanţi cu expoziţie şi pante diverse. Aceste soluri sunt favorabile dezvoltării arboretelor de fag în amestec cu paltinul şi frasinul pe versanţi umbriţi şi a arboretelor de gorun în amestec cu teiul, jugastrul pe versanţi însoriţi; soluri brune acide formate pe roci acide bogate în minerale feromagneziene, pe versanţi cu expoziţii şi pante diverse, şi sunt favorabile arboretelor de molid.

Spodosolurile sunt reprezentate prin soluri brune feriiluviale care s-au format în condiţii de climă foarte umedă şi rece, pe roci acide şi podzoluri care s-au format în condiţii de climă bogată în precipitaţii şi rece, pe substrat acid.

II.3.7 Zone naturale protejate

Parcul national Muntii Rodnei este o arie protejata de interes national, categotia aII-a a IUCN, situata in nordul Romaniei, pe teritoriile judetelor Bistrita-Nasaud si Maramures, in centrul Muntilor Rodnei.

Scopul principal al Parcului National Muntii Rodnei- Rezervatie a Biosferei , este cel de conservare a habitatelor naturale, a florei si faunei salbatice, diversitatii biologice.De asemenea, se urmareste dezvoltarea durabila a zonei astfel incat utilizarea resurselor naturale sa nu contravina obiectivului de conservare, precum si asigurarea de conditii penru activitatile educationale, recreative si de cercetare stiintifica.

Muntii Rodnei reprezinta cea mai importanta unitate montana din Carpatii Orientali.Astfel, Muntii Rodnei se individualizeaza atat prin altitudinea cea mai inalta din zona rasariteana a Carpatilor (varful Pietrosu 2303m) dar si prin existenta celui mai mare lac glaciar (Lala Mare, cu o suprafata de 5637mp).

De asemenea, in arealul Muntilor Rodnei se află Borșa, una dintre cele mai importante statiuni montane din zona nordica a tarii, cat si statiunea turistica de importanta nationala, Singeorz Bai.

Accesul in Parcul National Muntii Rodnei se face prin: Izvorul Albastru al Izei, Borsa-Pietroasa, Negoiescu, Fantana, Saua Stiol, Gura lalei, Pasul Rotunda, Tabara Valea Blaznei, Poiana Ilvei, Valea Vinului, Anies, Parva, Telcior, Romuli-Stramba.

Vizitarea Parcului National Muntii Rodnei este permisa numai pe traseele turistice marcate cu semne conventionale (marcaje vopsite, cu banda,triunghi, cruce sau punct, de culori diferite in functie de traseu si incadrate pe fond alb) si pe traseele de alpinism marcate si pitonate, stabilite ca fiind accesibile in lista avizata anual de autoritatea de specialitate in domeniu, cu acordul Administraţiei Parcului Naţional Munţii Rodnei (APNMR).

Rezervatia naturala Pietrosu Mare cuprinde cel mai impresionant relief glaciar din Muntii Rodnei - circurile glaciare Buhaescu (cel mai mare din muntii Rodnei) format din patru lacuri. Primullac, situat la altitudinea de 1905m, este adanc de 2 m, al doilea este la altitudinea de 1890 m si are adancimea de 5,2m fiind si cel mai adanc lac glaciar din Muntii Rodnei, cel de-al treilea este situat la altitudinea de 1890m si adancimea lui nu este mai mare de 1m, iar cel de-al patrulea este sub varful Buhaescu Mare si are adincimea de 0.3m; ele se numesc Zanoaga Iezerului, Zanoaga Mare, Zanoaga Mica, Rebra, Gropi, si au in portiunea bazala morene si caderi de apa pe pragurile de stanca lustruite de ghetari.

Lacul glaciar Lala Mare

Rezervatia Pietrosu Mare are o bogata flora caracteristica zonelor alpine si subalpine, cu specii rare si endemisme: zimbru, gusa porumbelului, ghintura galbena, floarea de colt,clopotelul, soparlita, paiasul etc.

Rezervaţia floristică şi faunistică Pietrosul Rodnei, creată încă din anul 1932, în care a fost readusă capra neagră şi colonizată marmota (adusă din Alpii Francezi); floarea de colţ, smârdarul sau rododendronul, garofiţa, zâmbrul, tisa, jneapănul. În prezent există *Parcul Naţional Munţii Rodnei*. Importanţa acestei arii protejate se datorează atât geologiei şi geomorfologiei munţilor, cât şi prezenţei a numeroase specii de faună şi floră, endemite şi relicte glaciare. Administraţia Parcului Naţional Munţii Rodnei (APNMR) s-a înfiinţat în luna mai, anul 2004.

II.4 Relații în teritoriu și optimizarea acestora

II.4.1 Relațiile care decurg din documentele de planificare teritorială

Planificarea teritorială este demersul care ia în considerare toate aspectele dezvoltării (comunitate, infrastructuri tehnice, economie, mediu, patrimoniu cultural și natural etc) la toate scările teritoriale relevante (local, zonal, județean, regional, național, transfrontalier, transnațional etc.)

Legea Nr.350/2001 privind "Amenajarea Teritoriului şi Urbanismul" defineşte în primă instanţă conceptul de gestionare spaţială a teritoriului, ce fundamentează definiţia amenajării teritoriului. Astfel:

- **Gestionarea spaţială a teritoriului** ţării constituie o activitate obligatorie, continuă şi de perspectivă, desfăşurată în interesul colectivităţilor care îl folosesc, în concordanţă cu valorile şi aspiraţiile societăţii şi cu cerinţele integrării în spaţiul european;
- **Gestionarea spaţială a teritoriului** asigură indivizilor şi colectivităţilor dreptul de folosire echitabilă şi responsabilitatea pentru o utilizare eficientă a teritoriului;
- **Gestionarea se realizează prin intermediul amenajării teritoriului** şi al urbanismului, care constituie ansambluri de activităţi complexe de interes general ce contribuie la dezvoltarea spaţială echilibrată, la protecţia patrimoniului natural şi construit, la îmbunătăţirea condiţiilor de viaţă în localităţile urbane şi rurale, precum şi la asigurarea coeziunii teritoriale la nivel regional, national şi european.

Activitatea de amenajare a teritoriului şi urbanism are în vedere următoarele principii: autonomia locală, parteneriatul, transparenţa, descentralizarea serviciilor publice, participarea populaţiei la procesul de luare a deciziilor, dezvoltarea durabilă.

Activităţile conexe de amenajare a teritoriului şi de urbanism au ca obiect:

- Cercetarea în domeniul amenajării teritoriului şi al urbanismului şi elaborarea studiilor de fundamentare a strategiilor, politicilor şi documentaţiilor de amenajare a teritoriului şi de urbanism;
- Constituirea, întreţinerea, extinderea şi dezvoltarea bazei de date urbane şi teritoriale standardizate şi compatibile, inclusiv în conformitate cu Directiva INSPIRE transpusă prin Ordonanţa Guvernului nr. 4/2010 privind instituirea infrastructurii naţionale pentru informaţii spaţiale în România, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 190/2010;
- Elaborarea strategiilor, politicilor şi programelor de dezvoltare urbană/rurală şi teritorială;
- Elaborarea documentaţiilor de amenajare a teritoriului;
- Elaborarea documentaţiilor de urbanism;
- Gestionarea documentaţiilor de amenajare a teritoriului şi de urbanism;
- Elaborarea de acte cu caracter normativ sau de normative în domeniu;
- Monitorizarea şi controlul privind transpunerea în fapt a strategiilor, politicilor, programelor şi operaţiunilor de amenajare a teritoriului şi de urbanism.

Comuna Poiana Ilvei și-a prevăzut aspectele relevante privind dezvoltarea în cadrul Planului Urbanistic General, în planurile de dezvoltare ale asociațiilor de dezvoltare în cadrul cărora activează, în planurile de dezvoltare a județului. Pentru planurile de anvergură mai largă, prin structuri instituționalizate specifice, Consiliul Județean promovează interesele locale la nivelul planurilor regionale și naționale, transnaționale, după caz.

Comuna Poiana Ilvei în structura GAL Leader Bistrița-Năsăud și în cadrul zonei turistice a culoarului Someșul Mare

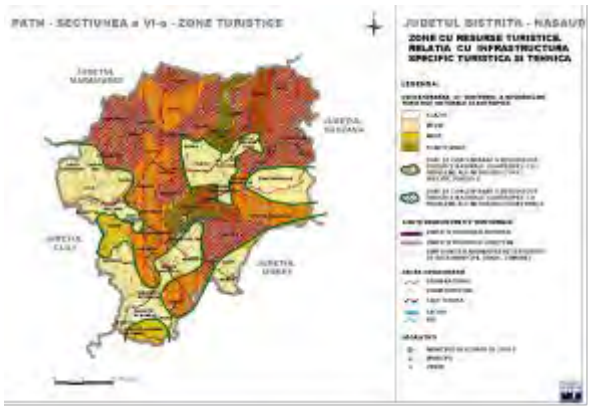

Județul Bistrița-Năsăud: cele șapte subzone strategice și sinteza potențialului turistic, PATN

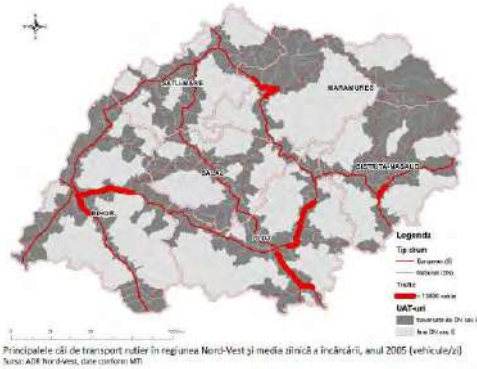

Principalele căi de transport rutier în regiunea Nord-Vest și media zilnică a încărcării, anul 2005 (vehicule/zi)
Sursa: ADR Nord-Vest, date conform MT

Regiunea N-V: principalele trasee rutiere incărcate din trafic și infrastructura rutieră mare

Drumurile județene și conexiunile la drumurile europene/naționale în Regiunea Nord-Vest, anul 2013
Sursa: ADR Nord-Vest, date conform MT

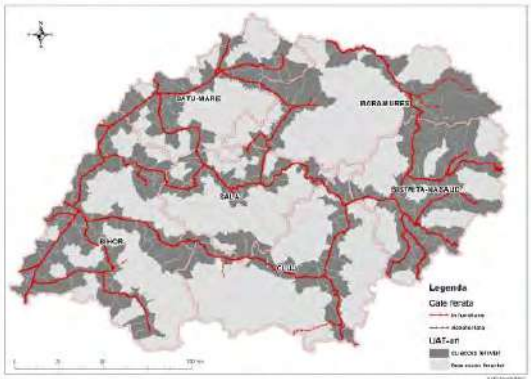

Principalele căi de transport feroviar în regiunea Nord-Vest
Sursa: ADR Nord-Vest, date conform MT

Regiunea N-V: rețeaua de drumuri comunale și traseele feroviare

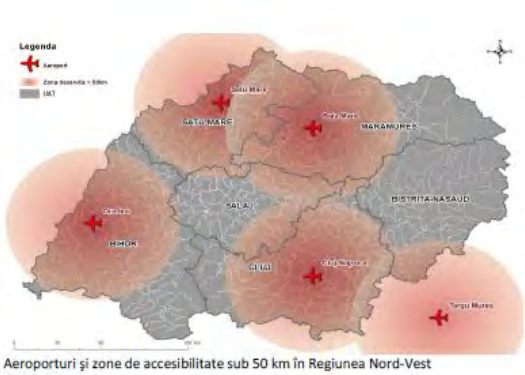

Aeroporturi și zone de accesibilitate sub 50 km în Regiunea Nord-Vest
Sursa: ADR Nord-Vest

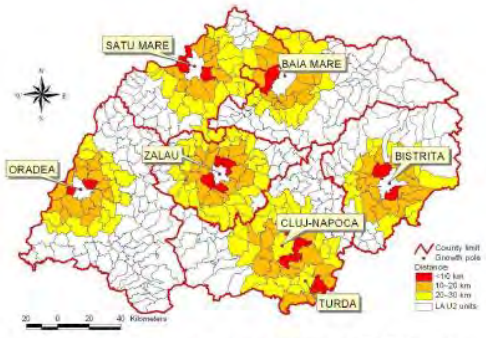

Distanța localităților de cele mai apropiate orașe cu peste 50.000 locuitori
Sursă: Vincze, 2009

Regiunea N-V: aeroporturi și accesibilitatea sub 50 km; hinterlandul localităților cu peste 50000 loc

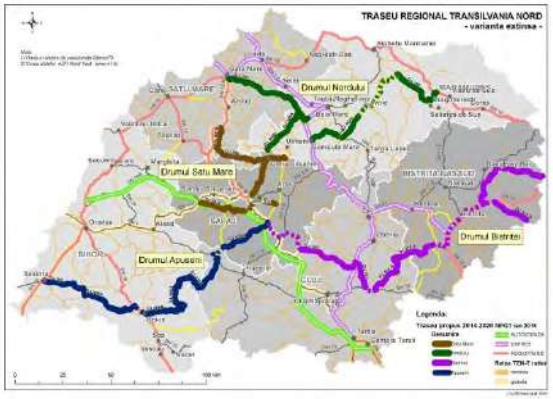

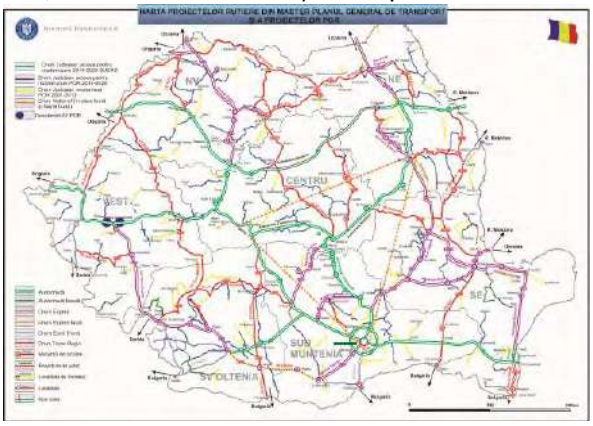

Încadrarea în Traseul regional Transilvania Nord și în MasterPlanul de Transport

Bazinele hidrografice ale României

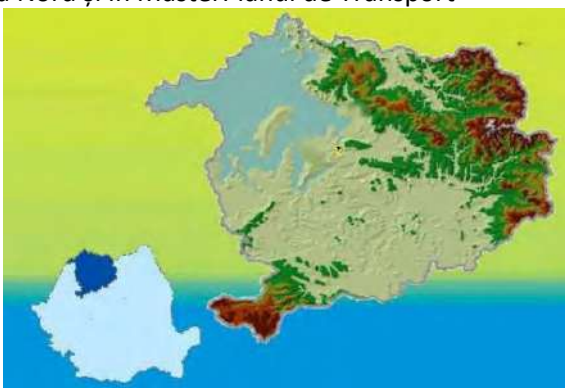

Bazinul hidrografic Someș-Tisa

Structura policentrică și de axe de dezvoltare și transport în zona Vișegrad 4+2

Regiunea Eurocarpatică în care trebuie inclus și Județul Bistrița-Năsăud

Scopul central al strategiilor și planurilor de dezvoltare este acela de a ajunge, pe baza unor documente argumentate științific și prin consens democratic, la resursele care sprijină implementarea proiectelor prioritare rezultate din documentele de planificare și atingerea unei noi calități a vieții. În atragerea de resurse, cele mai vizate sunt programele cu finanțarea europeană, ceea ceeste de înțeles întrucât Acordul de Parteneriat 2014-2020 este rezultatul consolidării nevoilor locale într-un plan național privind implementarea exercițiului bugetar al României la nivelul Uniunii Europene. În cadrul acestui proces se articulează planurile locale, județene, regionale și planulrile de la nivel național, la scara planurilor Uniunii Europene. Practic, toate proiectele locale sau, cel puțin, majoritatea lor, se regăsesc sub umbrela planurilor de scaraă teritorială mai largă.

În acest sens, sunt de luat în considerare, în fundamentarea solicitărilor de finanțare pentru diverse proiecte locale și/sau în asocieri teritoriale în care Comuna Poiana Ilvei este partener, următoarele categorii de opțiuni de dezvoltare agreate la nivelul Uniunii Europene, opțiuni relevante pentru Comuna Poiana Ilvei.

Opțiuni politice privind dezvoltarea endogenă, diversitatea şi performanţa spaţiilor rurale

- Realizarea unei agriculturii durabile, aplicarea de măsuri de mediu şi diversificarea utilizării agricole a terenului;
- Promovarea şi susţinerea cooperării şi schimbului de experienţă între zonele rurale;
- Utilizarea potenţialului energiilor regenerabile din zonele urbane şi rurale, respectarea contextelor locale şi regionale, în special a patrimoniului natural şi cultural;
- Exploatarea potenţialelor de dezvoltare ale unor forme de turism care să respecte mai mult mediul.

Opțiuni politice privind parteneriatele oraş- mediu rural

- Realizarea unei agriculturii durabile, aplicarea de măsuri de mediu şi diversificarea utilizării agricole a terenului;
- Promovarea şi susţinerea cooperării şi schimbului de experienţă între zonele rurale;
- Utilizarea potenţialului energiilor regenerabile din zonele urbane şi rurale, respectarea contextelor locale şi regionale, în special a patrimoniului natural şi cultural;
- Exploatarea potenţialelor de dezvoltare ale unor forme de turism care să respecte mai mult mediul;
- Promovarea de strategii de dezvoltare diversificate, adaptate potenţialului endogen al zonelor rurale şi permiţând o dezvoltare endogenă(inclusiv promovarea multifuncţionalităţii agriculturii). Susţinerea regiunilor agricole prin învăţământ, pregătire şi crearea de locuri de muncă în afara sectorului agricol;
- Întărirea oraşelor mici şi mijlocii din mediul rural face din ele puncte de cristalizare a dezvoltării regionale şi promovarea punerii lor în reţea, cu scopul de a face mai lentă planificarea afectării terenului, având grijă de ameliorarea calităţii vieţii în periferiile urbane;
- Promovarea şi susţinerea cooperării parteneriale între oraşele mici şi mijlocii și zonele rurale la scară naţională şi transnaţională prin proiecte comune şi schimb de experienţă;
- Promovarea unor reţele profesionale, asociind întreprinderi mici şi mijlocii urbane şi rurale;
- Menţinerea unei oferte de bază în materie de servicii şi transport public în oraşele mici şi mijlocii din mediul rural, în special în zonele rurale aflate în declin;
- Promovarea cooperării oraş-rural în vederea întăririi regiunilor funcţionale;
- Luarea în calcul a periferiei marilor oraşe în strategiile de dezvoltare pentru regiunile urbane.

Opțiuni politice privind dezvoltarea policentrică. Un concept pentru o mai bună accesibilitate

- Întărirea reţelelor de transport secundar şi a racordurilor cu RTE, inclusiv dezvoltarea unor reţele

publice de transport eficiente;

- Promovarea unui acces spaţial mai echilibrat al UE la transportul intercontinental, printr-o repartiţie adecvată a porturilor maritime şi aeroporturilor (porţi de acces mondial) şi prin ridicarea nivelului serviciilor lor şi a racordării lor la regiunile depărtate de litoral;
- Ameliorarea legăturilor de transport ale regiunilor periferice şi ultraperiferice, atât cu UE, cât şi cu ţările terţe vecine, mai ales în materie de transport aerian, şi realizarea de infrastructuri adecvate;
- Ameliorarea accesului la infrastructurile de telecomunicaţii şi de utilizare a acestora: furnizarea de "servicii universale" în regiunile slab populate prin tarife adecvate;
- Ameliorarea cooperării între politicile de transport la scară comunitară, naţională şi regională.;
- Introducerea unui studiu de impact teritorial ca instrument de evaluare spaţială a marilor proiecte de infrastructură (în special în domeniul transporturilor).

Opțiuni politice privind utilizarea eficientă şi durabilă a infrastructurilor

- O mai bună articulare a politicii de dezvoltare spaţială şi a planificării ocupării terenului cu planificările în materie de transport şi telecomunicaţii;
- Ameliorarea serviciilor de transport public şi furnizarea unor servicii de transport public de bază în oraşele mici şi mijlocii;
- Reducerea noxelor în zonele de trafic supraîncărcate, printr-o mai mare utilizare a mijloacelor de transport nepoluante, mărirea taxelor de drumuri şi internalizarea costurilor externe;
- Promovarea punerii în reţea a nodurilor intermodale de transport de mărfuri, în special pentru transportul în coridoarele europene, acordându-se o atenţie specială navigaţiei maritime şi interioare.;
- Planificarea şi gestiunea coordonată şi integrată a infrastructurilor în scopul limitării investiţiilor ineficiente (de ex., realizarea inutilă de căi de comunicaţie paralele) şi asigurarea unei utilizări eficiente a infrastructurilor de transport existente.

Opțiuni politice privind răspândirea inovaţiilor şi a cunoştinţelor

- Integrarea globală în schemele de dezvoltare spaţială a politicilor în domeniul cunoaşterii, ca de exemplu promovarea inovaţiilor, pregătirea şcolară sau profesională, instruirea continuă, cercetarea şi dezvoltarea tehnologică, în special în zonele îndepărtate sau slab populate;
- Asigurarea unui acces paneuropean la infrastructurile legate de cunoaştere, ţinând cont de potenţialul socio-economic al IMM-urilor moderne ca motor al dezvoltării economice durabile;
- Favorizarea introducerii în reţea a întreprinderilor şi difuzarea rapidă a inovaţiilor, mai ales prin intermediul instituţiilor regionale de promovare a inovaţiilor;
- Sprijin pentru crearea de centre de inovaţii, precum şi cooperarea între învăţământul superior, cercetarea aplicată şi dezvoltare, pe de o parte, şi economia privată pe de altă parte, mai ales în zonele slabe din punct de vedere economic;
- Dezvoltarea unui ansamblu de măsuri de stimulare a ofertei şi cererii, menite să amelioreze accesul regional la tehnologiile de informare şi la utilizarea lor.

Opțiuni politice privind ocrotirea şi dezvoltarea naturii

- Dezvoltarea de reţele ecologice, aşa cum s-a propus prin Natura 2000, inclusiv a legăturilor necesare între siturile naturale şi zonele protejate de importanţă regională, naţională, transnaţională şi comunitară;
- Luarea în considerare a menţinerii biodiversităţii în politicile sectoriale (agricultură, politică regională, transport, pescuit, etc.), aşa cum prevede strategia comunitară pentru biodiversitate;
- Elaborarea de strategii integrate de dezvoltare spaţială pentru zonele protejate, montane, zonele umede, făcând posibil un echilibru între protecţie şi dezvoltare, bazat pe studii de impact teritorial şi de mediu şi cu participarea partenerilor interesaţi;
- Recurgerea în tot mai mare măsură la instrumente economice pentru a lua în considerare

importanţa ecologică a zonelor protejate şi a zonelor ecologice sensibile.

- Promovarea de structuri de habitat care să consume mai puţină energie şi să genereze mai puţin trafic, planificarea integrată a resurselor şi utilizarea în mai mare măsură a energiilor regenerabile pentru reducerea emisiilor de CO2;
- Protectia solurilor ca suport fundamental al vieţii pentru oameni, animale şi plante, prin reducerea eroziunii şi distrugerii solului, precum şi a extinderii excesive a construcţiilor;
- Elaborarea de strategii la nivel local, regional şi transnaţional pentru gestionarea riscurilor în zonele supuse catastrofelor naturale.

Opțiuni politice privind gestionarea resurselor de apă: o problemă majoră pentru dezvoltarea spaţială

- Ameliorarea echilibrului între oferta şi cererea de apă, în special în zonele expuse riscului de secetă. Dezvoltarea şi folosirea unor instrumente economice pentru gospodărirea apei, cuprinzând şi promovarea metodelor de exploatare agricolă şi a unor tehnologii de irigare care să menajeze resursele de apă în zonele cu puţine resurse;
- Promovarea cooperării transnaţionale şi interregionale la aplicarea unor strategii integrate pentru gestionarea resurselor de apă, cuprinzând şi marile pânze freatice, în mod special în zonele ameninţate de secetă sau de inundaţii;
- Ocrotirea şi reabilitarea marilor zone umede ameninţate de extrageri excesive de apă sau de devierea cursurilor de apă care le alimentează;
- Întărirea responsabilităţii regiunilor în gestionarea resurselor de apă;
- Realizarea unor studii de impact de mediu şi de impact teritorial pentru toate marile proiecte din domeniul gospodăririi apei.

Opțiuni politice privind gestionarea creativă a peisajelor culturale

- Păstrarea şi dezvoltarea creativă a peisajelor culturale de mare valoare istorică, culturală, estetică sau ecologică;
- Valorificarea peisagelor culturale în cadrul strategiilor integrate de dezvoltare spaţială;
- Ameliorarea coordonării măsurilor de dezvoltare care afectează peisajele;
- Reabilitarea creativă a peisajelor afectate de intervenţiile umane, inclusiv măsuri de recultivare.

Opțiuni politice privind gestionarea creativă a patrimoniului cultural

- Dezvoltarea de strategii integrate pentru protecţia patrimoniului cultural ameninţat sau degradat, inclusiv dezvoltarea instrumentelor pentru evaluarea factorilor de risc sau pentru depăşirea situaţiilor de criză;
- Păstrarea şi amenajarea creativă a ansamblurilor urbane care merită să fie protejate;
- Promovarea unei arhitecturi contemporane de calitate;
- Sensibilizarea în legătură cu faptul că politicile de dezvoltare rurală şi spaţială de astăzi contribuie la patrimoniul cultural al generaţiilor viitoare.

Din **strategia Județului Bistrița-Năsăud** și **strategia de dezvoltare a Regiunii Nord-Vest**, rezultă următoarele categorii de relații teritoriale importante de susținut și dezvoltat de către Comuna Poiana Ilvei:

- Accesibilitatea carosabilă și feroviară pentru transportul de persoane și mărfuri;
- Accesul la informații;
- Colaborarea în proiecte de anvergură teritorială importante atât pentru dezvoltarea locală cât și a județului;
- Colaborare în structuri de Grupuri de Acțiune Locală, pentru dezvoltare rurală;

- Colaborarea în cadrul Asociațiilor de Dezvoltare Intercomunitară pentr asigurarea serviciilor și dezvoltarea infrastructurii de transport;
- Colaborarea în cadrul zonelor cu regim protejat al patrimoniului natural;
- Colaborarea în rețele de monumente de patrimoniu contruit;
- Colaborarea în rețele de furnizori, structuri de cooperative, clustere economice (turism);
- Colaborarea în rețele de cunoaștere, schimb de experiență, inovare.

O altă largă **categorie de strategii și planuri de dezvoltare** care au implicație asupra dezvoltării Comunei Poiana Ilvei în sisteme cu dimesniune teritorială sunt:

a. Planul de Acțiune pentru Managementul Deșeurilor, Județul Bistrița-Năsăud;
b. Planul de dezvoltare a infrastructurii de servicii de apă și canalizare;
c. Planul de analiza si acoperire a riscurilor, Județul Bistrița-Năsăud;
d. Planul de Acțiune de Mediu, Județul Bistrița-Năsăud;
e. Hărțile de risc, Județul Bistrița-Năsăud;
f. Planul de Management al Parcului Național Munții Rodnei;
g. Planul de Dezvoltare a Regiunii Nord-Vest;
h. Planul de Management al bazinului hidrografic Someș-Tisa, al Administratiei Bazinale de Apa Somes-Tisa;
i. Planul de Amenajare a Teritoriului Național, toate secțiunile.

Desigur, toate prevederile care rezultă din strategia comunei și din documentele de planificare de rang teritorial superior, se reflectă în:

a. Planul Urbanistic General și Regulamentul Local de Urbanism, Comuna Poiana Ilvei;
b. Planurile Urbanistice Zonale, Intercomunale etc privind amenajări turistice, agricole, forestiere, zone economice, de infrastructură etc.;
c. Planul de analiza si acoperire a riscurilor, Comuna Poiana Ilvei.

II.4.2 Indicatorii minimali cantitativi și calitativi

Valorile minime ale indicatorilor pe care trebuie să le atingă comuna sunt, potrivit Legii Nr. 100 din 19 aprilie 2007 pentru modificarea si completarea Legii nr. 351/2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului national - Sectiunea a IV-a - Reteaua de localitati, următoarele:

„1*)	Număr de locuitori — minimum 1.500
2*)	Populația ocupată în activități neagricole (% din totalul populației ocupate) minimum 25%
3*)	Locuințe construite după anul 1960 (% din numărul total de locuințe) minimum 45%
4.	Potențial economic care să asigure echilibrul bugetar al comunei
5.	Legături între satul-reședință de comună și celelalte sate pe drumuri publice modernizate/cu îmbrăcăminți ușoare (% din totalul drumurilor)
6.	Situarea fiecăruia dintre satele componente ale comunei propuse spre înființare la distanță mai mare de 5 km față de actualul sat-reședință de comună
7.	Reducerea distanței totale între satele componente ale comunei propuse spre înființare și actualul sat-reședință, în raport cu distanța totală dintre acestea și satul-reședință al comunei înființate — minimum 15 km
8.	Spații construite pentru instituții și dotări: — primărie — școală primară și gimnazială — dispensar uman, farmacie sau punct farmaceutic — post de poliție — stație/haltă CF sau stație transport auto
	*) După declararea noii comune, este necesară completarea dotărilor minime obligatorii în satul-reședință de comună, conform pct. 2.0.

În raport cu indicatorii de mai sus, situația Comunei Poiana Ilvei în anul 2014 este reflectată astfel:

1	Număr de locuitori: 1616 locuitori (în 2014)
2	Populația ocupată în activități neagricole: 93 % din total populației ocupate (în 2009), dar statisticile identifică doar locurile de muncă formale
3	Locuințe construite după anul 1960: 564 locuințe, din care peste 80% sunt modernizate și construite după anii 1960
4	Potențialul economic care asigură echilibrul bugetar al comunei se manifestă în domeniile: • Agricultură, agricultură ecologică • Industrie alimentară (colectarea si procesarea laptelui) • Exploatarea şi prelucrarea in piatra(andezite si dacite) • Turism și agroturism • Comerţ • Creşterea animalelor
5	Legături între satul-reședință de comună și celelalte sate pe drumuri publice modernizate/îmbrăcăminți ușoare cu: satul Lesu Ilvei, Magura Ilvei
6	Spații construite pentru instituții și dotări: • 1 Primărie • 1 Școala cu învățământ primar și gimnazial • 2 Grădinițe • 1 Cabinet medical de familie • 1 Farmacie-Punct de lucru • 1 Cabinet stomatologic • 1 Post de poliție • 1 Haltă CFR • 1 Stație de transport public județean și interjudețean

II.4.3 Nivelul de dotare

Potrivit LEGE Nr. 351 din 6 iulie 2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului, pentru buna funcționare a unităților administrative rurale, trebuie îndeplinit un anumit nivel de dotare pentru atingerea unui set de parametri de funcționare.

Ierarhizarea localităţii Comunei Poiana Ilvei pe ranguri este următoarea:

Nr.	Rangul	Statutul localităţii
1.1.	IV	Poiana Ilvei, sat reşedinţă de comună

Elemente şi nivel de dotare ale localităţilor rurale de rang IV

Rangul IV este atribuit satelor reşedinţă de comună. Raportul între lista de dotări minime obligatorii necesare în vederea servirii tuturor satelor din cadrul comunei de rang IV și sistemul de dotări în funcțiune în anul 2014, în cadrul Comunei Poiana Ilvei, este reflectat în situația comparativă din tabelul de mai jos:

Octombrie, 2016

	Nivel obligatoriu de dotare	Nivel real de dotare, anul 2014
1	Sediu de primărie	• 1 Sediu de primărie
2	Grădiniţă, şcoală primară şi gimnazială	• 2 Grădinițe • 1 Școala primara și gimnaziala
3	Dispensar medical, farmacie sau punct farmaceutic	• 1 Cabinet medical de familie • 1 Farmacie • 1 Cabinet stomatologic
4	Poştă, servicii telefonice	• Poștă • Telefonie fixă • Telefonie mobilă
5	Sediu de poliţie şi de jandarmerie	• 1 Post de poliție
6	Cămin cultural cu bibliotecă	• Căminul Cultural • 1 Biblioteca • Muzeul Etnografic
7	Magazin general, spaţii pentru servicii	• 11 unitati desfacere cu amanuntul (magazine) • 2 Unitati de alimentatie publica (baruri, restaurante, etc)
8	Teren de sport amenajat	• 1 Teren de sport amenajat • 1 Sală de sport în cadrul școlii
9	Parohie	• 1 Parohie ortodoxa • 1 Parohie penticostala
10	Cimitir	• 4 Cimitire
11	Staţie/haltă c.f. sau staţie de transport auto	• 1 Haltă CFR, Poiana Ilvei • 1 Stație transport județean și interjudețean
12	Dispensar veterinar	• 1 Dispensar veterinar
13	Sediu al serviciului de pompieri	• 1 Unitate voluntară de pompieri
14	Puncte locale pentru depozitarea controlată a deşeurilor	• 1 Punct local pentru depozitarea controlată a deşeurilor
15	Alimentare cu apă prin cişmele stradale	• Sistem de alimentare cu apă și canalizare • Stație de epurare a apelor uzate • Fântâni, cișmele stradale

II.4.4 Legături rutiere și feroviare între Comuna Poiana Ilvei și localitățile vecine

Relațiile teritoriale, care pot fi exploatate creativ în sprijinul dezvoltării economice, a creșterii atractivității pentru turiști, precum și în sprijinul configurării de parteneriate pentru dezvoltare în diverse domenii, sunt evidențiate în harta următoare:

Octombrie, 2016

Conectarea teritorială a comunei Poiana Ilvei la rețelele de transport

La nivel regional, principala problemă a regiunii Nord-Vest în ceea ce privește rețeaua de drumuri publice este reprezentată de capacitatea insuficientă de a prelua traficul greu și vehiculele de mare tonaj, de lipsa autostrăzilor, de iluminatul și marcajele realizate nesatisfăcător, care conduc la micșorarea vitezei de deplasare, creșterea timpului de deplasare și la un consum sporit de combustibil, ceea ce se reflectă în costuri sporite.

Comuna Poiana Ilvei este bine conectată la rețelele de transport și comunicare teritorială,după cum urmează:

- Sistemul de transport rutier:
    - reședința de comună este situat la DN 172D, care asigură accesul
        - Spre sud vest, către: Ilva, Năsăud (cu conexiune spre Bistrița), Beclean, Dej, Cluj-Napoca (spre centrul Regiunii Nord-Vest),respectiv Baia Mare etc;
        - Spre nord-est, către: Magura Ilvei;Lunca Ilvei; Sant (cu relație spre Borșa, Vișeu de Sus etc), Cârlibaba, Ciocănești, spre Iacobeni (și culoarul Dornelor) și spre Pojorâta (către Moldova, Regiunea Nord-Est). Spre centru, prin Năsăud, Bistrița, Reghin, către Toplița și Târgu Mureș (Regiunea Centru);
- Sistemul de transport feroviar: halta Poiana Ilvei Veche cu un bun potențial de relaționare teritorială spre Năsăud, Beclean, Dej, Cluj-Napoca, respectiv spre Sărățel, Deda (acces către Regiunea Centru) , Vatra Dornei (acces catre Moldova).

Octombrie, 2016

Comuna Poiana Ilvei, accesibilitate rutieră județeană, regională, interregională

Drumurile de legătură modernizate din punctul Năsăud sunt asfaltate şi betonate pe o lungime de circa 35 km, iar căile ferate de acces în zonă au o lungime de circa 15 km din nodul feroviar Ilva Mică.

Drumurile comunale au o lungime de 23 km și se caută soluții de finanțare pentru modernizarea lor.

Drumuri cu o altă destinație (forestieră sau agricolă) sunt:

- Drumuri vicinale
- Drumuri forestiere

Transportul public rutier este asigurat de operatorii de transport în comun la scara județului Bistrița-Năsăud.

Accesul pe calea ferată este asigurat prin Halta Poiana Ilvei, acesta trebuie luat în considerare în scenarii de accesibilitate care să articuleze accesibilitatea rutieră și posibilitățile de relaționare cu aeroporturile din regiune (cel mai apropiat este Aeroportul Internațional din Cluj-Napoca, Regiunea Nord-Vest) și din regiunile vecine (cel mai apropiat aeroport este cel din Târgu Mureș, Regiunea Centru), în vederea examinării tuturor oportunităților de dezvoltare care depind de accesibilitatea fizică, relevante pentru Comuna Poiana Ilvei.

II.4.5 Parteneriate, asociații, înfrățiri, relații

Acordul de Parteneriat 2015-2020 semnat de România și Uniunea Europeană pentru organizarea implementării actualului exercițiu bugetar susține parteneriatele și proiectele teritoriale integrate. Acest demers constituie un pas crucial în dezvoltarea durabilă și deschidedrumul proiectelor de anvergură cu resurse de la mai mulți parteneri. Prin complexitatea sa, demersul constituie în egală măsură o provocare, provocare la care Comuna Poiana Ilvei răspunde prin mai multe alianțe pentru realizarea unor proiecte-cheie adresate dezvoltării sale.

Astfel, Comuna Poiana Ilvei este parte a unei suite variate de structuri de colaborare, după cum urmează:

- 1 Asociație de producători, de crescători de animale;
- Partener în Grupul de Acțiune Locală Leader Bistrița Năsăud;
- Membră în Asociațiile de Dezvoltare Intercomunitară pentru: alimentare cu apă și canalizare, managementul deșeurilor, infrastructură de transport;turism
- Membra în echipele de proiecte integrate aferente Subzonei strategice Nord-Est;
- Este în proces de a iniția înfrățiri intenționale cu localități de aceeași factură;
- Este interesată de accesarea de rețele de schimb de experiență;
- Este interesata de a infiinta asociatii in scopuri culturale,educative,sportive;

Din perspectiva infrastructurii tehnice și a serviciilor publice aferente, Comuna Poiana Ilvei este partener în cadrul Asociației de Dezvoltare Intercomunitară de Alimentare cu Apă și Canalizare, la nivelul județului Bistrița Năsăud și, de asemenea, în cadrul unei structuri similare constituită pentru asigurarea serviciilor de management integrat a deșeurilor.

Comuna Poiana Ilvei este parteneră în cadrul Grupului de Acțiune Locală Leader Bistrița Năsăud, cu orașul Sîngeorz Băi, și comunele Șanț, Maieru, Ilva Mică, Rodna, Leșu, Măgura Ilvei, Ilva Mare, Lunca Ilvei. Din această perspectivă, strategia comună prevede realizarea a trei categorii de priorități, toate implicând consolidarea cooperării în profil teritorial:

a. Exploatarea potenţialului turistic;
b. Susţinerea exploatării, prelucrării şi desfacerii resurselor naturale specifice zonei, agricole şi non-agricole;
c. Susţinerea lucrărilor de infrastructură.

Zona GAL Leader Bistrița-Năsăud coincide cu Subzona Strategică de Dezvoltare Nord-Est identificată prin Strategia de Dezvoltare Durabilă a Județului Bistrița-Năsăud 2014-2020. Strategia GAL Leader Bistrița-Năsăud va fi articulată cu demersurile prvind proiectele terioriale integrate de importanță județeană și regională. Proiectul teritorial integrat în care Comuna Poiana Ilvei este direct implicată este:

- **ECOFARM ILVA: Dezvoltarea zootehniei montane ecologice (ovine/bovine cu accent pe rasele locale) şi creşterea producţiei produselor din carne și lapte cu valoare adăugată ridicată (brand local, produse ecologice certificate).**

Pe de altă parte, Comuna Poiana Ilvei a stabilit o colaborare la scară teritorială mai restrânsă cu Comuna Lesu, în cadrul unei asociaţii de dezvoltare intercomunitare, pentru reabilitarea lucrărilor de asfaltare a drumurilor locale .

II.5 Activitățile economice și perspectivele de dezvoltare

Mediul economic si financiar mondial a suferit modificari majore, incepand sfarsitul anului 2008. Criza economica financiara care s-a manifestat la nivel mondial inca genereaza incertitudini mari privind evolutiile economiilor nationale.

In acest context, Romania se confrunta cu o serie de probleme majore: contractia pietelor, reducerea finantarii externe si riscul de credit, o inrautatire a perceptiei la risc pentru tarile est-europene, deteriorarea activului net al populatiei si al companiilor. Tendințele descendente ale indicatorilor macroeconomici, manifestate la nivel national, s-au reflectat si in economia judetului Bistrita–Nasaud. Prin urmare capacitatea financiara a autoritatilor locale este in scadere.In aceste conditii, principala sursa de finantare pentru proiectele de investitii poate fi, pe termen scurt si mediu, absorbtia fondurilor structurale europene care ar debloca economia locala si ar conduce la dezvoltarea durabila a comunei.

Deşi Regiunea Nord-Vest dispune de centre urbane importante precum Cluj-Napoca, Oradea, Baia Mare, Satu-Mare, Bistriţa, Zalău, cu rol polarizator, regiunea are încă un profil preponderent rural, în condiţiile în care mediul rural acoperă peste 85% din suprafaţă şi găzduieşte peste 48% dintre locuitori. Dacă oraşele mari au funcţii urbane bine conturate şi au atras în zonele lor metropolitane şi periurbane o dezvoltare demografică,imobiliară şi economică accentuată, chiar şi în lipsa unei planificări teritoriale riguroase,oraşele mici şi mijlocii au dificultăţi în a asigura locuitorilor o infrastructură şi servicii specifice unei localităţi urbane, majoritatea lor înregistrează un puternic declin demografic, economic şi social, funcţiile lor fiind tot mai restrânse. Mai mult, activităţile economice care s-au dezvoltat în oraşele mici nu sunt de natură să sprijine specializarea funcţională a teritoriului şi valorificarea mai bună a resurselor locale.

Între provocările perioadei 2014-2020 se regăsesc întărirea legăturii urban-rural, realizarea investiţiilor minime necesare în localităţile urbane pentru a avea capabilitatea de a oferi locuitorilor servicii sociale adecvate dar şi oportunităţi de ocupare a forţei de muncă şi dezvoltare astfel încât fenomenul migrator să fie stopat, iar sporul natural al populaţiei să crească.

Potrivit analizelor menționate în cadrul *Planului Naţional de Dezvoltare Rurală* economia rurală prezintă diferenţieri semnificative în funcţie de regiuni, de trăsăturile demografice specifice, sociale şi economice. Această diferenţiere este vizibilă mai ales în ceea ce priveşte sărăcia în spaţiul rural românesc, reflectată într-un nivel scăzut de trai al populaţiei şi în lipsa de surse de venituri alternative.

În mediul rural provocările sunt legate de eficientizarea reţelei de localităţi şi raţionalizarea reţelelor de servicii (transporturi, sănătate, educaţie, etc.) având în vedere disparităţile teritoriale. De asemenea, trebuie avute în vedere dezvoltarea zootehniei, precum şi valorificarea superioară a resurselor locale ,ca premize ale specializării funcţionale a regiunii.

Activităţile specifice, altele decât cele agricole şi forestiere în spaţiul rural, depind de distribuţia teritorială/comerţ şi de alte activităţi ale lanţului de distribuţie. Astfel, se poate spune că principalele activităţi depind de resursele naturale locale disponibile, de relieful şi de tradiţiile zonei. În ceea ce priveşte datele statistice, agricultura, industria alimentară şi silvicultura sunt de o importanţă primordială pentru economia rurală, prezenţa activităţilor nonagricole, legate de sectorul primar, mai ales exploatarea resurselor naturale şi procesarea, fiind nesemnificative în termeni economici.

Totuşi, economia rurală este slab diversificată şi încă dependentă de activităţile agricole, ceea ce are drept consecinţă venituri reduse pentru întreprinzătorii din mediul rural.

Octombrie,2016

La sfarsitul anului 2014, in comuna Poiana Ilvei existau 14 societati comerciale avand ca principale obiecte de activitate domeniile: prelucrarea lemnului, constructii, comert și servicii.

O privire generală asupra economiei locale privind numărul de firme active, așa cum se observă în tabelul de mai jos, indică:

- dominanța sectoarelor industrie și construcții și a celui de comerț și servicii;
- reprezentarea modestă a sectoarelor agricol, zootehnic, silvicol;
- scăderea înregistrată la începutul crizei eonomice s-a stabilizat în următorii ani, sectorul constructii înregistrând chiar o creștere ușoară în ulitmii doi ani.

Evoluția firmelor active în Comuna Poiana Ilvei

Numar intreprinderi active		**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte	Numar intreprinderi	**1,00**	**1,00**	**1,00**		
Prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn şi plută, cu excepţia mobilei; fabricarea articolelor din paie şi din alte materiale vegetale împletite	Numar intreprinderi	**1,00**	**1,00**	**1,00**	**1,00**	**2,00**
Fabricarea altor produse din minerale nemetalice	Numar intreprinderi	**2,00**	**1,00**	**1,00**		**1,00**
Construcţii de clădiri	Numar intreprinderi	**3,00**	**4,00**	**5,00**	**4,00**	**3,00**
Lucrări de geniu civil	Numar intreprinderi	**1,00**				
Lucrări speciale de construcţii	Numar intreprinderi	**2,00**	**2,00**	**2,00**	**2,00**	**2,00**
Comerţ cu ridicata cu excepţia comerţului cu autovehicule şi motociclete	Numar intreprinderi			**1,00**	**1,00**	**2,00**
Comerţ cu amănuntul, cu excepţia autovehiculelor şi motocicletelor	Numar intreprinderi	**2,00**	**1,00**	**1,00**		
Hoteluri şi alte facilităţi de cazare	Numar intreprinderi	**1,00**	**1,00**	**2,00**	**2,00**	**1,00**
Restaurante şi alte activităţi de servicii de alimentaţie	Numar intreprinderi				**1,00**	**1,00**
Activităţi de servicii privind forţa de muncă	Numar intreprinderi	**1,00**	**1,00**	**1,00**	**1,00**	**1,00**
Activităţi de secretariat, servicii suport şi alte activităţi de servicii prestate în principal întreprinderilor	Numar intreprinderi				**1,00**	**1,00**

Sursa: INS, Direcţia Regională de Statistică Bistriţa-Năsăud, Fișa localității-Comuna Poiana Ilvei

Sub aspectul cifrei de afaceri a firmelor care alcătuiesc comunitatea de afaceri locală, se pot evidenția aspecte cum sunt:

- cifra de afaceri are o tendință descrescatoare, chiar în condițiile în care numărul de firme se mentine aproximativ acelasi;
- creșterea semnificativă a cifrei de afaceri se înregistrează în sectorul industrie și construcții;

- sectoarele afectate sunt cel al prelucrarii lemnului, cel al industriei și cel al comerțului și serviciilor unde, deși numărul firmelor a ramas constant, cifra de afaceri înregistrează o scădere,dar prezintă și semnele unei redresări;
- scadere generală a stabilității sectorului privat la nivel local.

Tendințele înregistrate de cifra de afaceri în mediul de afaceri local, Comuna Poiana Ilvei

Cifra de afaceri intreprinderi active		**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte	Lei	**138097,00**	**218713,00**	**248594,00**		
Prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn şi plută, cu excepţia mobilei; fabricarea articolelor din paie şi din alte materiale vegetale împletite	Lei	**357874,00**	**233179,00**	**297230,00**	**256247,00**	**45000,00**
Fabricarea altor produse din minerale nemetalice	Lei	**0,00**	**11930,00**	**0,00**		**0,00**
Construcţii de clădiri	Lei	**196610,00**	**282732,00**	**260946,00**	**253016,00**	**716418,00**
Lucrări de geniu civil	Lei	**0,00**				
Lucrări speciale de construcţii	Lei	**342898,00**	**427710,00**	**440490,00**	**158159,00**	**332297,00**
Comerţ cu ridicata cu excepţia comerţului cu autovehicule şi motociclete	Lei			**73653,00**	**106594,00**	**1000,00**
Comerţ cu amănuntul, cu excepţia autovehiculelor şi motocicletelor	Lei	**47066,00**	**16499,00**	**3757,00**		
Hoteluri şi alte facilităţi de cazare	Lei	**52438,00**	**271640,00**	**395986,00**	**235397,00**	**164061,00**
Restaurante şi alte activităţi de servicii de alimentaţie	Lei				**160660,00**	**67658,00**
Activităţi de servicii privind forţa de muncă	Lei	**120201,00**	**82333,00**	**87172,00**	**149819,00**	**59644,00**
Activităţi de secretariat, servicii suport şi alte activităţi de servicii prestate în principal întreprinderilor	Lei				**21700,00**	**9500,00**

Sursa: INS, Direcţia Regională de Statistică Bistriţa-Năsăud, Fișa localității-Comuna Poiana Ilvei

Numărul angajaților în sectorul privat a rămas relativ constant până în 2013, cu următoarele comentarii:

- domină ca pondere și înregistrează creștere numerică, angajații în sectoarele construcții, respectiv, comerț și servicii;
- o schimbare dramatică se observă în domeniul fabricarii articolelor de imbracaminte unde, odata cu scăderea numărului de firme, scade semnificativ numărul de angajați;
- în general, cu toată criza, numărul mediu de salariați a rămas la aproximativ același nivel pina in anul 2013 cu o crestere in anul 2014.

Evoluția numărului mediu de salariați în firmele active, Comuna Poiana Ilvei

Forta de munca		**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
FOM104D - Numar mediu de salariati	Numar persoane	**58**	**60**	**62**	**61**	**73**
Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte	Numar persoane	**1**	**6**	**12**		
Prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn şi plută, cu excepţia mobilei; fabricarea articolelor din paie şi din alte materiale vegetale împletite	Numar persoane	**6**	**4**	**4**	**2**	**4**
Fabricarea altor produse din minerale nemetalice	Numar persoane	**2**	**0**	**1**		**1**

Octombrie,2016

Construcţii de clădiri	Numar persoane	**17**	**21**	**19**	**18**	**20**
Lucrări de geniu civil	Numar persoane	**2**				
Lucrări speciale de construcţii	Numar persoane	**8**	**6**	**9**	**12**	**11**
Comerţ cu ridicata cu excepţia comerţului cu autovehicule şi motociclete	Numar persoane			**0**	**1**	**2**
Comerţ cu amănuntul, cu excepţia autovehiculelor şi motocicletelor	Numar persoane	**2**	**1**	**0**		
Hoteluri şi alte facilităţi de cazare	Numar persoane	**1**	**3**	**10**	**8**	**4**
Restaurante şi alte activităţi de servicii de alimentaţie	Numar persoane				**4**	**4**
Activităţi de servicii privind forţa de muncă	Numar persoane	**4**	**8**	**8**	**10**	**9**
Activităţi de secretariat, servicii suport şi alte activităţi de servicii prestate în principal întreprinderilor	Numar persoane				**0**	**0**

Sursa: INS, Direcţia Regională de Statistică Bistriţa-Năsăud, Fișa localității-Comuna Poiana Ilvei

Din faptul că anual apare un număr de firme noi în comună, indică interesul și deschiderea locală spre antreprenoriat, cu următoarele accente:

- sectoarele cele mai deschise la noi inițiative private sunt industria, construcțiile , comerțul și serviciile;
- sectorul agricultură, zootehnie, silvicultură parea avea o dezvoltare mai lentă, mai prudentă.

Evoluția numărului de firme nou înființate, Comuna Poiana Ilvei

Intreprinderi nou create		**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Agricultură, vânătoare şi servicii anexe	Numar intreprinderi		**3,00**	**1,00**		
Construcţii de clădiri	Numar intreprinderi		**1,00**	**1,00**	**1,00**	
Lucrări speciale de construcţii	Numar intreprinderi	**1,00**				
Comerţ cu ridicata cu excepţia comerţului cu autovehicule şi motociclete	Numar intreprinderi			**1,00**	**1,00**	
Comerţ cu amănuntul, cu excepţia autovehiculelor şi motocicletelor	Numar intreprinderi	**2,00**				
Hoteluri şi alte facilităţi de cazare	Numar intreprinderi	**1,00**		**1,00**		
Restaurante şi alte activităţi de servicii de alimentaţie	Numar intreprinderi				**1,00**	
Activităţi de servicii în tehnologia informaţiei	Numar intreprinderi	**1,00**				
Activităţi de secretariat, servicii suport şi alte activităţi de servicii prestate în principal întreprinderilor	Numar intreprinderi		**1,00**		**1,00**	

Sursa: INS, Direcţia Regională de Statistică Bistriţa-Năsăud, Fișa localității-Comuna Poiana Ilvei

Ca tendință generală, numărul firmelor închise creste desi unda de șoc a crizei economice a trecut, cu mentiunea ca au fost afectate aproximativ toate domeniile de activitate ;

Numărul de întreprinderi închise, Comuna Poiana Ilvei

Intreprinderi inchise		2010	2011	2012	2013	2014
Agricultură, vânătoare şi servicii anexe	Numar intreprinderi				4,00	
Fabricarea altor produse din minerale nemetalice	Numar intreprinderi			1,00		
Construcţii de clădiri	Numar intreprinderi			2,00	1,00	
Lucrări speciale de construcţii	Numar intreprinderi				1,00	
Comerţ cu ridicata cu excepţia comerţului cu autovehicule şi motociclete	Numar intreprinderi				1,00	
Comerţ cu amănuntul, cu excepţia autovehiculelor şi motocicletelor	Numar intreprinderi	1,00		1,00	2,00	
Activităţi de servicii în tehnologia informaţiei	Numar intreprinderi	1,00				
Activităţi referitoare la sănătatea umană	Numar intreprinderi				1,00	

Sursa: INS, Direcţia Regională de Statistică Bistriţa-Năsăud, Fișa localității-Comuna Poiana Ilvei

Concluziile privind activitatea economică la nivelul Comunei Poiana Ilvei sub aspectele prezentate sunt:

- comunitatea economică locală este destul de activă, economia locală este diversificată și ar putea asigura stabilitatea dezvoltării locale;
- comunitatea locală se bazează pe un număr relativ stabil de locuri de muncă;
- activitatea economică exploatează resursele locale și continuă activități în sectoarele tradiționale;
- sectoarele care conduc economia locală privind cifra de afaceri sunt: industria și construcțiile;prelucrarea lemnului; comerțul și serviciile;
- cei mai mari angajatori sunt firmele din sectoarele: industrie și construcții; comerț și servicii.

II.5.1 Agricultura, silvicultura, zootehnia

Comuna Poiana Ilvei face parte din regiunea de Nord –Vest a Romaniei. Aceasta este structurată in mai multe zone functionale din perspectiva sectorului agricultură:

a. Zona de Vest (Campia de Vest): judetele Bihor, Satu-Mare si Salaj, se remarca o pondere mare de teren arabil, favorabil dezvoltarii sectorului vegetal combinat cu cresterea animalelor cu metode intensive.
b. Zona de Nord-Est (Carpatii Orientali): judetele Bistrita-Nasaud si Maramures se evidentiaza printr-o pondere mare a pasunelor si fanatelor, favorabil cresterii animalelor cu metode extensive.

c. Zona de Sud-Est (Depresiunea Transilvaniei): judetele Bistrita-Nasaud, Cluj si Salaj detin o pondere mare de teren arabil si de pasune, favorabil dezvoltarii sectorului vegetal, combint cu cresterea animalelor (metode intensive si extensive).

Comuna Poiana Ilvei face parte din zonele functionale agricole 2 si 3 unde se evidentiaza o pondere mare a pasunelor si fanetelor, favorabil cresterii animalelor cu metode extensive si o pondere mare de teren arabil si de pasune, favorabil dezvoltarii sectorului vegetal, combinat cu cresterea animalelor (metode intensive si extensive).

Valea Somesului Mare este locuita de o populatie romaneasca din cele mai indepartate vremuri. Satele sunt asezate de-a lungul raului principal sau a afluentilor sai mai mari cum sunt: Valea Salautei, Valea Lesului, Valea Ilvei, Valea Rebrei, Valea Gersei etc.

Productia agricola este destinata consumului propriu, foarte putine sunt gospodariile care reusesc sa disponibilizeze mici cantitati de produse in vederea comercializarii. Culturile cu traditie, ce au conditii pedoclimatice favorabile dezvoltarii in comuna, sunt: porumbul, cartoful, plantele de nutret.

Fondul forestier reprezinta o sursa naturala importanta a comunei Poiana Ilvei din punct de vedere social datorita beneficiilor pe care prezenta padurilor o aduce calitatii aerului si implicit a vietii , ca sursa de venit.

Dupa modul de folosinta, structura suprafetei terenurilor se prezinta astfel:

- arabil 14%,
- pasuni 12%,
- fanate 29%,
- teren neproductiv 45%.

Situația fondului funciar după modul de folosinţă, pe forme de proprietate este prezentată în tabelul următor:

Situația fondului funciar după modul de folosinţă, pe forme de proprietate

Agricultura,silvicultura			**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Mod de folosinta pentru suprafata agricola - Total	Forme de proprietate - Total	Hec	**1954,00**	**1954,00**	**1954,00**	**1954,00**	**2315,00**
Mod de folosinta pentru suprafata agricola - Total	Forme de proprietate - Proprietate privata	Hec	**1833,00**	**1833,00**	**1833,00**	**1833,00**	**2194,00**
Mod de folosinta pentru suprafata agricola - Agricola	Forme de proprietate - Total	Hec	**1265,00**	**1265,00**	**1265,00**	**1265,00**	**1265,00**
Mod de folosinta pentru suprafata agricola - Agricola	Forme de proprietate - Proprietate privata	Hec	**1241,00**	**1241,00**	**1241,00**	**1241,00**	**1241,00**
Mod de folosinta pentru suprafata agricola - Arabila	Forme de proprietate - Total	Hec	**318,00**	**318,00**	**318,00**	**318,00**	**318,00**
Mod de folosinta pentru suprafata agricola - Arabila	Forme de proprietate - Proprietate privata	Hec	**316,00**	**316,00**	**316,00**	**316,00**	**316,00**
Mod de folosinta pentru suprafata agricola - Pasuni	Forme de proprietate - Total	Hec	**278,00**	**278,00**	**278,00**	**278,00**	**278,00**
Mod de folosinta pentru suprafata agricola - Pasuni	Forme de proprietate - Proprietate privata	Hec	**263,00**	**263,00**	**263,00**	**263,00**	**263,00**
Mod de folosinta pentru suprafata agricola - Finete	Forme de proprietate - Total	Hec	**669,00**	**669,00**	**669,00**	**669,00**	**669,00**
Mod de folosinta pentru suprafata agricola - Finete	Forme de proprietate - Proprietate privata	Hec	**662,00**	**662,00**	**662,00**	**662,00**	**662,00**
Mod de folosinta pentru suprafata agricola - Terenuri neagricole total	Forme de proprietate - Total	Hec	**689,00**	**689,00**	**689,00**	**689,00**	**1050,00**

Octombrie,2016

Mod de folosinta pentru suprafata agricola - Terenuri neagricole total	Forme de proprietate - Proprietate privata	Hec	**592,00**	**592,00**	**592,00**	**592,00**	**953,00**
Mod de folosinta pentru suprafata agricola - Paduri si alta vegetatie forestiera	Forme de proprietate - Total	Hec	**465,00**	**465,00**	**465,00**	**465,00**	**565,00**
Mod de folosinta pentru suprafata agricola - Paduri si alta vegetatie forestiera	Forme de proprietate - Proprietate privata	Hec	**465,00**	**465,00**	**465,00**	**465,00**	**565,00**
Mod de folosinta pentru suprafata agricola - Ocupata cu ape, balti	Forme de proprietate - Total	Hec	**37,00**	**37,00**	**37,00**	**37,00**	**37,00**
Mod de folosinta pentru suprafata agricola - Ocupata cu constructii	Forme de proprietate - Total	Hec	**22,00**	**22,00**	**22,00**	**22,00**	**22,00**
Mod de folosinta pentru suprafata agricola - Ocupata cu constructii	Forme de proprietate - Proprietate privata	Hec	**19,00**	**19,00**	**19,00**	**19,00**	**19,00**
Mod de folosinta pentru suprafata agricola - Cai de comunicatii si cai ferate	Forme de proprietate - Total	Hec	**57,00**	**57,00**	**57,00**	**57,00**	**57,00**
Mod de folosinta pentru suprafata agricola - Terenuri degradate si neproductive	Forme de proprietate - Total	Hec	**108,00**	**108,00**	**108,00**	**108,00**	**369,00**
Mod de folosinta pentru suprafata agricola - Terenuri degradate si neproductive	Forme de proprietate - Proprietate privata	Hec	**108,00**	**108,00**	**108,00**	**108,00**	**369,00**

Sursa: INS, Direcţia Regională de Statistică Bistriţa-Năsăud, Fișa localității-Comuna Poiana Ilvei

Principalele activitati economice tradiționale ale locuitorilor comunei Poiana Ilvei

Viata seculara a poienarilor, ca a tuturor taranilor someseni, se desfasura intr-o ciclica monotonie, intre cele patru anotimpuri ale anului, in care domina cultura plantelor si cresterea animalelor.

Ocupatia de baza a locuitorilor din Poiana Ilvei a constituit-o agricultura, în special zootehnia. Datorita cursurilor repezi si a debitelor destul de constante, apele au fost folosite din timpuri stravechi pentru morile de macinat cerealele. Forta apei a mai fost folosita si la prelucrarea lânei si la daracit. O bogatie valorificata în activități economice tradiționale este andezitul si dacitul, roca vulcanica cu rezistenta mare, care se gaseste la iesirea din Poiana Ilvei spre Magura Ilvei si care e folosita și astăzi pentru fundatiile constructiilor.

Printre cele mai importante activitati economice traditionale amintim:

Confectionatul imbracamintii si a incaltamintei

Imbracamintea pentru sezonul rece se confectiona din lina, astfel ca din panura tesuta in razboiul manual se faceau, caputuri,cioareci si obiele apoi se teseau covoare, nevedituri,cingeaua pentru impodobitul locuintelor, cergi si panzaturi.incaltamintea cotidiana a taranului a fost opinca confectionata din piele de oaie, porc si vita.Cizmaria si cojocaria au reprezentat indeletniciri ale localnicilor mai cu stare din acele vremuri.

Pastoritul

Padurile mari si pasunile bogate de pe intinsul comunei Poiana Ilvei la care se adauga pasunile alpine in perioada mai-septembrie, au dat posibilitatea cresterii animalelor, in paralel cu agricultura.Din mosi –stramosi oamenii acestor locuri se stiu mari oieri dar si crescatori de vaci, cai si porci.

Moraritul,

Inceputul moraritului in Poiana este legat de stabilizarea primelor grupuri de maiereni, inainte de atestarea documentare a satului, prima moara fiind a lui Stefan Lupsan, construita sub Stanca Lupsanului.A doua moara a fost construita sub Coasta Nemtoaiei de catre Petre Ureche din Maieru – preot in localitate intre anii 1796-1826.

Fieraria, dulgheria,tamplaria,sculptura, rotaria, dogaritul, zugravitul, sobaritul au reprezentat alte indeletniciri ale localnicilor de pe aceste meleaguri, care au contribuit la dezvoltarea economica a comunitatii locale.

II.5.2 Industria si constructiile

In cadrul comunitatii exista un numar de 2 societati comerciale care se ocupa cu exploatarea masei lemnoase si valorificarea ei respectiv 5 societati comerciale care activeaza in domeniul constructiilor.

Exploatarea, prelucrarea primara si secundara a lemnului, este realizata de agenti economici, majoritatea avand dotarile necesare pentru producerea elementelor din lemn pentru constructii.

Aceste activitati economice imbunatatesc mediul de afaceri local .

Astfel, prin intermediul acestor societati li se ofera oamenilor locuri de munca, totodata aceste societati asigura spijinul in efectuarea unor drumuri de acces in zone unde sunt locuinte si drumul este inaccesibil.

Se poate spune ca exploatarea legala a lemnului si prelucrarea acestuia,precum si prelucrarea in piatra oferă comunei Poiana Ilvei, oportunitatea dezvoltarii pe plan economic.

In ceea ce priveste domeniul constructiilor, acesta a cunoscut un declin important dupa anul 2008 datorat crizei economice, iar posibilitatea revigorarii acestuia este direct legata de investitiile atrase la nivelul localitatii sau a al localitatilor invecinate, in special in orasele Nasaud si Bistrita.

Din evoluția valorilor indicatorilor se pot extrage o suită de concluzii privind sectorul industrie și construcții (a se vedea valorile statistice din tabele):

- în comunitatea locală de afaceri domină firmele din constructii si cele preucrătoare ale resurselor naturale forestiere ;

Numar intreprinderi active		**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte	Numar intreprinderi	**1,00**	**1,00**	**1,00**		
Prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn şi plută, cu excepţia mobilei; fabricarea articolelor din paie şi din alte materiale vegetale împletite	Numar intreprinderi	**1,00**	**1,00**	**1,00**	**1,00**	**2,00**
Fabricarea altor produse din minerale nemetalice	Numar intreprinderi	**2,00**	**1,00**	**1,00**		**1,00**
Construcţii de clădiri	Numar intreprinderi	**3,00**	**4,00**	**5,00**	**4,00**	**3,00**
Lucrări de geniu civil	Numar intreprinderi	**1,00**				

Lucrări speciale de construcţii	Numar intreprinderi	**2,00**	**2,00**	**2,00**	**2,00**	**2,00**

Sursa: INS, Direcţia Regională de Statistică Bistriţa-Năsăud, Fișa localității-Comuna Poiana Ilvei

- cifra de afaceri este dată de firmele firmelor de construcții si prelucrarea lemnului;

Cifra de afaceri intreprinderi active		**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte	Lei	**138097,00**	**218713,00**	**248594,00**		
Prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn şi plută, cu excepţia mobilei; fabricarea articolelor din paie şi din alte materiale vegetale împletite	Lei	**357874,00**	**233179,00**	**297230,00**	**256247,00**	**45000,00**
Fabricarea altor produse din minerale nemetalice	Lei	**0,00**	**11930,00**	**0,00**		**0,00**
Construcţii de clădiri	Lei	**196610,00**	**282732,00**	**260946,00**	**253016,00**	**716418,00**
Lucrări de geniu civil	Lei	**0,00**				
Lucrări speciale de construcţii	Lei	**342898,00**	**427710,00**	**440490,00**	**158159,00**	**332297,00**

Sursa: INS, Direcţia Regională de Statistică Bistriţa-Năsăud, Fișa localității-Comuna Poiana Ilvei

- valorile celemai importante privind numărul mediu al salariaților sunt date tot de către firmele de construcții si prelucrătoare ale lemnului;

Forta de munca		**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
FOM104D - Numar mediu de salariati	Numar persoane	**58**	**60**	**62**	**61**	**73**
Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte	Numar persoane	**1**	**6**	**12**		
Prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn şi plută, cu excepţia mobilei; fabricarea articolelor din paie şi din alte materiale vegetale împletite	Numar persoane	**6**	**4**	**4**	**2**	**4**
Fabricarea altor produse din minerale nemetalice	Numar persoane	**2**	**0**	**1**		**1**
Construcţii de clădiri	Numar persoane	**17**	**21**	**19**	**18**	**20**
Lucrări de geniu civil	Numar persoane	**2**				
Lucrări speciale de construcţii	Numar persoane	**8**	**6**	**9**	**12**	**11**

Sursa: INS, Direcţia Regională de Statistică Bistriţa-Năsăud, Fișa localității-Comuna Poiana Ilvei

- privind numărul de firme nou create, dinamica se înregistrează în firmele din sectorul construcții , urmate de sectorul agricultura;

Intreprinderi nou create		**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Agricultură, vânătoare şi servicii anexe	Numar intreprinderi		**3,00**	**1,00**		
Construcţii de clădiri	Numar intreprinderi		**1,00**	**1,00**	**1,00**	
Lucrări speciale de construcţii	Numar intreprinderi	**1,00**				

Sursa: INS, Direcţia Regională de Statistică Bistriţa-Năsăud, Fișa localității-Comuna Poiana Ilvei

- se înregistrează închideri de firme atât în sectorul construcțiilor, cât mai ales in domeniul agriculturii.

Intreprinderi inchise		2010	2011	2012	2013	2014
Agricultură, vânătoare şi servicii anexe	Numar intreprinderi				4,00	
Fabricarea altor produse din minerale nemetalice	Numar intreprinderi			1,00		
Construcţii de clădiri	Numar intreprinderi			2,00	1,00	
Lucrări speciale de construcţii	Numar intreprinderi				1,00	

Sursa: INS, Direcţia Regională de Statistică Bistriţa-Năsăud, Fișa localității-Comuna Poiana Ilvei

II.5.3 Turismul

Turismul constituie una din alternativele importante de dezvoltare pentru Comuna Poiana Ilvei. Potențialul de dezvoltare și diversificare a domenului este configurat de rețeaua de obiective naturale și culturale de turism. Situată la poalele Munților Rodnei și beneficiind de proximitatea obiectivelor turistice din acest areal și deținând o largă varietate de tradiții relativ bine conservate, comuna deține toate argumentele pentru a fi trecută pe traseele turistice importante. Pe de altă parte, rețeaua actuală de dotări și servicii necesită o mai mare diversficare și creativitate în ceea ce oferă, raportat la bogăția și diversitatea argumentelor turistice din zonă.

Zonele de interes turistic sunt în principal:Parcul Național Munții Rodnei

Parcul Naţional Munţii Rodnei este situat în nordul Carpaţilor Orientali, suprapunându-se peste cea mai mare parte a ariei Munţilor Rodnei, pe raza judeţelor Bistriţa-Năsăud şi Maramureş. În interiorul parcului există o singură localitate (Valea Vinului). Din punct de vedere geografic se întinde între 47o25’54” şi 47o37’28” latitudine nordică şi 24o31’30” - 25o01’30” longitudine estică. Suprafaţa parcului este de 46 399 ha, din care 36 974,0 ha (80%) în judeţul BN şi 9425,0 ha (20%) în judeţul MM, iar ca rezervaţie a biosferei sunt declarate 44 000 ha. În prezent zona este în primul rând destinația turismului de masă, articulat cu cel de recreere, științific, ecologic, ecvestru etc..

Obiectivele de turism natural se înscriu sub semnul Parcului Național Munții Rodnei. Astfel, pe harta celor mai importante obiectivede turism natural se înscriu:

- Rezervaţia ştiinţifică „Pietrosul Mare”, 3300 ha, se află în partea de N-V a Munţilor Rodnei. A fost înfiinţată în anul 1932 şi are şi o zonă ştiinţifică de protecţie absolută. În rezervaţie sunt prezente o serie de specii rare de plante, endemisme carpatice sau rodnene;
- Rezervaţia mixtă „Ineu - Lala”, 2568 ha, prezintă o largă dezvoltare a reliefului glaciar (custuri, circuri, văi glaciare, morene), cuprinzând elemente ale reţelei hidrografice deosebit de pitoreşti (cascade, lacuri glaciare) şi elemente ale florei şi faunei caracteristice - tisa, zâmbrul şi cocoşul de mesteacăn;
- Lacurile de tip glaciar: Iezer, Buhăescu, Ştiol, Lala Mare şi Lala Mic;
- Rezervaţia speologică Peştera Cobăşel, 1 ha;
- Izvoare de ape minerale;
- Valea Anieşului;
- Zăvoaiele Borcuţului;
- Rezervaţia botanică Poiana cu narcise din Muntele Saca, 5 ha;
- Fauna şi flora: floarea de colţ, cocoşul de mesteacăn, capra neagră, marmota etc..

Obiectivele de turism cultural se grupează în două mari categorii: obiective de patrimoniu cultural materiale (monumente, situri istorice etc) și imateriale (tradiții, obiceiuri, evenimente, personalități etc).

- ***Obiectivele de patrimoniu cultural material***

Cele mai importante obiective de turism cultural material sunt:

- *Ansamblul bisericii parohiale : ortodoxe* si penticostale din comuna Poiana Ilvei
- *Muzeul Etnografic* ("Casuta Morarului Ureche")

- ***Obiectivele de patrimonu cultural imaterial***

Comuna Poiana Ilvei este spațiul unor tradiţii culturale şi folclorice, care prin bogăţia şi frumuseţea lor au stârnit de-a lungul timpului interesul unor personalităţi marcante din domeniul cultural care le-au promovat și onorat. Următoarele obiective de patrimoniu cultural imaterial conferă o identitate specială Comunei Poiana Ilvei:

- Țesutul la război;
- Meștesugurile tradiționale;
- Portul şi dansurile populare;
- Piese folclorice specifice – Baladele;
- Formații folclorice:
- Obiceiurile de Paşti;
- Obiceiurile de Crăciun;
- Obiceiurile de An Nou;
- Obiceiurile de nunţi;
- Evenimentele se grupează în următoarele categorii:
    - *Evenimente religioase*
        - Evenimente religioase legate de celebrarea sfinților și momentelor importante din istoria anului religios
        - Evenimente religioase din viața familială
        - Evenimente religioase din viața economică tradițională: semănatul, culesul etc..
        - Ritualuri cum sunt: descantatul, colindatul, cununa graului
        - Cântece rituale.
    - *Evenimente laice*
        - Obiceiuri care țin de diverse activități economice: agricultură, silvicultura, păstoritul etc;
        - Târgurile;
        - Șezătorile;
        - Clăcile, forme de intrajutorare practicate in mai multe domenii de activitate;
        - Festivalurile

Infrastructura de dotări și servicii de turism cuprinde suma dotărilor și a serviciilor destinate utilizării de către turiștii și vizitatorii zonei.

- Principalele ***dotări de cazare și alimentație publică*** din Comuna Poiana Ilvei sunt:
    - Poiana Ilvei - 2 pensiuni turistice;

Evoluția indicatorilor privind cazarea turistică, precum și nivelul de utilizare a acestora sunt reflectate în tabelul de mai jos care, indică:

- lipsa de date în sprjinul clarificării aspectelor importante pentru valorificarea potențialului turistic la nivelul dotărilor de cazare de turism,
- valori scăzute ale ocupării, raportate la capacitatea de cazare (nr locuri-zile);
- necesitatea, în principiu, de a încuraja inițiativa privată în domeniul serviciilor de turism;

- lipsa posibilității reale de a fundamenta științific un pachet de măsuri adecvat.

Evoluția structurilor de cazare turistică în cadrul Comunei Poiana Ilvei

Turism			**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Structuri de primire turistică cu funcţiuni de cazare turistică	Tipuri de structuri de primire turistica - Total	Numar			**1,00**	**1,00**	**1,00**
Structuri de primire turistică cu funcţiuni de cazare turistică	Tipuri de structuri de primire turistica - Pensiuni agroturistice	Numar			**1,00**	**1,00**	**1,00**
Capacitatea de cazare turistica existenta	Tipuri de structuri de primire turistica - Total	Locuri			**20,00**	**20,00**	**20,00**
Capacitatea de cazare turistica existenta	Tipuri de structuri de primire turistica - Pensiuni agroturistice	Locuri			**20,00**	**20,00**	**20,00**
Capacitatea de cazare turistică în funcţiune, pe tipuri de primire turistică	Tipuri de structuri de primire turistica - Total	Numar locuri-zile		**620,00**	**6700,00**	**7300,00**	**7300,00**
Capacitatea de cazare turistică în funcţiune, pe tipuri de primire turistică	Tipuri de structuri de primire turistica - Pensiuni agroturistice	Numar locuri-zile		**620,00**	**6700,00**	**7300,00**	**7300,00**
Sosiri ale turiştilor în structuri de primire turistică, pe tipuri de structuri	Tipuri de structuri de primire turistica - Total	Numar persoane		**20,00**	**535,00**	**503,00**	**1108,00**
Sosiri ale turiştilor în structuri de primire turistică, pe tipuri de structuri	Tipuri de structuri de primire turistica - Pensiuni agroturistice	Numar persoane		**20,00**	**535,00**	**503,00**	**1108,00**
Înnoptări în structuri de primire turistică, pe tipuri de structuri	Tipuri de structuri de primire turistica - Total	Numar		**27,00**	**1101,00**	**711,00**	**1401,00**
Înnoptări în structuri de primire turistică, pe tipuri de structuri	Tipuri de structuri de primire turistica - Pensiuni agroturistice	Numar		**27,00**	**1101,00**	**711,00**	**1401,00**

Sursa: INS, Direcţia Regională de Statistică Bistrița-Năsăud, Fișa localității-Comuna Poiana Ilvei

- În ***domeniul sportului,*** funcționează în prezent următoarele dotări:
    - Teren fotbal amenajat in perimetrul Scolii Generale „Sever Pop”.
    - Promovarea potențialului turistic al Comunei Poiana Ilvei are loc pe următoarele căi:
        - Paginile de web ale comunei, ale Consiliului Județean Bistrița-Năsăud și Prefecturii Bistrița-Năsăud;
        - Evenimentele de promovare a comunei și județului;
    - Potențialul turistic al Comunei Poiana Ilvei poate fi racordat la rețelele de parcuri naturale naționale, traseul turistic spre Moldova, promovarea turismului regional, interregional, național;
    - Antreprenoriatul local în turism, promovarea produselor locale, proiecte în turism, măsuri privind regenerarea specificului local, accesul în rețele turistice constituie aspecte care necesită îmbunătățire.

Categoriile de turism practicate în prezent se grupează în jurul următoarelor categorii:

- **Turismul de recreere**

  Turismul de recreere valorifică potenţialul cadrului natural, astfel încât cei interesaţi pot realiza trasee montane pentru a admira superbele peisaje montane şi să se bucure de privelişte a oferită de lacurile şi fenomenele glaciare, să observe elemenetele de floră şi faună deosebite şi rare. Acest tip de turism antrenează în zonă cel mai mare număr de persoane, fiind practicat de toate categoriile de vârste, oferind turiştilor posibilitatea de a evada din stresul cotidian şi de a medita în mijlocul naturii.

- **Drumeţiile montane**

  Drumeţia montane reprezintă una dintre formele de turism cele mai practicate în cadrul Parcului Naţional Munţii Rodnei. Aceasta se realizează, în special, în zona înaltă, pe creasta principală sau pe cele secundare şi pe traseele de acces către aceasta. În momentul de faţă exustă numeroase trasee turistice marcate care pot fi realizate de către turişti.

- **Turismul pentru pacticarea sporturilor de iarnă**

  În Parcul Naţional Munţii Rodnei, pe teritoriul judeţului Bistriţa-Năsăud, turismul pentru practicarea sporturilor de iarnă poate fi desfăşurat , pe Valea Blaznei, unde există o singură pârtie de schi de dificultate medie şi cu o lungime de 1200 m, deservită de teleschi.

- **Turismul balnear**

  Existenţa a numeroase izvoare minerale în Munţii Rodnei, dar şi a altor tipuri de factori terapeutici şi curativi, face ca zona să beneficieze de condiţii favorabile de dezvoltare a turismului balnear. Principala destinaţie turistică balneară din Munţii Rodnei, pe teritoriul judeţului Bistriţa-Năsăud este reprezentată de staţiunea balneară Sângeorz-Băi, însă izvoare minerale se găsesc şi în localităţile Poiana Ilvei, Şanţ, Parva, Romuli şi Maieru.

- **Turismul de aventură**

  Turismul de aventură se manifestă, în această zonă, prin alpinism, mountain-bike, parapantă sau speoturismul, care se recomandă însă doar turiştilor bine antrenaţi datoriă accesului dificil şi lipsei de amenajări. Cicloturismul montan este foarte dezvoltat şi găseşte condiţii bune de dezvoltare în zonele: Şanţ - Valea Blaznei, Rodna - Valea Vinului etc.

- **Turismul rural**

  Turismul rural a avut o evoluţie ascendentă în ultima perioadă, zona Munţilor Rodnei întrunind toate condiţiile necesare desfăşurării acestui tip de turism. Astfel, în circuitul turistic rural, pe teritoriul judeţului Bistriţa-Năsăud au intrat comunele invecinate: Rodna, Şanţ şi Maieru.

- **Turismul ecvestru**

  Pe teritoriul judeţului Bistriţa-Năsăud, în raza Parcului Naţional Munţii Rodnei, turismul ecvestru se poate practica în cadrul Hergheliei Beclean, la centrul de Ecoturism Ecvestru. Programele se desfăşoară prin parcurgerea călare pe drumuri forestiere şi păşuni, pe parcursul mai multor zile a unor zone de interes turistic deosebit: Rezervaţia botanică Poiana cu Narcise din Muntele Saca, lacurile Lala Mare şi Lala Mic, vârfurile Ineu, Ineuţ şi Roşu. Grupurile de turişti sunt însoţite de ghizi autorizaţi, iar perioada optimă de practicare se desfăşoară între lunile iulie - august.

- **Turismul ştiinţific**

  Turismul ştiinţific reprezintă o formă de turism cu mare potenţial deosebit de dezvoltare datorită biodiversităţii deosebite existente în Parcul Naţional Munţii Rodnei - Rezervaţie a Biosferei.

- **Turismul pentru reuniuni şi congrese**

  Turismul pentru reuniuni şi congrese se desfăşoară îndeosebi în staţiunea Sârngeorz-Băi, fiind o formă de turism mai puţin practicată din cauza lipsei dotărilor necesare pentru realizarea acestei forme de turism.

- **Turismul de tranzit**

  Existenţa în jurul Munţilor Rodnei a numeroase căi de comunicaţie între cele mai importante provincii ale ţării, şi anume DN17C Bistriţa - Năsăud - Moisei, între Transilvania şi Maramureş, şi DN17D Beclean - Năsăud - Sângeorz-Băi - Cârlibala, între Transilvania şi Bucovina.

II.5.4 Comerțul și serviciile

Activitățile economice din sfera comerțului și serviciilor sunt relativ scazute în cadrul comunei și prezintă o dinamică relativ scazuta. Astfel, sectorul este dominat de firme de comerț cu amănuntul .

Din evoluția valorilor indicatorilor se pot extrage o suită de concluzii privind sectorul industrie și construcții (a se vedea valorile statistice din tabele).

Evoluția numărului întreprinderilor active în comerț și servicii, în Comuna Poiana Ilvei,indică următoarele:

- În cadrul subsectorului, domină ca număr firmele de comerț cu amănuntul;
- Numărul firmelor de alimentațe publică cunosc o tendință ascendentă;
- Firmele furnizoare de servicii de cazare înregistrează o ușoară descreștere;
- Celelalte categorii de servicii sunt reprezentate de firme care cunosc o anumita constanță pe piață.

Evoluția numărului întreprinderilor active în comerț și servicii, în Comuna Poiana Ilvei

Numar intreprinderi active		**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Comerţ cu ridicata cu excepţia comerţului cu autovehicule şi motociclete	Numar intreprinderi			**1,00**	**1,00**	**2,00**
Comerţ cu amănuntul, cu excepţia autovehiculelor şi motocicletelor	Numar intreprinderi	**2,00**	**1,00**	**1,00**		
Hoteluri şi alte facilităţi de cazare	Numar intreprinderi	**1,00**	**1,00**	**2,00**	**2,00**	**1,00**
Restaurante şi alte activităţi de servicii de alimentaţie	Numar intreprinderi				**1,00**	**1,00**
Activităţi de servicii privind forţa de muncă	Numar intreprinderi	**1,00**	**1,00**	**1,00**	**1,00**	**1,00**
Activităţi de secretariat, servicii suport şi alte activităţi de servicii prestate în principal întreprinderilor	Numar intreprinderi				**1,00**	**1,00**

Sursa: INS, Direcţia Regională de Statistică Bistriţa-Năsăud, Fișa localității-Comuna Poiana Ilvei

Privitor la evoluția cifrei de afaceri a întreprinderilor active în comerț și servicii, se remarcă următoarele:

- În ansamblu, după o scădere a cifrei totale de afaceri întegistrate la nivelul comunei, se poate constata un reviriment al acesteia;
- Activitățile economice în care se înregistrează cele mai ridicate cifre de afaceri sunt: servicii de cazare în hoteluri şi alte facilităţi de cazare; restaurante si alte activitati de servicii de alimentatie; Activităţi de secretariat, servicii suport şi alte activităţi de servicii prestate în principal întreprinderilor
- Activitățile de comert se situează la un nivel relativ modest.

Evoluția cifrei de afaceri la nivelul întreprinderilor active în comerț și servicii, în Comuna Poiana Ilvei

Cifra de afaceri intreprinderi active		**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Comerţ cu ridicata cu excepţia comerţului cu autovehicule şi motociclete	Lei			**73653,00**	**106594,00**	**1000,00**
Comerţ cu amănuntul, cu excepţia autovehiculelor şi motocicletelor	Lei	**47066,00**	**16499,00**	**3757,00**		
Hoteluri şi alte facilităţi de cazare	Lei	**52438,00**	**271640,00**	**395986,00**	**235397,00**	**164061,00**

Octombrie,2016

Restaurante şi alte activităţi de servicii de alimentaţie	Lei				**160660,00**	**67658,00**
Activităţi de servicii privind forţa de muncă	Lei	**120201,00**	**82333,00**	**87172,00**	**149819,00**	**59644,00**
Activităţi de secretariat, servicii suport şi alte activităţi de servicii prestate în principal întreprinderilor	Lei				**21700,00**	**9500,00**

Sursa: INS, Direcţia Regională de Statistică Bistriţa-Năsăud, Fișa localității-Comuna Poiana Ilvei

Datele statistice existente privind evoluția numărului mediu al salariaților în cadrul întreprinderilor active în comerț și servicii, în Comuna Poiana Ilvei, indică:

- Numărul de salariați prezinta un trend crescator pina in anul 2013, apoi se inregistreaza o scadere usoara in anul 2014 ;
- Angajatorii cu cei mai mulți salariați activează în domeniile: Activităţi de servicii privind forţa de muncă; servicii de cazare în hoteluri şi alte facilităţi de cazare;restaurante si alte activitati de servicii de alimentatie;
- Actvitățile de comert se situează la un nivel relativ modest.

Evoluția numărului mediu al salariaților
în cadrul întreprinderilor active în comerț și servicii, în Comuna Poiana Ilvei

Sursa: INS, Direcţia Regională de Statistică Bistriţa- Năsăud, Fișa localității-Comuna Poiana Ilvei

Forta de munca		**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Comerţ cu ridicata cu excepţia comerţului cu autovehicule şi motociclete	Numar persoane			**0**	**1**	**2**
Comerţ cu amănuntul, cu excepţia autovehiculelor şi motocicletelor	Numar persoane	**2**	**1**	**0**		
Hoteluri şi alte facilităţi de cazare	Numar persoane	**1**	**3**	**10**	**8**	**4**
Restaurante şi alte activităţi de servicii de alimentaţie	Numar persoane				**4**	**4**
Activităţi de servicii privind forţa de muncă	Numar persoane	**4**	**8**	**8**	**10**	**9**

Evoluția numărului de întreprinderi nou create, în comerț și servicii, arată, în datele statistice disponibile, apariția a câte o firma noua în anul 2013 în domeniul comerţ cu amănuntul, cu excepţia autovehiculelor şi motocicletelor, restaurante si alte activitati de servicii de alimentatie respectiv activităţi de servicii privind forţa de muncă;

Evoluția numărului de întreprinderi nou create, în comerț și servicii, în Comuna Poiana Ilvei

Intreprinderi nou create		**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Comerţ cu ridicata cu excepţia comerţului cu autovehicule şi motociclete	Numar intreprinderi			**1,00**	**1,00**	
Comerţ cu amănuntul, cu excepţia autovehiculelor şi motocicletelor	Numar intreprinderi	**2,00**				
Hoteluri şi alte facilităţi de cazare	Numar intreprinderi	**1,00**		**1,00**		
Restaurante şi alte activităţi de servicii de alimentaţie	Numar intreprinderi				**1,00**	
Activităţi de servicii în tehnologia informaţiei	Numar intreprinderi	**1,00**				

Octombrie,2016

Activităţi de secretariat, servicii suport şi alte activităţi de servicii prestate în principal întreprinderilor	Numar intreprinderi		**1,00**		**1,00**	

Sursa: INS, Direcţia Regională de Statistică Bistriţa-Năsăud, Fișa localității-Comuna Poiana Ilvei

Datele statistice disponibile indică, privind evoluția numărului de întreprinderi închise în comerț și servicii:

- Închiderea unui număr de 4 firme în anul 2013;
- Cele mai afectate domenii de activitate au fost: comerţul cu amănuntul, cu excepţia autovehiculelor şi motocicletelor, respectiv comerţul cu ridicata cu excepţia comerţului cu autovehicule şi motociclete; respectiv activitati referitoare la sanatatea umana;

Evoluția numărului de întreprinderi închise în comerț și servicii, în Comuna Poiana Ilvei

Intreprinderi inchise		**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Comerţ cu ridicata cu excepţia comerţului cu autovehicule şi motociclete	Numar intreprinderi				**1,00**	
Comerţ cu amănuntul, cu excepţia autovehiculelor şi motocicletelor	Numar intreprinderi	**1,00**		**1,00**	**2,00**	
Activităţi de servicii în tehnologia informaţiei	Numar intreprinderi	**1,00**				
Activităţi referitoare la sănătatea umană	Numar intreprinderi				**1,00**	

Sursa: INS, Direcţia Regională de Statistică Bistriţa-Năsăud, Fișa localității-Comuna Poiana Ilvei

II.6 Populaţia. Elemente demografice şi sociale, evoluţii, tendințe

II.6.1 Prezentare generală

Evolutia demografica a satului Poiana Ilvei si a celorlalte sate de pe Valea Ilvei a urmat un curs crescator, fapt dovedit de cele 12 concriptii si recesaminte ale populatiei, intocmite in intervalul dintre anii 1870-2001, consemnate in diferite publicatii de specialitate romanesti si unguresti.

Construirea pe Valea Ilvei in primul deceniu al sec al XX-lea , a caii ferate cu ecartament ingust, a liniei ferate cu deschidere normala Ilva Mica-Vatra Dornei, ale carei lucrari au inceput in timpul primului razboi mondial si au fost incheiate in anul 1938, punerea in valoare a lemnului incepand cu 1890, ridicarea noii fabrici de cherestea de la Lunca Ilvei in 1949, deschiderea carierelor de andezit si dacit la Poiana si Magura, intinsele pasuni si fanete au fost toti atitia factori de dezvoltare economica a zonei, de ridicare a nivelului de trai si implicit de sporire a locuitorilor atrasi de mirajul industriei.

Evenimentele care au urmat anului 1989, de trecere de la economia socialista la cea capitalista , au generat o serie de fenomene negative asupra societatii romanesti ,in general.

Viata economica a satelor Poiana Ilvei si Magura Ilvei a decazut, carierele de piatra au fost inchise aproape in totalitate, inlocuindu-le doar trei cariere particulare.Somajul a pus stapinire pe forta de munca.Toate acestea au franat sporul natural al populatiei ajungand in anul 2001 la 1645 locuitori.

Octombrie,2016

Conform recensământului efectuat în 2011, populația comunei Poiana Ilvei se ridică la 1.407 locuitori, în scădere față de recensământul anterior din 2002, când se înregistraseră 1.643 de locuitori. Majoritatea locuitorilor sunt români (99,36%). Pentru 0,57% din populație, apartenența etnică nu este cunoscută. Din punct de vedere confesional, majoritatea locuitorilor sunt ortodocși (92,61%), cu o minoritate de penticostali (5,47%). Pentru 0,57% din populație, nu este cunoscută apartenența .

Populatia			**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Grupe de varsta - Total	Sex - Total	Numar persoane	**1677,00**	**1649,00**	**1649,00**	**1625,00**	**1616,00**
Grupe de varsta - Total	Sex - Masculin	Numar persoane	**844,00**	**829,00**	**827,00**	**807,00**	**803,00**
Grupe de varsta - Total	Sex - Feminin	Numar persoane	**833,00**	**820,00**	**822,00**	**818,00**	**813,00**
Grupe de varsta - 0- 4 ani	Sex - Total	Numar persoane	**76,00**	**72,00**	**80,00**	**81,00**	**79,00**
Grupe de varsta - 0- 4 ani	Sex - Masculin	Numar persoane	**43,00**	**39,00**	**45,00**	**41,00**	**39,00**
Grupe de varsta - 0- 4 ani	Sex - Feminin	Numar persoane	**33,00**	**33,00**	**35,00**	**40,00**	**40,00**
Grupe de varsta - 5- 9 ani	Sex - Total	Numar persoane	**96,00**	**97,00**	**92,00**	**82,00**	**74,00**
Grupe de varsta - 5- 9 ani	Sex - Masculin	Numar persoane	**42,00**	**41,00**	**40,00**	**36,00**	**34,00**
Grupe de varsta - 5- 9 ani	Sex - Feminin	Numar persoane	**54,00**	**56,00**	**52,00**	**46,00**	**40,00**
Grupe de varsta - 10-14 ani	Sex - Total	Numar persoane	**113,00**	**110,00**	**107,00**	**102,00**	**100,00**
Grupe de varsta - 10-14 ani	Sex - Masculin	Numar persoane	**58,00**	**57,00**	**53,00**	**45,00**	**43,00**
Grupe de varsta - 10-14 ani	Sex - Feminin	Numar persoane	**55,00**	**53,00**	**54,00**	**57,00**	**57,00**
Grupe de varsta - 15-19 ani	Sex - Total	Numar persoane	**123,00**	**113,00**	**118,00**	**115,00**	**116,00**
Grupe de varsta - 15-19 ani	Sex - Masculin	Numar persoane	**56,00**	**49,00**	**55,00**	**57,00**	**57,00**
Grupe de varsta - 15-19 ani	Sex - Feminin	Numar persoane	**67,00**	**64,00**	**63,00**	**58,00**	**59,00**
Grupe de varsta - 20-24 ani	Sex - Total	Numar persoane	**122,00**	**125,00**	**121,00**	**117,00**	**113,00**
Grupe de varsta - 20-24 ani	Sex - Masculin	Numar persoane	**68,00**	**75,00**	**68,00**	**63,00**	**61,00**
Grupe de varsta - 20-24 ani	Sex - Feminin	Numar persoane	**54,00**	**50,00**	**53,00**	**54,00**	**52,00**
Grupe de varsta - 25-29 ani	Sex - Total	Numar persoane	**103,00**	**95,00**	**100,00**	**97,00**	**105,00**
Grupe de varsta - 25-29 ani	Sex - Masculin	Numar persoane	**55,00**	**52,00**	**54,00**	**56,00**	**63,00**
Grupe de varsta - 25-29 ani	Sex - Feminin	Numar persoane	**48,00**	**43,00**	**46,00**	**41,00**	**42,00**
Grupe de varsta - 30-34 ani	Sex - Total	Numar persoane	**137,00**	**125,00**	**110,00**	**102,00**	**95,00**
Grupe de varsta - 30-34 ani	Sex - Masculin	Numar persoane	**75,00**	**65,00**	**58,00**	**55,00**	**52,00**
Grupe de varsta - 30-34 ani	Sex - Feminin	Numar persoane	**62,00**	**60,00**	**52,00**	**47,00**	**43,00**
Grupe de varsta - 35-39 ani	Sex - Total	Numar persoane	**124,00**	**132,00**	**125,00**	**128,00**	**134,00**
Grupe de varsta - 35-39 ani	Sex - Masculin	Numar persoane	**62,00**	**68,00**	**66,00**	**65,00**	**70,00**

Octombrie,2016

Grupe de varsta - 35-39 ani	Sex - Feminin	Numar persoane	**62,00**	**64,00**	**59,00**	**63,00**	**64,00**
Grupe de varsta - 40-44 ani	Sex - Total	Numar persoane	**115,00**	**111,00**	**129,00**	**127,00**	**127,00**
Grupe de varsta - 40-44 ani	Sex - Masculin	Numar persoane	**63,00**	**61,00**	**63,00**	**59,00**	**59,00**
Grupe de varsta - 40-44 ani	Sex - Feminin	Numar persoane	**52,00**	**50,00**	**66,00**	**68,00**	**68,00**
Grupe de varsta - 45-49 ani	Sex - Total	Numar persoane	**85,00**	**93,00**	**98,00**	**100,00**	**98,00**
Grupe de varsta - 45-49 ani	Sex - Masculin	Numar persoane	**49,00**	**52,00**	**60,00**	**63,00**	**59,00**
Grupe de varsta - 45-49 ani	Sex - Feminin	Numar persoane	**36,00**	**41,00**	**38,00**	**37,00**	**39,00**
Grupe de varsta - 50-54 ani	Sex - Total	Numar persoane	**91,00**	**85,00**	**76,00**	**72,00**	**79,00**
Grupe de varsta - 50-54 ani	Sex - Masculin	Numar persoane	**46,00**	**47,00**	**42,00**	**39,00**	**43,00**
Grupe de varsta - 50-54 ani	Sex - Feminin	Numar persoane	**45,00**	**38,00**	**34,00**	**33,00**	**36,00**
Grupe de varsta - 55-59 ani	Sex - Total	Numar persoane	**85,00**	**89,00**	**91,00**	**94,00**	**93,00**
Grupe de varsta - 55-59 ani	Sex - Masculin	Numar persoane	**38,00**	**39,00**	**42,00**	**45,00**	**46,00**
Grupe de varsta - 55-59 ani	Sex - Feminin	Numar persoane	**47,00**	**50,00**	**49,00**	**49,00**	**47,00**
Grupe de varsta - 60-64 ani	Sex - Total	Numar persoane	**89,00**	**87,00**	**90,00**	**89,00**	**88,00**
Grupe de varsta - 60-64 ani	Sex - Masculin	Numar persoane	**45,00**	**42,00**	**43,00**	**46,00**	**41,00**
Grupe de varsta - 60-64 ani	Sex - Feminin	Numar persoane	**44,00**	**45,00**	**47,00**	**43,00**	**47,00**
Grupe de varsta - 65-69 ani	Sex - Total	Numar persoane	**88,00**	**87,00**	**83,00**	**82,00**	**78,00**
Grupe de varsta - 65-69 ani	Sex - Masculin	Numar persoane	**37,00**	**37,00**	**35,00**	**32,00**	**34,00**
Grupe de varsta - 65-69 ani	Sex - Feminin	Numar persoane	**51,00**	**50,00**	**48,00**	**50,00**	**44,00**
Grupe de varsta - 70-74 ani	Sex - Total	Numar persoane	**88,00**	**86,00**	**85,00**	**89,00**	**79,00**
Grupe de varsta - 70-74 ani	Sex - Masculin	Numar persoane	**39,00**	**37,00**	**38,00**	**39,00**	**34,00**
Grupe de varsta - 70-74 ani	Sex - Feminin	Numar persoane	**49,00**	**49,00**	**47,00**	**50,00**	**45,00**
Grupe de varsta - 75-79 ani	Sex - Total	Numar persoane	**83,00**	**76,00**	**74,00**	**68,00**	**73,00**
Grupe de varsta - 75-79 ani	Sex - Masculin	Numar persoane	**34,00**	**34,00**	**30,00**	**25,00**	**30,00**
Grupe de varsta - 75-79 ani	Sex - Feminin	Numar persoane	**49,00**	**42,00**	**44,00**	**43,00**	**43,00**
Grupe de varsta - 80-84 ani	Sex - Total	Numar persoane	**40,00**	**47,00**	**50,00**	**53,00**	**50,00**
Grupe de varsta - 80-84 ani	Sex - Masculin	Numar persoane	**20,00**	**22,00**	**22,00**	**26,00**	**20,00**
Grupe de varsta - 80-84 ani	Sex - Feminin	Numar persoane	**20,00**	**25,00**	**28,00**	**27,00**	**30,00**
Grupe de varsta - 85 ani si peste	Sex - Total	Numar persoane	**19,00**	**19,00**	**20,00**	**27,00**	**35,00**
Grupe de varsta - 85 ani si peste	Sex - Masculin	Numar persoane	**14,00**	**12,00**	**13,00**	**15,00**	**18,00**
Grupe de varsta - 85 ani si peste	Sex - Feminin	Numar persoane	**5,00**	**7,00**	**7,00**	**12,00**	**17,00**

Octombrie,2016

Populatia de varsta oficiala corespunzatoare invatamantului prescolar		Numar persoane	72,00	63,00	40,00	39,00	48,00

Sursa: INS, Direcţia Regională de Statistică Bistriţa-Năsăud, Fişa localităţii-Comuna Poiana Ilvei

Dupa cum se poate observa in tabelul de mai sus structura populatiei pe sexe este egala.

Populația comunei este formată din toate categoriile de vârstă, cu o tendință a tineretului de migrare spre centrele urbane regionale sau în străinătate, în speranța obținerii unui loc de muncă bine plătit și, eventual, a unor condiții mai bune de trai.

Cu toate acestea se observă că la nivelul anului 2014, în comuna Poiana Ilvei, grupa de vârstă a tinerilor (sub 40 de ani) 51% din totalul populației. Grupa mijlocie de vârstă (40-65 de ani) reprezintă 30% din populație, în timp ce grupa vârstnicilor (peste 65 de ani) atinge procentul de 19% din total populație.

Din punct de vedere etnic majoritatea locuitorilor sunt români (99,36%). Pentru 0,57% din populație, apartenența etnică nu este cunoscută. Din punct de vedere confesional, majoritatea locuitorilor sunt ortodocși (92,61%), cu o minoritate de penticostali (5,47%). Pentru 0,57% din populație, nu este cunoscută apartenența confesională.

Români	99,36%
Altă etnie	0,63%

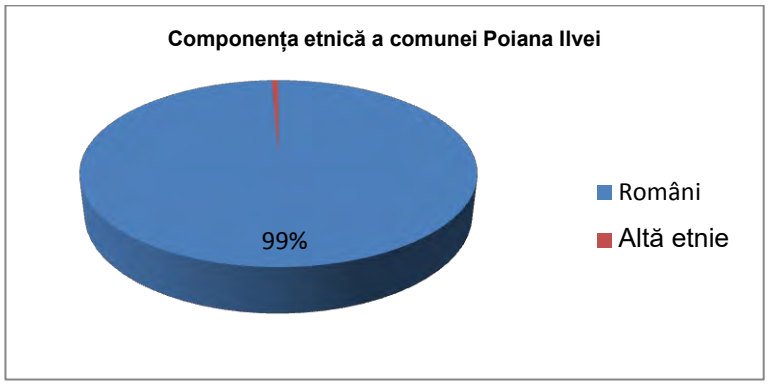

Componența etnică a comunei Poiana Ilvei

Sursa: INS, Direcţia Regională de Statistică Bistriţa-Năsăud, Fişa localităţii-Comuna Poiana Ilvei

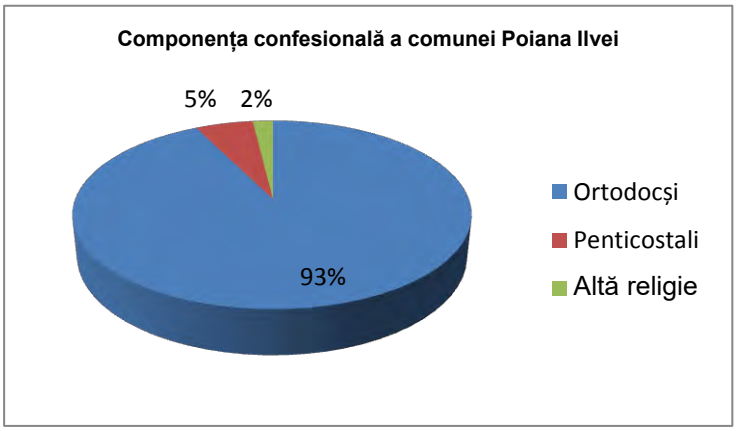

Ortodocși	92,60%
Penticostali	5,47%
Altă religie	1,91%

Sănătatea populației

Durata medie de viață a locuitorilor județului Bistrița-Năsăud este de 74,56 ani, a șaptea cea mai ridicată la nivel național, apropiată de a locuitorilor din județe precum Vrancea sau Suceava, dar cu peste un an mai mică decât cea înregistrată în cazul locuitorilor capitalei. Direcția de evoluție este pozitivă, in urmă cu un deceniu durata medie de viață la nivelul județului fiind de 72,25 ani.

Bistrițenii trăiesc, în medie, cu aproape patru ani mai mult decât locuitorii județului Satu-Mare și cu peste doi ani și jumătate în plus față de cei din județul Tulcea, regiuni unde se găsesc persoanele cu cea mai scăzută speranță de viață din România.

Evoluția și structura forței de muncă

În contextul procesului de tranziție economică, piața muncii din România a suferit transformări semnificative sub aspectul volumului și structurii principalilor indicatori de forță de muncă. Acest proces s-a caracterizat prin reducerea populației active și a populației ocupate, prin menținerea la valori relativ constante a ratei șomajului. Criza financiară, declanșată în cea de a doua jumătate a anului 2008, a avut efecte asupra structurii forței de muncă, aducând concomitent cu reducerea populației ocupate o accentuare a fenomenului de șomaj.

România a ajuns la finalul anului trecut la o rată de ocupare a forței de muncă de aproape 60%. Acest deficit se datorează în primul rând lipsei personalului calificat și înalt calificat, dar și a numărului scăzut de locuri de muncă.

În regiunea Nord-Vest există mari discrepanțe în dezvoltarea economică a celor șase județe: cele din sudul și vestul regiunii (Satu-Mare, Cluj și Bihor) sunt mai industrializate și mai stabile economic decât cele din centrul și estul regiunii (Bistrița-Năsăud, Maramureș și Sălaj), unde evoluția din ultimii ani a dus la pierderea unor capacități concurențiale în mai multe ramuri industriale.

Zonele cu resurse importante aflate în declin industrial sunt: zona montană din nordul regiunii, zona Munților Apuseni și arii însemnate de pe teritoriul județelor Satu-Mare, Maramureș și Bistrița-Năsăud.

Acest fapt se datorează restructurărilor din domeniul minier care au condus la disponibilizări masive, încadrarea zonelor ca fiind defavorizate, interzicerea sectorului industriei neferoase datorită poluării, etc.. Pentru relansarea acestor zone sunt necesare investiții atât în infrastructură cât și în echipamente moderne de exploatare a resurselor.

Evoluția numărului de salariați în Comuna Poiana Ilvei

Forta de munca		**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Numar mediu de salariati	Numar persoane	**58**	**60**	**62**	**61**	**73**
Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte	Numar persoane	**1**	**6**	**12**		
Prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn şi plută, cu excepţia mobilei; fabricarea articolelor din paie şi din alte materiale vegetale împletite	Numar persoane	**6**	**4**	**4**	**2**	**4**

Octombrie,2016

Fabricarea altor produse din minerale nemetalice	Numar persoane	2	0	1		1
Construcţii de clădiri	Numar persoane	17	21	19	18	20
Lucrări de geniu civil	Numar persoane	2				
Lucrări speciale de construcţii	Numar persoane	8	6	9	12	11
Comerţ cu ridicata cu excepţia comerţului cu autovehicule şi motociclete	Numar persoane			0	1	2
Comerţ cu amănuntul, cu excepţia autovehiculelor şi motocicletelor	Numar persoane	2	1	0		
Hoteluri şi alte facilităţi de cazare	Numar persoane	1	3	10	8	4
Restaurante şi alte activităţi de servicii de alimentaţie	Numar persoane				4	4
Activităţi de servicii privind forţa de muncă	Numar persoane	4	8	8	10	9

Sursa: INS, Direcţia Regională de Statistică Bistriţa-Năsăud, Fișa localității-Comuna Poiana Ilvei

După cum se observă din tabelul de mai sus, ce prezintă numărul și evoluția din ultimii ani ai persoanelor angajate din comuna Poiana Ilvei, principalele activități la nivelul comunei sunt cele legate de constructii, silvicultura si prelucrarea lemnului.

Evoluția șomajului la nivelul Comunei Poiana Ilvei este prezentată în tabelul următor:

Someri		2010	2011	2012	2013	2014
Sex - Total	Numar persoane	62,00	57,00	36,00	58,00	64,00
Sex - Masculin	Numar persoane	48,00	39,00	26,00	46,00	54,00
Sex - Feminin	Numar persoane	14,00	18,00	10,00	12,00	10,00

Sursa: INS, Direcţia Regională de Statistică Bistriţa-Năsăud, Fișa localității-Comuna Poiana Ilvei

Modalitățile de înregistrare a șomajului, prin instituțiile responsabile, nu asigură o reflectare completă a fenomenului. Datele din tabelul de mai sus reflectă evoluția numărului de șomeri înregistrați la finele anilor, pe sexe. Privind acest aspect în raport cu evoluția numărului de angajați, se poate spune că se înregistrează o tendință de creștere a șomajului. Pe de altă parte, șomajul este mai scăzut în rândul forței de muncă feminine.

II.6.2 Evoluția populației și prognoze demografice

Conform previziunilor demografice, regiunea Nord-Vest se va confrunta în anii următori cu un proces de scădere și de îmbătrânire a populației, ceea ce ar putea determina dezechilibre majore pe piața de muncă. Pentru a preîntâmpina o astfel de evoluție este necesară implementarea unor politici de stimulare a mobilității teritoriale și profesionale a forței de muncă, în sensul creșterii adecvării calificărilor profesionale la cerințele aflate intr-o tot mai rapidă schimbare pe piața muncii, printr-o ofertă de formare inițială mai largă și prin aplicarea de programe de formare profesională continuă.

Mediul rural este în primul rând expus unor evoluții negative legate de îmbătrânirea populației, situația precară a veniturilor salariale, părăsirea satelor în favoarea localităților urbane sau a muncii în străinătate. Diversificarea oportunităților de angajare și sursele alternative de venit, atât din sectorul agricol, cât și din cel neagricol, pot fi o sursă durabilă pentru nivelul de trai al comunităților mediului rural și pentru dezvoltarea economiei rurale.

Octombrie,2016

Toate acestea, în relație cu resursele locale, potențialul valorificării inovative și sustenabile a acestora, duc la necesitatea dezvoltării unei economii rurale diversificate, cu măsuri care să implice întreaga comunitate și care să se bazeze pe educație, cunoaștere, abordarea participativă.

Privind evoluția previzibilă a populației comunei Poiana Ilvei, pe baza datelor statstice din tabelul de mai jos, se pot presupune următoarele categorii de scenarii:

- Scenariul optimist: gradul de accesibilitate fizică, oportunitățile de finanțare privind regenerarea mediului rural, parteneriatul în cadrul GAL Leader Bistrița-Năsăud, potențialul turistic substantíal, vor încuraja stabilitatea populației tinere, creșterea demografică și regenerarea comunei;
- Scenariul pesimist: tendințele de îmbătrânire a populației, plecarea cu reședința și creștere a divorțialității vor conduce la scăderea dramatică a populației făcând imposibilă regenerarea economiei locale;
- Scenariul intermediar: pe fondul unei creșteri ușoare a populației corespunzătoare segmentelor 0-4 ani,15-19 ani, 35-39 ani, 40-45 ani, precum și a unui grad de dependență care pare scăzut, în contextul general al menținerii unui volum relativ constant al populației, perspectivele evoluției populației par rezonabil optimiste. Desigur, aspectele demografice trebuie corelate cu planurile locale privind dezvoltarea, activarea parteneriatelor, a antreprenoriatului în dezvoltare, pe baza valorificării potențialului local etc..

Indicatori privind evoluția populației Comunei Poiana Ilvei

Născuţi vii		Numar persoane	**17,00**	**21,00**	**14,00**	**12,00**	**9,00**
Nascuti vii cu resedinta obisnuita in Romania		Numar persoane			**13,00**	**12,00**	**9,00**
Nascuti morti		Numar persoane	**1,00**				
Decedaţi		Numar persoane	**25,00**	**21,00**	**16,00**	**22,00**	**21,00**
Decedati cu resedinta obisnuita in Romania		Numar persoane			**16,00**	**22,00**	**21,00**
Decedati sub 1 an		Numar persoane	**1,00**	**1,00**			**1,00**
Decedati sub 1 an cu resedinta obisnuita in Romania		Numar persoane					**1,00**
Casatorii		Numar	**6,00**	**10,00**	**9,00**	**4,00**	**5,00**
Divorturi		Numar	**1,00**	**1,00**	**1,00**	**1,00**	
Stabiliri de resedinta		Numar persoane	**3,00**	**4,00**	**3,00**	**6,00**	**5,00**
Plecari cu resedinta		Numar persoane	**5,00**	**21,00**	**26,00**	**25,00**	**19,00**
Stabiliri cu domiciliul (inclusiv migratia externa)		Numar persoane	**6,00**	**18,00**	**27,00**	**33,00**	**17,00**
Plecari cu domiciliul (inclusiv migratia externa)		Numar persoane	**29,00**	**18,00**	**49,00**	**34,00**	**30,00**

Sursa: INS, Direcţia Regională de Statistică Bistriţa-Năsăud, Fişa localităţii-Comuna Poiana Ilvei

La nivelul Comunei Poiana Ilvei, pe lângă o relativă stabilitate a populației, se înregistreaza și un echilibru între populația masculină și cea feminină, conducând la potențialul de a dezvolta oportunități egale pe piața de muncă.

Sistemul educativ și deschiderea locală către abordări inovative pot constitui baze de inițiere a unor proiecte comune cu licee tehnice, universități etc., privind:

- diversficarea profilului profesional,
- dezvoltarea antreprenoriatului,

- atragerea de parteneri de la nivelul GAL Leader Bistrița-Năsăud sau a altor parteneri relevanți,
- reținerea tinerilor în comună prin lansarea de afaceri mici cu resursele locale regenerabile și privind valorificarea cât mai înaltă a acestora, în principal,
- schimbul de experiență și transferul de cunoștințe privind meșteșugurile tradiționale,
- inițierea unor schimburi de experiență cu comune de aceeași factură din UE,
- implicarea persoanelor vârstnice potrivit cu experiența și posibilitățile concrete în inițierea de afaceri de familie etc.

II.6.3 Gospodăriile populației și fondul locativ

Comuna Poiana Ilvei are o singura localitate componenta: satul Poiana Ilvei care este reședința comunei . Evoluția fondului locativ, corespunzător evoluției populației prezentate anterior, este sintetizată în tabelul de mai jos.

Evoluția fondului de locuințe în Comuna Poiana Ilvei

Locuinţe existente la sfârşitul anului, pe forme de proprietate – Total – numar			**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Locuinţe existente la sfârşitul anului, pe forme de proprietate	Forme de proprietate - Total	Numar	**530,00**	**559,00**	**563,00**	**563,00**	**564,00**
Locuinţe existente la sfârşitul anului, pe forme de proprietate	Forme de proprietate - Proprietate publica	Numar	**1,00**	**1,00**	**1,00**	**1,00**	**1,00**
Locuinţe existente la sfârşitul anului, pe forme de proprietate	Forme de proprietate - Proprietate privata	Numar	**529,00**	**558,00**	**562,00**	**562,00**	**563,00**
Suprafaţa locuibilă existentă la sfârşitul anului, pe forme de proprietate	Forme de proprietate - Total	Metri patrati arie desfasurata	**24423,00**	**33870,00**	**34202,00**	**34202,00**	**34310,00**
Suprafaţa locuibilă existentă la sfârşitul anului, pe forme de proprietate	Forme de proprietate - Proprietate publica	Metri patrati arie desfasurata	**60,00**	**40,00**	**40,00**	**40,00**	**40,00**
Suprafaţa locuibilă existentă la sfârşitul anului, pe forme de proprietate	Forme de proprietate - Proprietate privata	Metri patrati arie desfasurata	**24363,00**	**33830,00**	**34162,00**	**34162,00**	**34270,00**

Sursa: INS, Direcţia Regională de Statistică Bistrița-Năsăud, Fișa localității-Comuna Poiana Ilvei

Volumul delocuințe din comuna Poiana Ilvei însumează în prezent un număr de 564 de locuințe.

Așa cum reiese din datele statistice din tabelul următor, numărul construcțiilor finalizate în ultimul an a crescut usor în comparație cu anul 2013, perspectiva fiind una bună și pentru anii următori, dacă ținem seama de dinamica autorizațiilor de construire emise.

3. Dezvoltare economică			**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Locuinţe terminate în cursul anului, pe surse de finanţare	Surse de finantare - Total	Numar	**1,00**	**1,00**	**4,00**		**1,00**

Octombrie,2016

Locuinţe terminate în cursul anului, pe surse de finanţare	Surse de finantare - Din fonduri private	Numar	**1,00**	**1,00**	**4,00**		**1,00**
Locuinţe terminate în cursul anului, pe surse de finanţare	Surse de finantare - Din fondurile populatiei	Numar	**1,00**	**1,00**	**4,00**		**1,00**
Autorizatii de construire eliberate pentru cladiri, pe tipuri de constructii	Categorii de constructii - Cladiri rezidentiale (exclusiv cele pentru colectivitati)	Numar	**1,00**	**2,00**	**2,00**	**1,00**	**1,00**
Autorizatii de construire eliberate pentru cladiri, pe tipuri de constructii	Categorii de constructii - Cladiri rezidentiale (exclusiv cele pentru colectivitati)	Metri patrati suprafata utila	**167,00**	**334,00**	**209,00**	**236,00**	**71,00**
Autorizatii de construire eliberate pentru cladiri, pe tipuri de constructii	Categorii de constructii - Cladiri pentru comert cu ridicata si cu amanuntul	Numar	**1,00**			**1,00**	
Autorizatii de construire eliberate pentru cladiri, pe tipuri de constructii	Categorii de constructii - Cladiri pentru comert cu ridicata si cu amanuntul	Metri patrati suprafata utila	**82,00**			**192,00**	
Autorizatii de construire eliberate pentru cladiri, pe tipuri de constructii	Categorii de constructii - Alte cladiri	Numar					**2,00**
Autorizatii de construire eliberate pentru cladiri, pe tipuri de constructii	Categorii de constructii - Alte cladiri	Metri patrati suprafata utila					**356,00**

Sursa: INS, Direcţia Regională de Statistică Bistriţa-Năsăud, Fișa localității-Comuna Poiana Ilvei

Încurajator este și faptul că s-au construit doua pensiuni și se ridică, pe lângă locuințe, dotări cu alte destinații. Atât construirea de locuințe cât și de construcții cu alte destinații indică dorința de continuitate și stabilitate la nivelul comunității.

II.6.4 Viața comunității

Viața comunității locale se desfășoară în jurul activităților economice prezentate, preocupărilor locale, instituțiilor locale, grupurilor familiale și de interese comune, dar nu are organizații neguvernamentale.

Comunitatea Poiana Ilvei este organizata, potrivit intereselor și potențialului local de dezvoltare într-o suită de structuri neguvernamentale:

- **Asociații de crescători de animale**
  - Grupul de Producatori de Lapte si Produse Lactate Poiana Ilvei;

De asemenea, Comuna Poiana Ilvei activează în cadrul următoarelor alianțe zonale de mai mare anvergură:

- Afilierea în cadrul Grupului de Acțiune Locală Leader Bistrița-Năsăud;
- Participarea ca membru în cadrul Asociației de Dezvoltare Intercomunitară constituită în vederea dezvoltării integrate a zonei turistice montane Sîngeorz-Băi – Munţii Rodnei, alături de Consiliul Județean, oraşul Sîngeorz-Băi şi comunele Maieru, Rodna, şi Ilva Mică;
- Participarea ca membru în cadrul Asociației de Dezvoltare Intercomunitară Apă-Canal Bistrița-Năsăud;
- Participarea ca membru în cadrul Asociației de Dezvoltare Intercomunitară Management Integrat a Deșeurilor Bistrița-Năsăud.

Pe lângă acestea, constituie **expresii remarcabile ale spiritului comunitar** evenimentele de tipul șezătorilor, activitățile și grupurile culturale care leagă peste timp membrii comunității , acțiuni de

solidaritate comunitară cum este claca, nemaivorbind de evenimentele culturale, religioase, economice care aduc împreună pe locuitorii comunei.

Liderii informali sunt aceia care conduc aceste grupuri tradiționale și de inițiativă, precum și activitățile specifice care ritmează viața comunității și asigură transferul tradiției și valorilor locale peste timp.

Personalitățile locale, fiii satului constituie modele pentru comunitatea locală.

Luând în considerare **bogăția culturii locale** și potențialul acesteia de a susține **marketingul local,** mesajele privind potențialul comunității către regiune, țară, către lume, ar putea fi utilizate instrumentele de finanțare europene pentru a consolida moștenirea culturală, a transfera noilor generații aceste comori și a promova în lume tezaurul local.

Nu în ultimul rând, ar fi utilă articularea patrimoniului cultural comunitar la domeniile economice pentru care cultura și identitatea locale sunt relevante, cum sunt turismul, meșteșugurile, producția de suveniruri, schimburile de experiență, educația nonformală, rețelele culturale de colaborare, traseele culturale etc..

II.7 Infrastructurile tehnice și serviciile publice aferente

II.7.1 Infrastructura și serviciile de transport local

Accesibilitatea și mobilitatea la nivel local și teritorial constituie un factor crucial cu impact în:

- dezvoltarea economică a comunei, reflectată în măsura în care este asigurat accesul la terenuri, la resursele materiale, la resursele umane, la piețele de desfacere etc;
- accesul comunității la locurile de muncă/ activitate, la servcii, dotări, instituții, recreere etc;
- accesibilitatea din perspectiva vizitatorilor, turiștilor, tranzitului de mărfuri și persoane etc;
- accesibilitatea integrată la nivelul zonei, GAL-ului, județului, regiunii etc..

Rețeaua de străzi și transportul public

Una din problemele focalizate permanent de autoritatea locală este îmbunătățirea drumurilor în interiorul localității; costurile ridicate ale investiției și limitările bugetului local constituie factori constrictivi în accesarea fondurilor de investiții în domeniu, din programe naționale și europene.

Pe de altă parte, s-au depus eforturi considerabile de către autoritățile locale, în parteneriat cu Consiliul Județean, pentru surmontarea dificultăților privind accesibilitatea locală.

Transportul public rutier privește accesibilitatea la nivel județean și interjudețean. În vederea asigurării mobilității adecvate pentru cetățeni, vizitatori și turiști și a relației cu stația Poiana Ilvei , ar trebui luată în considerare rezolvarea transportului pe distanța respectivă din localitățile învecinate pentru care este important accesul feroviar.

Accesibilitatea la rețeaua de transport feroviar

Accesul la rețeaua de transport CF are loc prin stația Poiana Ilvei ; această situație furnizează un pachet de motive în plus în susținerea păstrării stației și a valorificării acesteia sub mai multe aspecte:

- aria de deservire a stației și numărul populației deservite;
- categoriile de activități care necesită transport de persoane și de mărfuri;
- tendințele de creștere și diversificare a activităților de turism în zonă.

Spații pietonale și piste pentru biciclete

O contribuție semnificativă la creșterea mobilității locale și zonale ar putea-o avea dezvoltarea unei rețele de trasee pentru biciclete. O asemenea inițiativă servește atât accesibilitatea internă, accesibilitatea reciprocă între Poiana Ilvei și comunele invecinte, cât și regenerarea culturii transportului pe bicicletă.

Această ipoteză de lucru are în vedere, pe de altă parte și includerea într-o perspectivă mai largă, a acestei potențiale inițiative, anume în configurarea unei rețele adresate turismului ecologic și de aventură, în zonă.

II.7.2 Alimentarea cu apă și canalizarea

Alimentarea cu apă potabilă este un indicator al gradului de civilizație și de calitate a vieții. Comuna Poiana Ilvei beneficiază de racordare la rețeaua de alimentare cu apă potabilă. Evoluția dezvoltării rețelei de alimentare cu apă și canalizare în Comuna Poiana Ilvei este prezentată în tabelul următor:

Evoluția dezvoltării rețelei de alimentare cu apă și canalizare în Comuna Poiana Ilvei

4. Echiparea teritoriului			**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Lungimea totală a reţelei simple de distribuţie a apei potabile		Kilometri		**3,60**	**3,60**	**3,60**	**3,60**
Capacitatea instalaţiilor de producere a apei potabile		Metri cubi pe zi		**100,00**	**100,00**	**100,00**	**100,00**
Cantitatea de apă potabilă distribuită consumatorilor	Destinatia apei distribuite - Total	Mii metri cubi		**3,00**	**3,00**	**3,00**	**4,00**
Cantitatea de apă potabilă distribuită consumatorilor	Destinatia apei distribuite - Din care: pentru uz casnic	Mii metri cubi		**2,00**	**2,00**	**2,00**	**3,00**

Sursa: INS, Direcţia Regională de Statistică Bistriţa-Năsăud, Fișa localității-Comuna Poiana Ilvei

În prezent, această rețea are o lungime de 3.6 km, fiind racordate peste 75% din gospodării.

In ceea ce privește sistemul centralizat de canalizare, deși acesta este o problemă la nivelul regiunii de dezvoltare Nord-Vest, cu stații de epurare învechite și capacități reduse, s-au făcut eforturi susținute in perioada de programare 2007-2013 la nivelul județului Bistrița-Năsăud. Master-planul Apă-Canal se finalizează ca primă etapă la nivelul anului 2015 și se va trece începând din 2016 la etapa a II-a a acestuia, în așa fel încât la nivelul anului 2020, peste 90% din populația județului sa aibă acces la rețeaua de apă potabilă și peste 85% la rețeaua de canalizare.

În localitatea Poiana Ilvei rețeaua de canalizare este in curs de executie, obiectivul este acela ca localitatea sa fie în întregime deservită.

Comuna Poiana Ilvei este membră în cadrul Asociației Intercomunitare de Dezvoltare privind asigurarea Serviciilor de aimentare cu apă și canalizare la nivelul Județului Bistrița-Năsăud. Documentul cadru de implementare a serviciilor este Master Planul privind rețeaua și serviciile de alimentare cu apă și canalizare.

Implementarea Master Planului a parcurs o primă etapă la nivelul anului 2015 și se va trece începând din 2016 la etapa a II-a a acestuia, în așa fel încât la nivelul anului 2020, peste 90% din populația județului sa aibă acces la rețeaua de apă potabilă și peste 85% la rețeaua de canalizare.

II.7.3 Alimentarea cu energie electrică

În comuna Poiana Ilvei alimentarea cu energie electrică se face din sistemul național.

Liniile aeriene de electricitate de joasă tensiune sunt executate cu conductori clasici montați pe stâlpi de beton amplasași pe traseul străzilor. Din LEA de joasă tensiune sunt executate branșamentele clădirilor de locuit tot cu conductori clasici.

Distribuția energiei de joasă tensiune asigură în prezent alimentarea cu energie electrică pentru toate obiectivele existente. Iluminatul public este realizat prin LEA de joasă tensiune montate pe stâlpii de beton ai rețelelor de joasă tensiune cu o retea de 30.3 km

La rețeaua de alimentare cu energie electrică sunt racordate 1616 de locuinte, adică un procent de 100% din gospodăriile comunei.

II.7.4 Asigurarea energiei termice

Având în vedere faptul că în comuna Poiana Ilvei nu există o rețea de distribuție a gazului metan, energia termică atât în gospodării cât și în instituțiile publice, se obține cu ajutorul combustibilului solid.

Există oportunitatea dezvoltării unor sisteme de producere a energiei termice din surse alternative, regenerabile – biomasa lemnoasă. O asemenea soluție ar face posibilă reducerea costurilor pentru încălzirea clădirilor și spațiilor publice, un mediu mai curat și o contribuție locală la îndeplinirea țintelor de mediu asumate de țara noastră în cadrul *Strategiei Europa 2020*.

În acest moment, ponderea clădirilor care beneficiază de încălzire cu centrală termică este mică în raport ci ponderea consumatorilor casnici care se încălzesc prin metoda tradițională, sobă pe lemne.

II.7.5 Telecomunicațiile

Rețeaua de telecomuncații cuprinde componenta de telefonie fixă și componenta de telefonie mobilă. Telefonia fixă deține o rețea dezvoltată cu abonați atât la nivelul instituțiilor publice, cât și al companiilor private și populației.

Telefonia mobilă și serviciile de internet câștigă teren permanent, astfel încât teritoriul Comunei Poiana Ilvei este acoperit și sub acest aspect. Serviciile de telefonie mobilă și comunicarea pe internet, prin modalitățile facile de utilizare, atrag o largă clientelă și asigură comunicarea în zone dificile pentru dezvoltarea telefoniei fixe. Furnizorii de servicii în acest domeniu, includ și distribuția de canale de teelviziune în pachete atrăgătoare, oferind servicii complexe carefacparte din ce în ce mai mult dintr-o nouă calitate a vieții privind nevoile de comunicare și acces la informații. Se vorbește tot mai mult în acest sens, despre programe de furnizare gratuită a accesului la internet pentru comunitățile din zonele rurale, în special cele mai greu accesibile din punct de vedere al infrastructurii de transport.

II.7.6 Gospodărirea apelor

Rezervele de apă sunt cruciale pentru dezvoltarea așezărilor umane. Prevederile privind asigurarea calității, măsurile de protecție etc. derivă pe de o parte din calitatea apelor și, pe de altă parte, din modul în care resursele de apă sunt exploatate decătre comunitate și se relaționează cu alte funcțiuni ale localității. Astfel, aferent zonelor cu apă potabilă, ape minerale, lucrărilor și dotărilor privind sistemul de alimentare cu apă și canalizare, sunt prevăzute zone de protecție sanitară. Aceste prevederi se regăsesc atât în documentele privind managementul Bazinului Hidrografic Someș-Tisa, cât și în Planul Urbanistic General, Planul de Acțiune de Mediu, Planul deManagemnt a Situațiilor de

Urgență, planurile de prevenire a riscurilor etc.. Este necesar ca prevederile să fie corelate, articulate, în beneficiul managementului sustenabil al prețioaselor resurse de apă.

Principalul curs de apă care străbate comuna este râul Ilva;

Potrivit Planului de Management al Bazinului Hidrografic Someș-Tisa, aferent teritoriului Județului Bistrița-Năsăud, respectiv comunei Poiana Ilvei, sunt prevăzute o suită de lucrări de prevenire a inundațiilor rezultate din topirea zăpezilor abundente, prin realizarea de îndiguiri ale malurilor pe tronsoanele aflate sub risc.

II.7.7 Managementul deșeurilor

Comuna Poiana Ilvei face parte, ca membră, din Asociația de Dezvoltare Intercomunitară pentru Managementul Integrat al Deșeurilor, la nivelul Județului Bistrița-Năsăud.

La nivelul comunei au fost închise depozitele neconforme de deșeuri. Sunt amenajate puncte locale pentru colectarea selectivă a deşeurilor și se derulează serviciile aferente de transport, potrivit Regulamentului de Salubrizare aprobat și asumat de către parteneri.

Ca măsură complementară, s-a implementat programul de conștientizare a publicului privind colectarea selectivă a deșeurilor.

II.8 Dotări și servicii publice

II.8.1 Educația

Educația este esențială în modelarea viitorului unei comunități, ea sporește șansele de a apropia viitorul de aspirațiile și nevoile membrilor acelei comunități.

Învățământul urmărește realizarea idealului educațional și contribuie la păstrarea identității comunitare și naționale.

La nivelul comunei Poiana Ilvei, potrivit nevoilor locale, învățământul este structurat în prezent pe 2 nivele: primar și gimnazial.

Evoluția numărului de dotări de învățământ, pe nivele de educație, în Comuna Poiana Ilvei

8. Învăţământ			**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Unitatile scolare, pe niveluri de educatie	Niveluri de instruire - Total	Numar	**1,00**	**1,00**	**1,00**	**1,00**	**1,00**
Unitatile scolare, pe niveluri de educatie	Niveluri de instruire - Primar si gimnazial (inclusiv special)	Numar	**1,00**	**1,00**	**1,00**	**1,00**	**1,00**
Unitatile scolare, pe niveluri de educatie	Niveluri de instruire - Primar si gimnazial	Numar				**1,00**	**1,00**

Sursa: INS, Direcţia Regională de Statistică Bistriţa-Năsăud, Fișa localității-Comuna Poiana Ilvei

Corespunzător celor doua nivele de școlarizare, evoluția populației de vârstă școlară înscrisă la nivelele respective, se caracterizează prin:

- tendințe ușoare de scădere, corespunzător scăderii natalității și emigrării;
- eforturile susținute de a absolvi nivelul gimnazial;
- interesul crescut pentru accesarea nivelului preuniversitar de învățământ;
- interesul pentru educație, pentru confirmarea profesională sub acest aspect.

Octombrie,2016

Evoluția populației școlare, pe nivele de învățământ, în Comuna Poiana Ilvei

8. Învăţământ			2010	2011	2012	2013	2014
Populaţia şcolară, pe niveluri de educaţie	Niveluri de instruire - Total	Numar persoane	215,00	211,00	202,00	188,00	175,00
Populaţia şcolară, pe niveluri de educaţie	Niveluri de instruire - Copii inscrisi in gradinite	Numar persoane	59,00	56,00	45,00	51,00	49,00
Populaţia şcolară, pe niveluri de educaţie	Niveluri de instruire - Elevi inscrisi in invatamantul preuniversitar	Numar persoane	156,00	155,00	157,00	137,00	126,00
Populaţia şcolară, pe niveluri de educaţie	Niveluri de instruire - Elevi inscrisi in invatamantul primar si gimnazial (inclusiv invatamantul special)	Numar persoane	156,00	155,00	157,00	137,00	126,00
Populaţia şcolară, pe niveluri de educaţie	Niveluri de instruire - Elevi inscrisi in invatamantul primar (inclusiv invatamantul special)	Numar persoane	67,00	64,00	74,00	63,00	57,00
Populaţia şcolară, pe niveluri de educaţie	Niveluri de instruire - Elevi inscrisi in invatamantul gimnazial (inclusiv invatamantul special)	Numar persoane	89,00	91,00	83,00	74,00	69,00

Sursa: INS, Direcţia Regională de Statistică Bistriţa-Năsăud, Fișa localității-Comuna Poiana Ilvei

Personalul didactic înregistrează o scădere în intervalul 2012-2013, reflectând scăderea numărului de elevi aferent nivelelor de învățământ menționate, așa cum se poate observa din evoluția valorii indicatorilor statistici din tabelul următor:

Evoluția personalului didactic , pe nivele de învățământ, în Comuna Poiana Ilvei

8. Învăţământ			2010	2011	2012	2013	2014
Personalul didactic, pe niveluri de educaţie	Niveluri de instruire - Total	Numar persoane	15,00	15,00	14,00	13,00	15,00
Personalul didactic, pe niveluri de educaţie	Niveluri de instruire - Invatamant prescolar	Numar persoane	4,00	4,00	3,00	3,00	3,00
Personalul didactic, pe niveluri de educaţie	Niveluri de instruire - Invatamant primar si gimnazial (inclusiv invatamantul special)	Numar persoane	11,00	11,00	11,00	10,00	12,00
Personalul didactic, pe niveluri de educaţie	Niveluri de instruire - Invatamant primar (inclusiv invatamantul special)	Numar persoane	5,00	4,00	5,00	4,00	4,00
Personalul didactic, pe niveluri de educaţie	Niveluri de instruire - Invatamant gimnazial (inclusiv invatamantul special)	Numar persoane	6,00	7,00	6,00	6,00	8,00
Personalul didactic, pe niveluri de educaţie	Niveluri de instruire - Invatamant primar si gimnazial	Numar persoane				10,00	12,00

Sursa: INS, Direcţia Regională de Statistică Bistriţa-Năsăud, Fișa localității-Comuna Poiana Ilvei

În Poiana Ilvei, în perioada 2007-2014 s-a reabilitat școala, cu finanțare de la bugetul local.

Formarea profesională

Pregătirea profesională este definită ca fiind procesul de instruire, pe parcursul căruia participanții dobândesc cunoștințe teoretice și practice necesare desfășurării activităților prezente.

Obiectivele pregătirii profesionale pot fi constituite din:

- Perfecționarea capacității de rezolvare a problemelor;
- Efectuarea unor lucrări specifice;
- Rezolvarea unor sarcini noi;
- Îmbunătățirea capacității de comunicare;
- Pregătirea unor schimbări.

Formarea profesională este o măsură activă definitorie pentru dezvoltarea persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă, odată absolvite cursurile de formare profesională, șansele de integrare sau reintegrare pe piața muncii cresc.

Pentru formarea unei forțe de muncă înalt calificate este absolut necesară asigurarea dezvoltării regiunii, este esențială buna funcționare a instituțiilor de învățământ din comună, dar și a celor din județele cele mai apropiate, acolo unde tinerii merg la studiile liceale.

Conform datelor furnizate de Agenția Națională pentru Calificări, in Regiunea Nord-Vest, la nivelul anului 2014 au fost identificate 988 de centre de formare profesională cu acreditare. La nivelul județului Bistrița-Năsăud există un număr de 69 de asemenea centre de formare profesionlă.

II.8.2 Sănătatea

Organizația Mondială a Sănătății definește starea de sănătate ca fiind o stare completă de bine la nivel fizic, mintal și social și nu doar simpla absență a bolii sau a infirmității.

În comuna Poiana Ilvei funcționează 1 cabinete medicale de familie în cadrul cărora își desfășoară activitatea 1 medici și 1 asistenta. Atât cabinetul de medicină de familie, cât și punctul de farmacie sunt în proprietate privată.

Serviciile medicale de calitate sunt vitale pentru întreaga comunitate, acestea având rolul de a îmbunătăți condiția fizică și capacitatea de muncă a locuitorilor comunei.

Indicatorii care reflectă infrastructura sanitară din comuna Poiana Ilvei sunt redați în urmatorul tabel:

Evoluția serviciilor de sănătate publică în Comuna Poiana Ilvei

Ocrotirea sanatatii			**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Categorii de unitati sanitare - Cabinete medicale de familie	Forme de proprietate - Total	Numar	**1,00**	**1,00**	**1,00**	**1,00**	**1,00**
Categorii de unitati sanitare - Cabinete medicale de familie	Forme de proprietate - Proprietate publica	Numar	**1,00**	**1,00**	**1,00**	**1,00**	**1,00**
Categorii de cadre medico-sanitare - Medici	Forme de proprietate - Proprietate publica	Numar persoane	**1,00**	**1,00**	**1,00**	**1,00**	**1,00**
Categorii de cadre medico-sanitare - Din total medici: medici de familie	Forme de proprietate - Proprietate publica	Numar persoane	**1,00**	**1,00**	**1,00**	**1,00**	**1,00**
Categorii de cadre medico-sanitare - Personal sanitar mediu	Forme de proprietate - Proprietate publica	Numar persoane	**1,00**	**1,00**	**1,00**	**1,00**	**1,00**

Sursa: INS, Direcţia Regională de Statistică Bistriţa-Năsăud, Fișa localității-Comuna Poiana Ilvei

O cerință importantă din partea comunității este asigurarea unui nivel mai ridicat al serviciilor medicale cu gratuitate, în special în beneficiul segmentelor de populație vulnerabile (copii, cazuri sociale, vârstnici).

II.8.3 Dotări și servicii în domeniile culturii și cultelor

Patrimoniul cultural

Patrimoniul cultural se structurează în două mari categorii: patrimoniu cultural material (monumente, situri etc) și imaterial (tradiții, obiceiuri, evenimente, personalități etc).

- ***Obiectivele de patrimoniu cultural material***

Cele mai importante obiective de patrimoniu cultural material sunt:

- Ansamblului bisericii parohiale*:* ortodoxa si penticostala din comuna Poiana Ilvei (jud. Bistriţa-Năsăud),
- Muzeul Istorico-Etnografic ("Casuta Morarului Ureche") , colectia de documente si biblioteca documentara a familiei Ureche reflecta viata materiala si spirituala a locuitorilor acestor meleaguri ilvene

- ***Obiectivele de patrimonu cultural imaterial***

In spatiul rural, de obicei cultura este reprezentata prin intermediul bisericilor, caminelor la culturale, punindu-se accent pe promovarea culturii si obiceiurilor traditionale.

Blaga spunea că "vesnicia s-a nascut la sat" fiindcă în sat se deapana toate frumusetile universului rural, se nasc si mor idei ale necuprinsului.

Credința, datinile și obiceiurile localnicilor au coagulat în secole zestrea folclorică a comunității din Poiana Ilvei.

Comuna Poiana Ilvei este spaţiul unor tradiţii culturale şi folclorice, care prin bogăţia şi frumuseţea lor au stârnit de-a lungul timpului interesul unor personalităţi marcante din domeniul cultural care le-au promovat și onorat.

Următoarele obiective de patrimoniu cultural imaterial conferă o identitate specială Comunei Poiana Ilvei:

- Meștesugurile tradiționale: morăritul, dulgheritul, pădurăritul, păstoritul, țesutul la război, vărăritul;
- Portul, care este felul traditional de imbracaminte; costumele traditionale sunt imbracate la sarbatori si la evenimente speciale;
- Dansurile populare;
- Piese folclorice specifice – Baladele;
- Formațiile folclorice
- Obiceiurile de Paşti;
- Obiceiurile de Crăciun și de Anul Nou: Colindatul, Plugușorul,
- Obiceiurile de nunţi;
- Teatrul popular: *„Irozii" ,* precum si teatrul cu masti *„Capra"* sau *„Turca";*
- Evenimentele se grupează în următoarele categorii:
    - *Evenimente religioase*
        - Evenimente religioase legate de celebrarea sfinților și momentelor importante din istoria anului religios;
        - Evenimente religioase din viața familială;
        - Evenimente religioase din viața economică tradițională: semănatul, culesul etc..

- Ritualuri cum sunt: descantatul, colindatul, plugușorul, alduitul, cununa graului;
- Cântece rituale la evenimentele membrilor comunității, de-a lungul vieții,în legătură cu nașterea, căsătoria, moartea, momentele importante pentru economia rurală, evenimente sociale și religioase etc.: doina de dor si instrainare, zicale și strigaturi, colinda mioritica**,** blestemul**,** bocetele, descantecul**,** epistola versificata**;**

- *Evenimente laice*
  - Obiceiuri care țin de diverse activități economice: agricultură, silvicultura, păstoritul etc;
  - Târgurile legate de activitățile economice locale;
  - Șezătorile, care încep dupa terminarea lucrului pe camp, neavand decat rar data fixa, si se tine cu unele exceptii pana la inceputul muncilor de primavara. Șezătorile au loc in fiecare seara, in afara serilor de Sambata, Duminica si cele care preced diversele sarbatori;
  - Clăcile, forme de intrajutorare practicate in mai multe domenii de activitate;
  - Zilele comunei Poiana Ilvei ; sărbătoarea este legată de aniversarea primei atestări documentare a comunei, participa oameni din toată zona geografică, bun prilej de întâlnire pentru membrii comunității locale cu fiii satului, factorii de decizie locali și ai administrației judetului, artiști locali și din zonă;
  - Festivalul Colindelor;

Personalităţi marcante ale comunei Poiana Ilvei

Dintre personalitățile comunei, oameni de cultură și artă care au lăsat amprente adânci în evolutia comunitatii rodnene, trebuie amintiti:

- Sever Pop (1901-1965), lingvist-savant, este cea mai importanta personalitate a satului Poiana Ilvei;face parte din galeria marilor barbati pe care i-a dat judetul Bistrita-Nasaud si nu numai;
- Titu Pop Poienaru (1905-1960), profesor si carturar, a fost o prezenta cotidiana in contexte literare, culturale si sociale;
- Anchidim Ureche,poet taran- un autodidact, producator si pastrator de cultura.Aduna obiecte vechi si impreuna cu fiul sau Virgil, dau nastere unui muzeu etnografic intr-o cladire proprie, astazi o adevarata institutie culturala pe Valea Ilvei.
- Sever Ursa, nascut la 8 martie 1932 in comuna Ilva Mare din parinti poienari este profesor, a fost initiatorul si infaptuitorul Casei memoriale Liviu Rebreanu din Prislop. A desfasurat o intensa activitate culturala si publicistica;
- Ioan l Guzu(1935-1982)- poet taran-aproape toti membrii familiei sale aveau inclinatii spre muzica si teatru, au fost cei mai buni „strigausi din sat” si imprejurimi, adevarati rapsozi populari;
- Dr.ing.Barbu Ioan Balan- nascut ca fiu nelegitim al Margaetei Ursa in satul Poiana Ilvei, profesorul universitar se distinge prin cele 15 lucrari didactice publicate la editura Didactica si Pedagogica Bucuresti, a publicat peste 100 lucrari stiintifice in reviste de prestigiu atit in tare cat si in strainatate;
- Simion Lupsan, nascut la 3 iulie 1936- arhivist doctorand, a fost primarul municipiului Bistrita in perioada 1985-1989.dupa anul 1990 lucrand la Arhivele Nationale, a

descoperit si a pus in valoare numeroase documente despre viata materiala si spirituala a oamenilor acestor locuri.

- Leonida Stefanescu- un animator al sportului din judetul BN, a fost omul din umbra, managerul, profesorul si psihopedagogul care vedea perspectiva.Prin activitatile cotidiene a creat viitorul sportiv cel mai prolific din istoria sportului judetean.
- Anton Buta- profesorul, inspector scolar de limba si literatura romana s-a nascut in anul 1943 la Poiana Ilvei.Experienta si pregatirea profesionala s-au materializat in numeroase studii si articole despre George Cobuc,Liviu Rebreanu, Camil Petrescu etc ,aparute in reviste si volum.
- Gavril Ironim Guzu,nascut la 20 mai 1949 in satul Poiana Ilvei, absolvent al Facultatii de Drept din cadrul UBB din Cluj Napoca ,s-a remarcat in activitatea de procuror in Procuratura Militara primind mai multe distinctii militare, intre care si „Virtutea de magistrat" clasa I.

Dotări și servicii publice de cultură

În Comuna Poiana Ilvei, activitățile culturale se desfășoară în prezent 1 biblioteca publica, Muzeul Etnografic și Căminul cultural.

De curând s-a finalizat dotarea Căminului Cultural, finanțată prin PNDR, masura 322 L

Activitatea acestor dotări este surprinsă în parte în indicatorii statistici din tabelul următor:

2. Cultură şi artă			**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Biblioteci pe categorii de biblioteci	Categorii de biblioteci - Total	Numar	**1,00**	**1,00**	**1,00**	**1,00**	**1,00**
SVolume existente în biblioteci		Numar		**3078,00**	**3078,00**	**2811,00**	**2811,00**
Volume eliberate		Numar		**324,00**	**218,00**	**172,00**	**293,00**
Cititori activi la biblioteci		Numar persoane		**98,00**	**89,00**	**98,00**	**96,00**

Sursa: INS, Direcţia Regională de Statistică Bistriţa-Năsăud, Fișa localității-Comuna Poiana Ilvei

Dotări și servicii în domeniul cultelor

In spatiul rural, reperele culturale cele mai substanțiale ca istorie și conținut, sunt lăcașurile de cult, care susțin componenta spirituală și căminele culturale care transferă din generație în generație, obiceiurile, tradițiile.

Biserica de lemn din Poiana Ilvei

Vechea biserică de lemn greco-catolică din Poiana Ilvei ce se afla în cimitirul satului, în locul numit Secătura Guzului a fost folosită de sătenii din Poiana Ilvei până la data 20 mai 1904 când a fost demolată și transportată cu 27 de care spre localitatea Mijlocenii Bârgăului ca de aici să fie dusă mai

departe, în satul Țentea de lângă Chiochiș, căruia i-a fost donată. Vechea biserică de lemn a fost construită în anul 1762 și a fost înlocuită de actuala biserică de zid, greco-catolică, sființită în anul 1903.

Biserica de lemn este încă prezentă în amintirea comunității din Poiana Ilvei deși, de la demolarea ei au trecut mai bine de o sută de ani. Locul unde se afla, în cimitirul satului din Secătura Guzului este marcat de masa altarului care încă mai este în picioare. Inscripția, păstrată pe piciorul mesei altarului:"1762 Pomana lu Ștefan" amintește de începuturile acestei biserici, construită din lemnele bisericii mai vechi din Poderei, prăbușită în urma unei furtuni, la care s-a adăugat material lemnos nou, de molid.

Construită într-un interval de timp destul de scurt după prăbușirea vechii biserici din Poderei, noua biserică de lemn din Secătura Guzului nu a fost împodobită cu detalii sculptate sau artistice. Mai mare și mai spațioasă decât vechea biserică, noua construcție avea aproximativ 11 m lungime, 5 m lățime, înălțimea pereților era de 2 m. Structura edificiului, podeaua și poditura era prinsă în cuie de lemn din frasin, doar pentru acoperișul de șindrilă au fost folosite cuie de fier făcute de fierar. Ușa se încuia cu o cheie de lemn, altarul bisericii fiind adus tot de la biserica veche din Podirei.

Biserica a avut hramul Sfânta Paraschiva.

Biserica ortodoxă din satul Poiana Ilvei, biserică de zid construită în anul 1903, cu hramul Nasterea Sfantului Ioan Botezatorul!

Biserica Penticostala Poiana ilvei

Viata religioasa a poienarilor a fost dominata pina in a doua jumatate a sec al XVIII-lea de cultul crestin ortodox iar intre anii 1760-1948 de religia greco-catolica, pentru ca, dupa aceasta data sa se revina la ortodoxism.

Octombrie,2016

La inceputul mileniului trei spectrul religios al satului Poiana nu mai este compact, deoarece a aparut cultul penticostal si un grup restrans de batrini greco-catolici veniti de la ortodocsi.

Astfel ca la 1Iunie1992 s-a inaugurat mult dorita Casa de rugaciune iar cu acest prilej s-a dezvelit firma cu inscrisul „Biserica lui Dumnezeu Apostolica Poiana Ilvei".

II.8.4 Petrecerea timpului liber

Pentru timpul liber, membrii comunității locale au următoarele categorii de posibilități:

- Lectură și explorare pe internet în cadrul bibliotecii;
- Vizitarea Muzeului Etnografic;
- Participarea în cadrul ativităților culturale de la Căminul Cultural;
- Drumeții
- Drumeții pe cai;
- Evenimente locale diverse, șezători.

Viața culturală a comunei, așa cum o indică și numeroasele evenimente pe care le păstrează în calendarul anual cultural și spiritual, este bogată și densă în semnificații. Activitățile culturale se desfașoară în Căminul cultural, în biserici, muzeu etc., activități desfășurate de către școlile din comună, sub coordonarea dascălilor sau a preoților.

Activitățile sportive se bucură de asemenea de o largă participare a tinerilor în competiții, concursuri, diverse întreceri.

Primăria este interesată să exploreze posibilitatea diversificării dotărilor de petrecere a timpului liber cu amenajări cum ar fi: un parc, terenuri de joaca pentru copii.

II.9 Dezvoltarea cadrului construit

Dezvoltarea cadrului construit este planificată prin Planul Urbanisic General (PUG) și Regulamentul Local de Urbanism (RLU). Acest document pune strategia de dezvoltare a Comunei Poiana Ilvei în dimensiunea teritorială a fiecărui sector de activitate și a fiecărui aspect relevant pentru dezvoltarea localității. Împreună cu planurile urbanistice zonale, intercomunale etc. și cu Planul de Amenajare a Teritoriului Județului Bistrița-Năsăud (PATJ Bistrița-Năsăud), PUG și RLU articulează potențialul capitalului teritoral la mai multe nivele, cu scopul de a pune în valoare și a mobiliza în circuitul teritorial potențialul Comunei Poiana Ilvei.

Documentaţiile de urbanism se referă la localităţile (urbane şi) rurale şi stabilesc reguli ce se aplică direct asupra terenurilor şi condiţiile de ocupare din localităţilor şi părţilor din acestea până la nivelul parcelelor cadastrale reglementează utilizarea a acestora cu construcţii.

Cadrul legal general este dat de:

- Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului şi urbanismul cu modificările şi completările ulterioare: art. 46 şi art. 46^1, 48^1 art. 49;
- Ordinul MLPAT nr.13N/ 1999 - metodologia de elaborare şi conţinutul cadru al PUG şi RLU;
- Ordinul MAI/ANCPI nr. 108/2010 privind aprobarea regulamentului de avizare,verificare şi recepţie a lucrărilor de specialitate din domeniul cadastrului, geodeziei, topografiei, fotogrametriei şi cartografiei;

- Ordinul MDRT nr. 2701/2010 pentru aprobarea Metodologiei de informare şi consultare a publicului cu privire la elaborarea sau revizuirea planurilor de amenajarea teritoriului şi urbanism (P.A.T.U.).

II.9.1 Structura localității pe sate componente

Comuna Poiana Ilvei este formată din localitatea Poiana Ilvei, care deține rolul de reședință de respectiv:

- Dezvoltarea cadrului construit de-a lungul Vaii Ilvei și a afluenților;
- Concentrarea fondului construit pe traseele infrastructurii de transport rutier;

- Vulnerabilizarea zonei fostei vetre a satului prin migrarea spre infrastructura majoră de transport, ca soluție facilă și ieftină de racordare a construcțiilor la infrastructura tehnică de transport și utilități;
- Crearea de coridoare construite în detrimentul spațiilor publice la nivelul comunei;
- Organizare funcțională care concentrează dotările de servicii în zona centrală și pe cele economice, de producție, în zonele limitrofe și în corpuri izolate, în extravilan;
- Păstrarea majorității fondului construit tradițional asupra căruia s-a intervenit în timp cu modificări necontrolate care distorsionează caracterul arhitectural și urbanistic tradițional.

Satul component ale comunei: Poiana Ilvei , Sursa: Google Maps

Satul Poiana Ilvei este dezvoltat linear, de-a lungul văii Ilvei și a căii rutiere.

Octombrie,2016

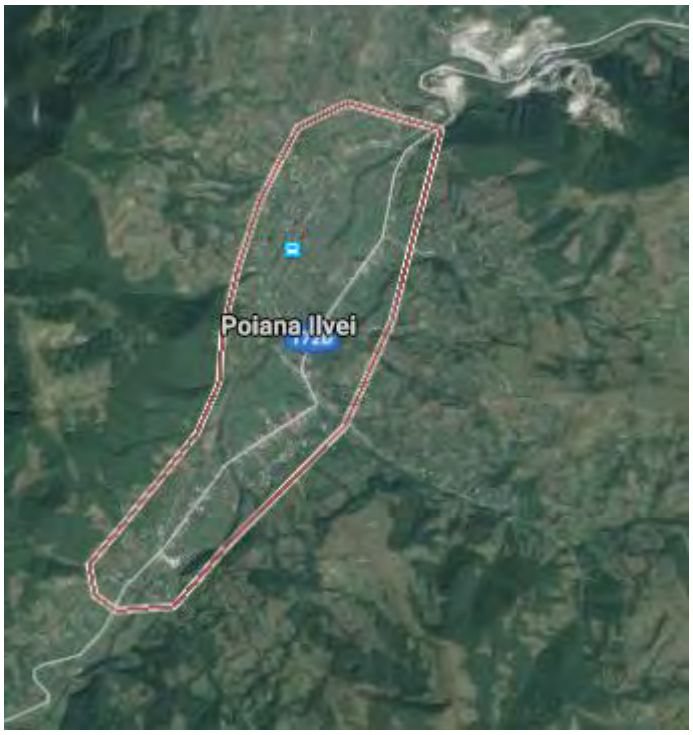

Vedere aeriană asupra satului Poiana Ilvei, reședința de comună, Sursa: Google Maps

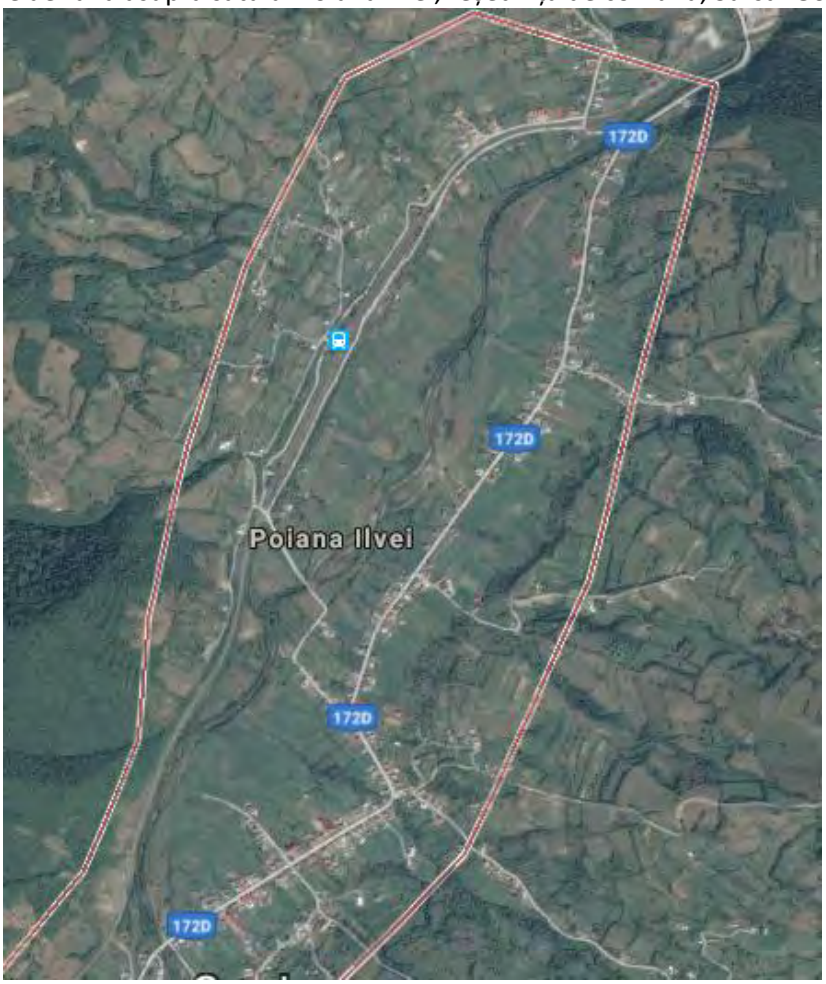

Vedere aeriană asupra satului Poiana Ilvei, Sursa: Google Maps

Octombrie,2016

O comparație sumară, în condițiile în care reactualizarea PUG nu se află într-o etapă avansată, este prezentată în tabelul următor:

Aspecte caracteristice	Satul Poiana Ilvei
Structura generală a dezvoltării fizice	Liniara, pe axele Văii Ilvei și ale drumurilor de acces
Parcelarul	Perpendicular pe axele de transport și ale străzilor locale
Dezvoltarea zonei centrale	Multifuncțională, cu spații publice
Zonificare – caracteristici generale	Coexistența zonelor funcționale • Zona centrală a satului/comunei • Zone de locuire • Zone de producție • Zona haltei CF, Poiana Ilvei • Zone de activități/ culturi agricole • Zone verzi amenajate și zone verzi care necesită amenajare • Zonă colectare deșeuri menajere • Zone de dotări: educație, sănătate, cultură, culte, sport, servicii etc
Monumente istorice	• Biserica parohiala ortodoxa, ruinele unui edificiu medieval (vechea biserica de lemn) • Biserica Penticonstala • Muzeul Etnografic si al Mineritului
Caracterul arhitecturii locale	Alienat în mare parte de intervențiile ulterioare de modernizare a locuințelor și de caracterul confuz al stilului noilor construcții
Riscuri naturale	• Inundații rezolvate prin indiguiri maluri • Înzăpeziri • Incendii în zonele împădurite
Tendințe în dezvoltare	Presiuni pentru extinderea intravilanului
Zone de dezvoltare	• Limitări din cauza lipsei de resurse de teren în proprietatea municipală

Octombrie,2016

Aspecte caracteristice	Satul Poiana Ilvei
Dezvoltarea sustenabilă în raport cu cadrul natural	Sunt necesare măsuri de valorificare a cadrului construit în armonie cu cel natural

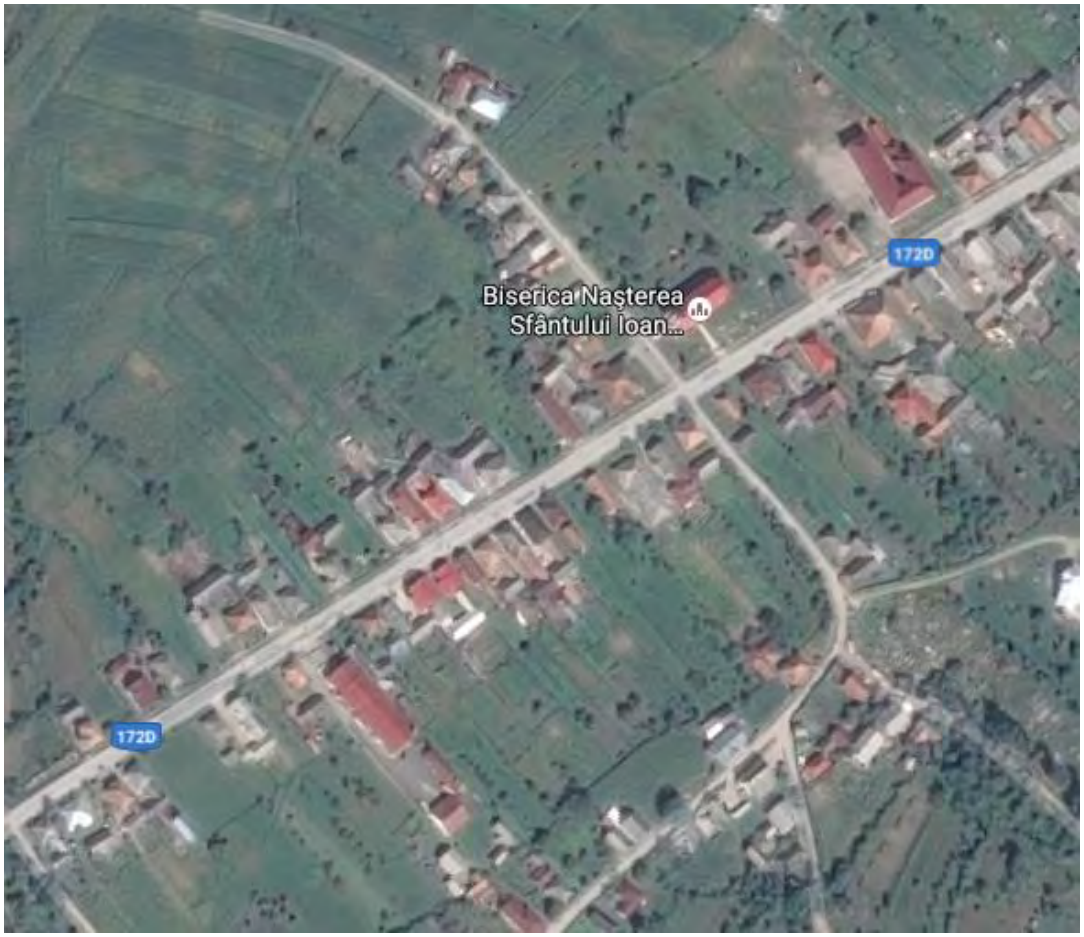

Vedere aeriană de detaliu asupra zonei centrale a satului Poiana Ilvei, reședința de comună, Sursa: Google Maps

În prezent, Comuna Poiana Ilvei a contractat elaborarea Planului Urbanistic General și a Regulamentului Local de Urbanism. În cadrul acestui proces, urmează să integreze prevederile strategiei de față în vederea identificării zonelor prioritare de intervenție și a proiectelor prioritare aferente, în vederea pregătirii acestora pentru fundamentarea solicitărilor de finanțare din diverse surse eligibile.

II.9.2 Transferul direcțiilor strategice de dezvoltare în cadrul PUG și RLU

Planul urbanistic general are atât caracter director şi strategic, cât şi caracter de reglementare şi reprezintă principalul instrument de planificare operaţională, constituind baza legală pentru realizarea programelor şi acţiunilor de dezvoltare. Fiecare unitate administrativ-teritorială trebuie să îşi actualizeze la maximum 10 ani Planul urbanistic general în funcţie de evoluţia previzibilă a factorilor sociali, geografici, economici, culturali şi a necesităţilor locale.

Planul urbanistic general cuprinde reglementări pe termen scurt, la nivelul întregii unităţi administrativ-teritoriale de bază, cu privire la:

a) stabilirea şi delimitarea teritoriului intravilan în relaţie cu teritoriul administrativ al localităţii;

b) stabilirea modului de utilizare a terenurilor din intravilan;

c) zonificarea funcţională în corelaţie cu organizarea reţelei de circulaţie;

d) delimitarea zonelor afectate de servituţi publice;

e) modernizarea şi dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare;

f) stabilirea zonelor protejate şi de protecţie a monumentelor istorice şi a siturilor arheologice reperate;

f^1) zonele care au instituite un regim special de protecţie prevăzut în legislaţia în vigoare;

g) formele de proprietate şi circulaţia juridică a terenurilor;

h) precizarea condiţiilor de amplasare şi conformare a volumelor construite, amenajate şi plantate;

i) zonele de risc natural delimitate şi declarate astfel, conform legii, precum şi la măsurile specifice privind prevenirea şi atenuarea riscurilor, utilizarea terenurilor şi realizarea construcţiilor în aceste zone;

j) zone de risc datorate unor depozitări istorice de deşeuri.

Planul urbanistic general cuprinde prevederi pe termen mediu şi lung cu privire la:

a) evoluţia în perspectivă a localităţii;

b) direcţiile de dezvoltare funcţională în teritoriu;

c) traseele coridoarelor de circulaţie şi de echipare prevăzute în planurile de amenajare a teritoriului naţional, zonal şi judeţean;

d) zonele de risc natural delimitate şi declarate astfel, conform legii, precum şi la măsurile specifice privind prevenirea şi atenuarea riscurilor, utilizarea terenurilor şi realizarea construcţiilor în aceste zone;

e) lista principalelor proiecte de dezvoltare şi restructurare;

f) stabilirea şi delimitarea zonelor cu interdicţie temporară şi definitivă de construire;

Planul urbanistic general se elaborează în baza strategiei de dezvoltare a localităţii şi se corelează cu bugetul şi programele de investiţii publice ale localităţii, în vederea implementării prevederilor obiectivelor de utilitate publică.

Prin Planul urbanistic general se identifică zone pentru care se pot institui reglementări ce nu pot fi modificate prin planuri urbanistice zonale sau planuri urbanistice de detaliu şi de la care nu se pot acorda derogări. Aceste reglementări se formulează cu claritate în Regulamentul local de urbanism aferent Planului urbanistic general și se aplică în mod obligatoriu zonelor asupra cărora este instituit un regim special de protecţie prevăzut în legislaţia în vigoare.

II.9.3 Studiile de fundamentare tehnică a PUG și RLU

Conţinutul studiilor de fundamentare este stabilit prin metodologii de elaborare. Pentrutoate categoriile de studii de fundamentare, demersul elaborării va fi structurat astfel:

a. delimitarea obiectului studiat;
b. analiza critică a situaţiei existente cu evidenţierea aspectelor cauzale şi areale ale disfuncţionalităţilor;
c. evidenţierea disfuncţionalităţilor;
d. propuneri de eliminare/diminuare a disfuncţionalităţilor cu specificarea efectelor scontate şi a măsurilor necesare a fi luate; priorităţilor de intervenţie.

Astfel, PUG se va sprijini pe următoarele categorii de studii de fundamentare:

a. Actualizarea suportului topografic, care va conține
   - Coordonatele limitei intravilanului actual;
   - Coordonatele limitei intravilanului propus;
   - Coordonatele limitei teritoriului administrativ existent;

b. Studiul geotehnic (hartile de hazard) care va cuprinde ,,Întocmirea hărţilor de risc natural la nivelul teritoriului judeţului Bistriţa-Năsăud" (solicitare date CJ BN)

c. Studiul de mediu înconjurător şi de peisaj – la nivelul teritoriului administrativ şi a arealelor de influenţă care va cuprinde:
   - Situatia existenta privind elementele: calitatea apelor, surse de apa, gospodarirea apelor, aer (incalzire, circulatii si activitati economice - determinare factori poluatori), sol, gestiune deseuri, nivel fonic, sanatatea populatiei, vegetatie.
   - Analiza disfunctiilor create de activitatile umane asupra mediului si a conditiilor de mediu asupra asezarilor umane - intocmire harta de risc natural si antropic.
   - Plansa cu disfunctiile elementelor de mediu si zone de protectie - se vor evidenţia zonele afectate de poluare şi se vor propune măsuri pentru ecologizarea lor (zona protectie ape, poluanti aer - SO2, NO2, Pb, Pulberi in suspensie, CO, CO2, poluare fonica, conditii geotehnice, paduri, zone cu microclimat specific).
   - Arii si elemente protejate (parcuri, arbori, specii de animale, pasari, plante, etc.)
   - Determinarea bonitatii zonelor pentru functiunea existenta sau propusa.
   - Studiu hidrologic – exploatarea apelor de suprafaţă şi a celor subterane ca importantă resursă ecologică,
   - ambientală şi economică a oraşului. Se vor lua în considerare posibilităţi de amenajare a zonelor aferenteoglinzilor de apa pentru utilizări de agrement (sporturi nautice, navigaţie de agrement, plaje şi scăldat, pescuit etc) şi de reabilitare a zonelor naturale valoroase.

d. Studiul circulatiei care va asigura măsuri de modernizare şi extindere a reţelei stradale (circulatii principale, circulatii secundare, aliniamente stradale, poduri, legaturile in teritoriu cu localitatile invecinate si cu drumurile nationale, ocolitoare) cu introducerea propunerilor din PUD/PUZ-uri, va cuprindeîncadrarea şi clasificarea reţelei stradale, analiza şi prognoza traficului, propuneri de extindere a arterelor stradale, necesar transport călători, scheme cu profile stradale.

e. Studiul morfologic va fundamenta delimitarea precisă a ariilor urbane protejate (prin RLU sau alte forme de regulament) şi a obiectelor cu statut special (monumente, situri arheologice). De asemenea studiul va recomanda areale pentru care se vor executa Planuri Urbanistice Zonale, cu includerea măsurilor specifice arealelor valoroase (protecţie, renovare, restaurare). Studiul va furniza datele şi parametrii necesari elaborării capitolelor referitoare la protejaera fondului construit valoros în cadrul RLU (POT şi CUT caracteristici diferitelor areale, elemente morfologice specifice, materiale predominante, etc).De asemenea va face recomandări şi propuneri pentru lărgirea fondului protejat prin imobile şi areale noi.

f. Studiul privind economia locală va evalua tendinţele de evoluţie a diferitelor ramuri economice şi va indica oportunităţile şi direcţiile de urmat asigurând o planificare spaţială coerentă. Datele economice şi interpretarea lor vor fi baza selectării avantajoase a investiţiilor şi direcţionarea acestora spre amplasamente adecvate, folosirea eficientă a suprafeţelor, precum şi încurajarea anumitor activităţi compatibile zonelor.

II.9.4 Temele strategice şi problemele ce vor fi tratate în P.U.G.

Printre principalele **teme strategice** care stau la baza elaborării Planului Urbansitic General al Comunei Poiana Ilvei sunt:

- reaşezarea localităţii în vatra ei firească - prin includerea în intravilanul existent a tuturor zonelor construite şi amenajate, situate pe teritoriul administrativ al localităţii la data elaborării planului;
- adăugarea la intravilanul existent a suprafeţelor strict necesare dezvoltării armoniose a funcţiunilor localităţii şi a pune astfel capăt fenomenului de extindere necontrolată a acesteia;
- atragerea cetăţenilor, a activităţilor şi a investiţiilor în centrul comunei, care trebuie să devină astfel motorul dedezvoltare a zonei;
- materializarea urbanistică a programului de dezvoltare a localităţii, pe baza propunerilor membrilorcolectivităţii locale;
- stabilirea elementelor privind strategia dezvoltării activităţilor economice şi a evoluţiei populaţiei;
- rezolvarea problemelor demografice, a celor de inechitate socială, de excludere socială a unor grupuri depopulaţie;
- rezolvarea problemelor de mediu;
- definirea şi asigurarea de amplasamente pentru obiectivele de utilitate publică;
- posibilităţile de realizare a obiectivelor propuse în condiţiile respectării dreptului de proprietate;
- minimizarea cheltuielilor publice pentru realizarea acestor deziderate

În conţinutul documentaţiei se vor regăsi tratate următoarelor **categorii de probleme:**

a. ***programele de dezvoltare integrată prin*:**

- definirea obiectivelor realiste de dezvoltare prin respectarea unei viziuni coerente pentru viitorii 25 ani;
- coordonarea şi concertarea din punct de vedere spaţial a folosirii fondurilor de către actorii publici şi privaţi;
- coordonarea la nivel local şi implicarea cetăţenilor şi a altor parteneri sociali, care pot contribui substanţial la modelarea calitativă a viitorului economic, social, cultural şi de mediu a comunei;

b. modernizarea reţelelor de infrastructură şi creşterea eficienţei energetice realizate prin:

- îmbunătăţirea şi adaptarea unor nevoi în schimbare, pentru cerinţele viitoare şi o locuire de bună calitate, areţelei de canalizare, de apă, staţia de epurare
- asigurarea cerinţelor cheie pentru durabilitatea serviciilor publice precum sunt: eficienţa energetică,utilizarea economică a resurselor naturale şi o eficienţă economică în operare pentru eficientizarea energetică a clădirilor existente.

c. consolidarea economiei locale şi a politicilor locale legate de piaţa forţei de muncă realizată prin:

- exploatarea forţelor economice endogene;
- oferirea de pregătire adaptată cerinţelor pieţii muncii;
- oportunităţi de angajare pentru toate categoriile sociale;
- oportunităţi de angajare pentru populaţia din zonă;

În urma studiului şi a propunerilor de soluţionare categoriilor de probleme, menţionate mai sus, materialul trebuie să ofere instrumentele de lucru necesare atât elaborării, aprobării cât şi urmăririi aplicării Planului Urbanistic General în domeniile derefernță ale dezvoltării locale, următoilor actori: administraţie locală și instituții publice, agenţi economici, colectivităţi sau persoane beneficiare.

II.10 Riscurile privind dezvoltarea locală și managementul acestora

Planul de analiză şi acoperire a riscurilor la nivelul Județului Bistrița-Năsăud, cuprinde riscurile potenţiale identificate la nivelul unităţilor administrativ teritoriale, măsurile, acţiunile şi resursele necesare pentru managementul riscurilor. Obiectivele planului sunt:

- asigurarea prevenirii riscurilor generatoare de situaţii de urgenţă, prin evitarea manifestării acestora, reducerea frecvenţei de producere ori limitarea consecinţelor lor, în baza concluziilor rezultate în urma identificării şi evaluării tipurilor de risc, conform schemei cu riscurile teritoriale;
- amplasarea şi dimensionarea unităţilor operative şi a celorlalte forţe destinate asigurării funcţiilor de sprijin privind prevenirea şi gestionarea situaţiilor de urgenţă;
- stabilirea concepţiei de intervenţie în situaţii de urgenţă şi elaborarea planurilor operative;
- alocarea şi optimizarea forţelor şi mijloacelor necesare prevenirii şi gestionării situaţiilor de urgenţă.

Planul de analiză şi acoperire a riscurilor ia în considerare zonele exouse la fenomene meteorologice periculoase, îngheț, inundații, incendii, alunecări de teren, riscuri tehnologice etc..

Comuna Poiana Ilvei include în prevederile PUG și în listele de proiecte, intervenții de prevenire și gestionare a acestor riscuri.

Colaborarea interinstituțională în managementul riscurilor este organizată pe categorii de riscuri, potrivit prevederilor legale.

Octombrie,2016

Riscuri la avalanşe şi incendii

Comunele invecinate la hotar cu Poiana Ilvei, Maieru, Sângeorz, Lunca Ilvei sunt expuse la riscul de avalanşe şi necesită măsuri pentru siguranța localnicilor şi turiştilor.

La riscul de incendii în masă sunt expuse comunele cu zestre forestieră şi relief montan: Căianu Mic, Târlişua, Romuli, Telciu, Parva, Maieru, Sângeorz, Rodna, Şanț, Feldru, Tiha Bârgăului, Lunca Ilvei, Bistrița Bârgăului.

Zonele cele mai vulnerabile la incendiu din fondul forestier administrat de ocoalele silvice din care face parte Comuna Poiana Ilvei sunt:

- zonele si traseele turistice din munţii Rodnei (Parcul Naţional Munţii Rodnei, Rotunda-Preluci, Valea Vinului, Valea Strâmba şi Repede), munţii Suhard, munţii Birgaului (Heniu, Pasul Tihuţa);
- liziera pădurii care se învecinează cu păşunea şi terenul agricol arabil sau fâneaţă

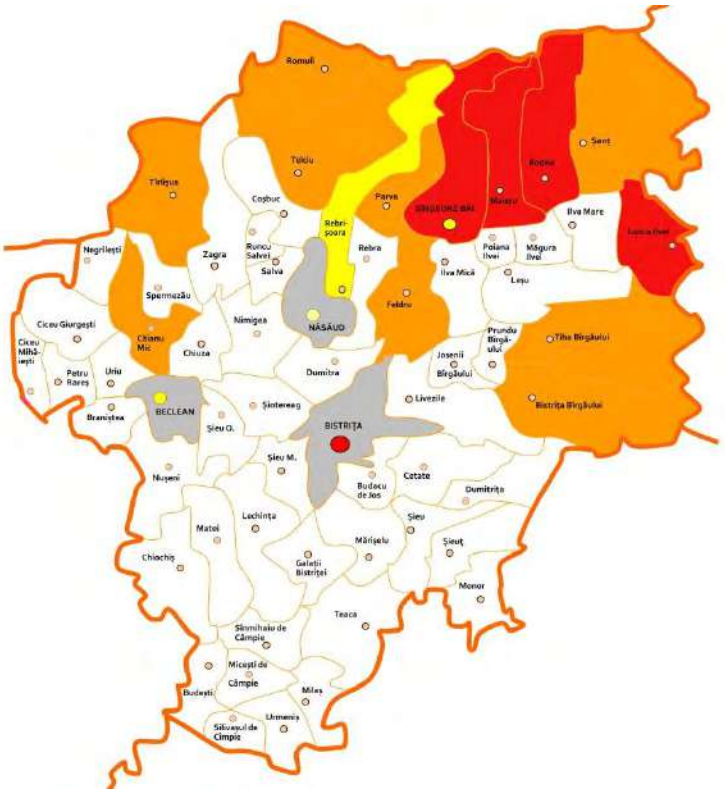

Legenda: ■ Avalanșe și incendii ■ Incendii ■ Avalanșe

Distribuția teritorială a riscurilor de avalanșe și incendii

Riscuri la fenomene meteorologice periculoase

Fenomenele meteorologice periculoase au devenit de notorietate în ultimii ani, caracteristicile principale situându-se între intensitatea deosebită a lor şi modul atipic de manifestare faţă de caracteristicile geo-climatice ale zonei geografice în care se află ţara noastră, fără a neglija efectele secundare pe care acestea le-au avut(inundaţii, recolte distruse, distrugeri ale căilor de comunicaţii rutiere şi feroviare, etc.).

Comunele pe teritoriul cărora au loc frecvent fenomene de furtuni sunt: Lunca Ilvei,Ilva mare,Magura Ilvei,Poiana Ilvei, Ilva Mica, Singeorz Bai;

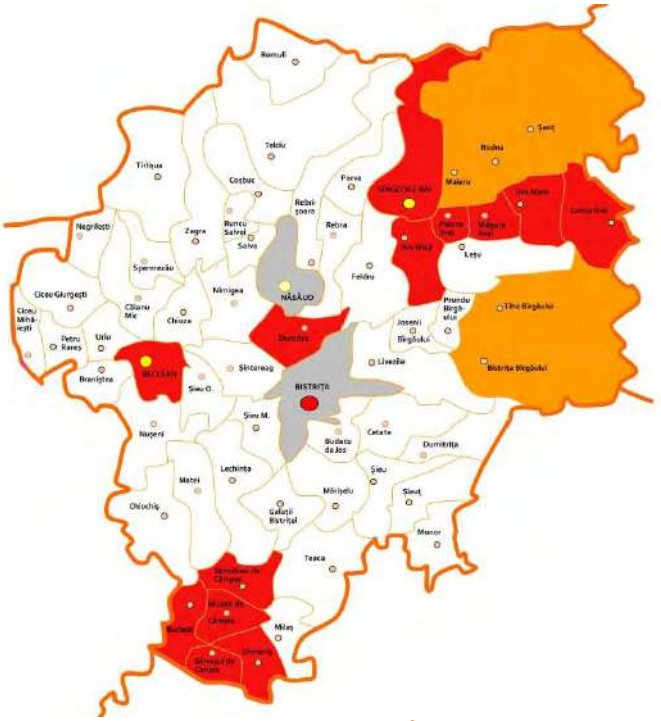

Legenda: ■ Furtuni ■ Înzăpeziri

Distribuția teritorială a riscurilor privind fenomenele meteorologice periculoase

Inundaţiile

Judeţul Bistriţa-Năsăud este situat într-o zonă hidrografică şi cu o reţea hidrografică care determină producerea acestui fenomen natural distructiv în special primăvara şi toamna.

Procesul de revărsare din albiile râurilor, care poate cuprinde întinse suprafeţe de teren este însoţit de crearea unui ,,front de apă" – sau ,, undă de viitură" – care depinde ca mărime de cantitatea, durata şi distribuţia precipitaţiilor în cadrul bazinului hidrografic. Undele de viitură pot transfera cantităţi de apă de câteva sute de ori mai mari decât în mod obişnuit. Obiectivele care pot fi afectate sunt identificate primplan pe Valea Someşului Mare în zonele: oraşului Sîngeorz Băi, oraşului Năsăud, oraşului Beclean, comunelor Poiana Ilvei, Maieru, Ilva Mică, Feldru, Rebrişoara, Salva, Chiuza, Uriu, Braniştea, Petru Rareş.

Harta riscurilor de inundații

Inundaţiile se pot produce şi pe cursurile de apă secundare datorită ploilor abundente de lungă durată, topirii rapide a stratului de zăpadă, blocării cursurilor de apă cu gheţuri sau crearea unor baraje prin alunecări de teren.

Octombrie,2016

Alunecările de teren sunt deplasări ale rocilor care formează versanţii unor munţi sau dealuri, pantele unor lucrări de hidroameliorații sau a altor lucrări de îmbunătăţiri funciare.

A mai fost afectată de alunecări de teren infrastructura rutieră pe porţiuni mici, în special drumuri judeţene şi comunale.

În raport cu fenomenele de alunecări de teren, este necesară evidențierea necesarului de plantații de consolidare, dacă acestea sunt luate în considerare ca măsuri de protecție și intervenție pe termen mediu și lung.

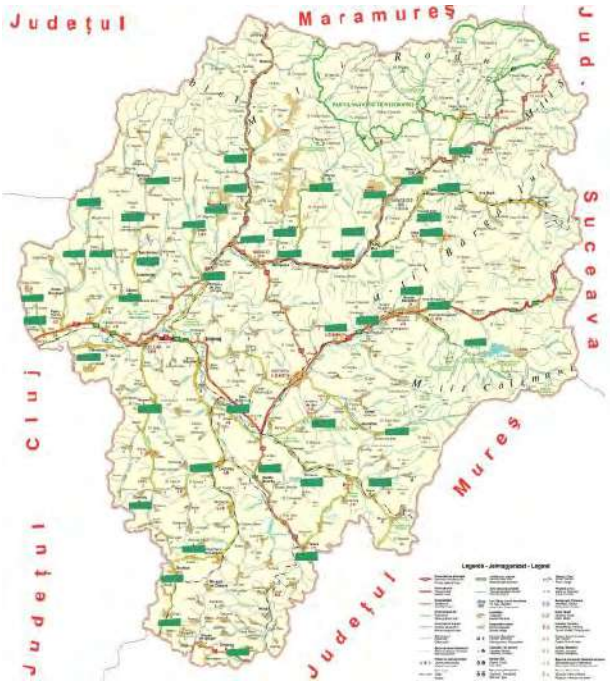

Harta riscurior de alunecări de teren

II.11 Protecția mediului

II.11.1 Calitatea mediului

Calitatea aerului se determină prin stabilirea concentraţiei diverşilor poluanţi chimici și/sau biologici din aer, la un moment dat şi într-un anumit loc și compararea lor cu limitele stabilite de legislația în vigoare.

Punctele de prelevare din rețeaua de monitorizare calităţii aerului
judeţul Bistriţa-Năsăud, anul 2013

Octombrie,2016

În ceea ce privește tendințele de evoluție, pe baza comparării mediilor anuale înregistrate la monitorizarea calității aerului încă din anul 2008, se poate spune că avem de a face cu o îmbunătățire din punctul de vedere al calității aerului în județul Bistrița-Năsăud.

Prin comparaţie cu anii anterior, la indicatorii monitorizați prin determinări manuale se observă o tendință generală de reducere a valorilor medii anuale, după cum se poate ușor observa în graficele de mai jos.

Evoluţia valorilor medii anuale la indicatorii monitorizaţi
manual (probe de lungă durată - 24h), judeţul Bistriţa-Năsăud

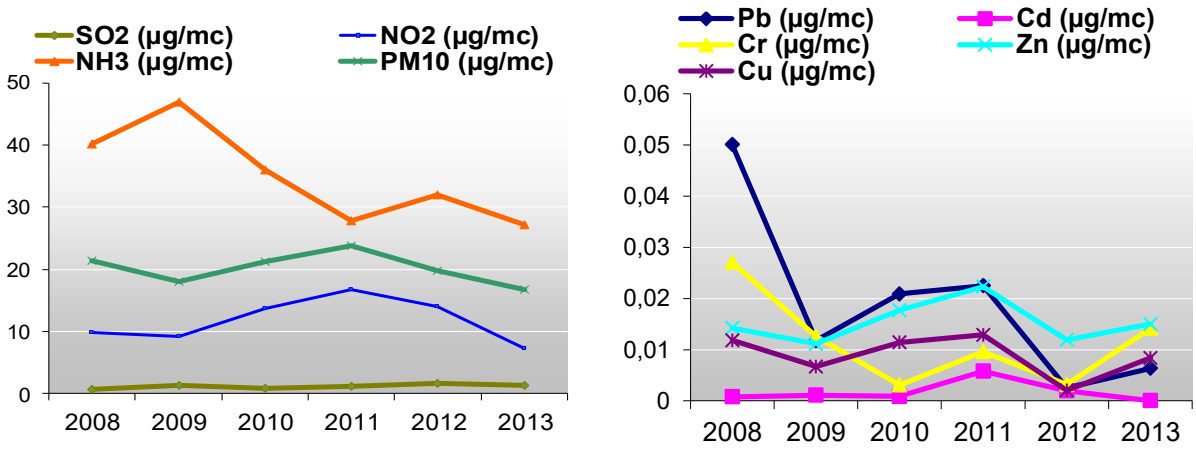

Concentrațiile de amoniac în aerul atmosferic au înregistrat 79 de depășiri ale valorii limită admise în 2008 și 53 depășiri în 2009, după acest an numărul depășirilor fiind zero sau foarte mic, ca urmare a lucrărilor de închidere a depozitelor de deșeuri menajere din Bistrița – Urbana și Codrișor.

În judeţului Bistriţa-Năsăud calitatea aerului se determină prin analize efectuate în punctele unei reţele de monitorizare prestabilite (vezi figura de mai jos), prin două tipuri de monitorizare:

1. Prin monitorizarea automată, efectuată prin stația automată de fond urban BN-1 din municipiul Bistriţa, care monitorizează continuu, prin analizoarele din dotare, indicatorii dioxid de sulf (SO_2), dioxid de azot (NO_2) şi oxizi de azot (NO_x), pulberi în suspensie PM 10, monoxid de carbon (CO), benzen (C_6H_6) şi ozon (O_3). Stația de tip urban BN-1 din Bistrița evaluează

influenţa aşezărilor umane asupra calităţii aerului și are o arie de reprezentativitate de câțiva km^2.

2. Prin monitorizarea manuală, care presupune prelevarea la sursă și efectuarea de analize în laboratoarele agenţiei locale de mediu, pentru indicatorii dioxid de sulf, dioxid de azot, amoniac, pulberi în suspensie PM10 şi pulberi sedimentabile, prelevările pentru aceste analize se fac în localităţile Bistriţa, Beclean, Năsăud, Sângeorz-Băi, Poiana Ilvei, Anieş, Lechinţa, Prundu Bârgăului.

Calitatea apei

Apele de suprafata

Conform Directivei cadru a Apei starea apelor de suprafaţă se defineşte prin starea ecologică şi starea chimică.

Caracterizarea stării ecologice se bazează pe un sistem de clasificare în 5 clase, respectiv: starea foarte, starea bună, starea moderată, starea slabă, starea proastă. „Starea foarte bună" corespunde unei presiuni umane inexistente sau foarte reduse. „Starea bună" reprezintă o abatere uşoară de la această calitate, „starea medie" corespunde unei abateri medii, etc.

Starea ecologică finală şi starea chimică sunt determinate pe principiul „cea mai defavorabilă situaţie".

Agenţia pentru Protecţia Mediului Bistriţa-Năsăud efectuează, în baza planului propriu de monitorizare, analize momentane de ape în zone cu restituții considerate semnificative. Astfel, în cursul anului 2013 s-au efectuat 48 de prelevări de ape de suprafaţă din care s-au analizat 475 indicatori chimici specifici. Conform aceste analize, care dau informaţii momentane și punctuale privind calitatea apelor din punct de vedere chimic, apele monitorizate s-au încadrat, după valoarea mediilor (făcute pe baza tuturor prelevărilor din cursul anului) în general în clasele de calitate I şi II.

Apele subterane

La evaluarea stării chimice a corpurilor de apă subterane în anul 2013, ca și în anul anterior, delimitarea s-a făcut numai pentru zonele în care există acvifere semnificative ca importanţă pentru alimentări cu apă, respectiv debite exploatabile mai mari de 10 m^3/zi.

În spaţiul hidrografic Someş-Tisa pentru judeţul Bistriţa-Năsăud au fost identificate şi delimitate 2(două) corpuri de ape subterane.

1.Corpul de apă subterană Someşul Mare, luncă şi terase care se află în interdependență cu corpurile de apă de suprafaţă aferente râurilor Someş Mare, Şieu şi Bistriţa.

Conform metodologiei de evaluare a stării calitative (chimice) a corpurilor de apă subterană, în anul 2013, corpul de apă subterană Someşul Mare, luncă şi terase se află în stare chimica bună.

2. Corpul de apa subterană Munţii Rodnei

Evaluarea stării chimice a corpului de apă subterană Munţii Rodnei s-a făcut în 2013 prin monitorizarea a două izvoare: Roşu și Văcarilor. Valorile indicatorilor analizați la cele două izvoare monitorizate nu au înregistrat depăşiri ale standardelor de calitate și ale valorilor de prag pentru apele subterane. Conform metodologiei de evaluare a stării calitative (chimice) a corpurilor de apă subterană şi în anul 2013, acest corp de apă subterană se află în stare chimică bună.

În afară de punctele de monitorizare care au intrat în evaluarea corpurilor de apă subterană, în cadrul Administraţiei Bazinale de Apă Someş Tisa, în anul 2013 au mai fost investigate şi două fântâni - propuse în cadrul proiectului "Controlul Integrat al Poluării cu Nutrienţi"- la Ilva Mică şi Bistriţa Bârgăului. În anul 2013 nu s-a înregistrat depăşirea standardului de calitate la azotaţi la secţiunile situate în afara corpurilor de apă subterană.

Octombrie,2016

Calitatea solurilor

Clase de calitate ale solurilor

Oficiul pentru Studii Pedologice şi Agrochimice Cluj a prelucrat datele privind 295758 ha din terenul agricol al județului, adică cca. 88,5% din totalul existent. Din această suprafaţă luată în studiu, tipurile de soluri şi clasele de calitate au fost stabilite numai prin lucrările noi executate după anul 2002, pe o suprafaţă de 129709 ha.

Terenurile agricole sunt împărţite în 5 clase de calitate: clasa I-a - calitate foarte bună, clasa II-a - calitate bună, clasa III-a - calitate mijlocie, clasa IV-a - calitate slabă, clasa V-a - calitate foarte slabă. S-a observat că odată cu lărgirea zonei agricole studiate au crescut suprafețele de teren încadrate la calități inferioare.

Evoluția suprafețelor agricole după încadrarea pe clase de calitate a solului în județul Bistrița-Năsăud

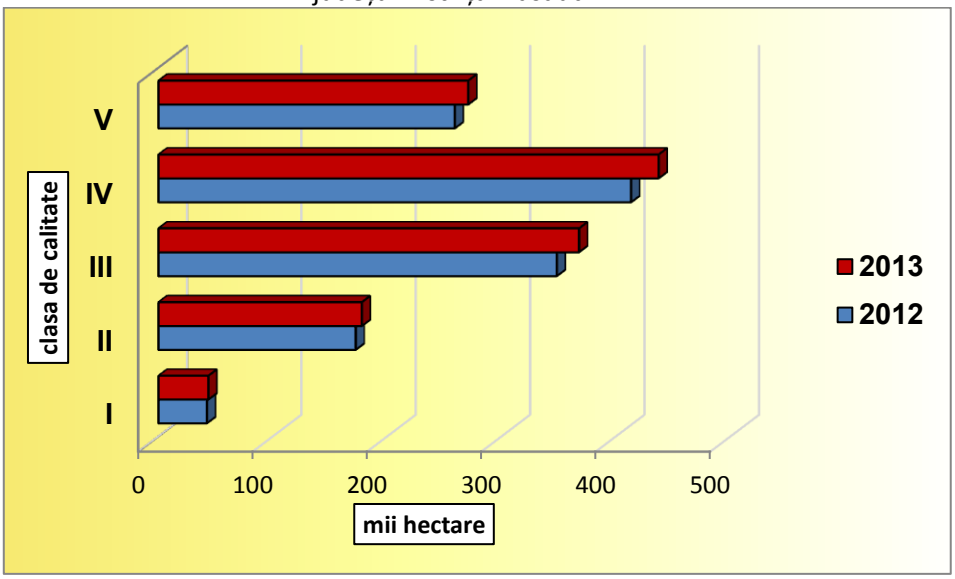

Din cele 61,88ha studiate suplimentar în 2013 față de 2012, OSPA a încadrat cca. 24ha la clasa de calitate IV și 19,444ha la clasa de calitate III, în timp ce suplimentarea terenurilor la clasa de calitate I s-a făcut cu doar 1,31ha.

Dintre factorii de presiune asupra calității solurilor la nivelul județului Bistrița-Năsăud prezentăm aplicarea de îngrășăminte și pesticide pe terenuri agricole.

În anul 2013 pe terenurile agricole din judeţul Bistriţa-Năsăud s-au aplicat 309kg de pesticide şi îngrăşăminte chimice (exprimate ca substanță activă), de tipurile ($N+P_2O_5+K_2O$), pe o suprafață de 25170ha.

În graficul următor.se poate vedea evoluția consumurilor de **îngrăşăminte chimice** în judeţul Bistriţa-Năsăud pe ultimii 5 ani. Cantităţile utilizate au scăzut substanțial în ultimii ani, comparativ cu consumurile din perioada anterioară anului 2010.

Evoluţia utilizării îngrăşămintelor chimice în judeţul Bistriţa–Năsăud

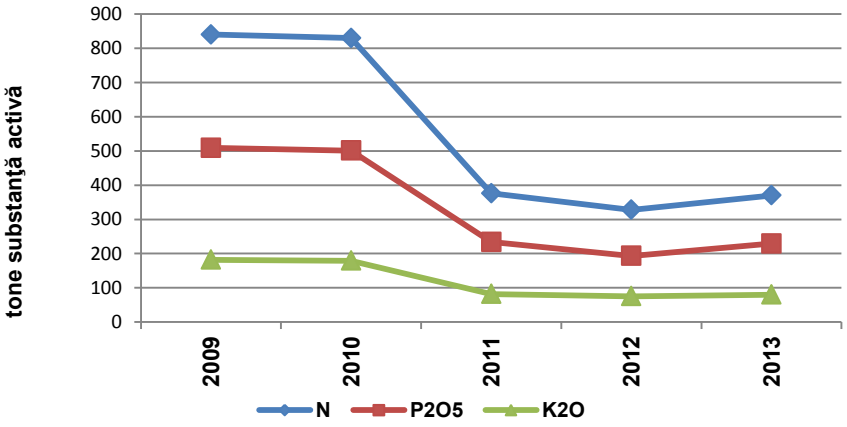

Sursa:DADR Bistriţa-Năsăud

II.11.2 Procese generatoare de poluare și managementul poluării

In baza cadrului Strategiei de dezvoltare durabila a judetului Bistrita-Nasaud si respectiv a Planului de dezvoltare locala a GAL Leader Bistrița se constata ca gradul de poluare a teritoriului este scazut, datorita gradului scazut de activitati industriale dar si a reliefului montan si prezentei numeroaselor rezervatii naturale.

Pe teritoriul comunei Poiana Ilvei nu exista surse de poluare cu pericol major pentru populatie, vegetatie si animale.Pot fi considerate surse de poluare deseurile agro-zootehnice provenite din ingrasaminte folosite in agricultura sau cele provenite de la animale.

O alta sursa de poluare poate fi reprezentata de modalitatea de depozitare a deseurilor menajere cat si influenta negativa a latrinelor, a caror realizare nu respecta normele in vigoare.

II.11.3 Managementul deșeurilor

În comuna Poiana Ilvei depozitarea deșeurilor menajere se face centralizat, fără a dispune de rampe de gunoi ecologice autorizate. Impactul gestionării necorespunzătoare a deșeurilor este unul negativ asupra factorilor de mediu, dar și asupra factorului uman, fie că ne referim la sănătatea acestuia sau la activitățile sale productive. Depozitarea deșeurilor în rampe de deșeuri înseamnă pierderi irecuperabile de teren şi resurse.

Toate activitățile economico-productive și sociale sunt generatoare de produse secundare cu valoare economică foarte scăzută sau chiar inexistentă pe care le putem numi generic deșeuri. Din punct de vedere al protecției mediului, gestionarea acestora este o problemă acută la nivelul județului şi al României, mai ales în contextul cererii crescânde pentru toate produsele alimentare şi nealimentare.

Colectarea selectivă s-a extins mult în ultimii 4 ani.

A crescut gradul de acoperire cu serviciul de salubritate la majoritatea populației existente, cantitățile de deșeuri menajere colectate se mențin la o valoare constantă datorită extinderii colectării selective, fapt ce a determinat o scădere cantităților de deșeuri depozitate.

Cantitățile de deșeuri colectate prin rețeaua de colectare a deșeurilor industriale sunt deșeurile de fier vechi, deșeuri de PET şi mase plastice (ambalaje, folii, diferite piese din plastic) şi deșeuri metalice neferoase (deșeuri de baterii și acumulatori).

Deșeurile industriale reciclabile: PET, plastic, deșeuri metalice feroase și neferoase, deșeuri de lemn și deșeuri de sticlă se colectează prin firme autorizate în acest scop și urmează să fie valorificate prin reciclare în diferite firme din județ sau din țară. În aceste context în fiecare an în ultimii 4 ani au avut loc campanii de colectare a deșeurilor de echipamente electrice și electronice provenite de la persoane fizice și societăți comerciale.

Deșeurile periculoase sunt generate în principal de activitățile industriale, iar deșeurile nepericuloase rezultate din activități precum agricultura, silvicultura, transporturi; acestea nu sunt colectate separat la nivelul județului. Managementul defectuos al acestora este în continuare o problemă prioritară pentru România, nu doar în comuna Șanț, care necesită măsuri şi investiții în perioada următoare.

Directiva 98/2008 CE privind deșeurile stabilește obiective importante privind reciclarea deșeurilor pentru anul 2020, astfel: 50% pentru reciclarea deșeurilor în gospodării și 70% pentru deșeurile provenite din construcții și demolări. Așadar, în perioada 2014-2020 sunt necesare o serie de măsuri la nivelul județului privind atingerea obiectivelor mai sus menționate.

II.11.4 Managementul resurselor hidrologice

Resursele de apă ale comunei sunt reprezentate prin ape subterane (freatice și de adâncime) și de suprafață (râuri și lacuri). Alimentarea râurilor este predominant pluvială și pluvio - nivală, aportul apelor subterane având o pondere foarte redusă.

Râul Someșul Mare pe teritoriul județului Bistrița-Năsăud reprezintă artera hidrografică principală având o lungime, până la ieșirea din județ de 124 km şi o suprafață de recepție de 4.959 km^2. Principalii afluenți ai Someșului Mare sunt: **Ilva (51 km/419 km^2),** cu aport de 8,2%; Rebra (44 km/199 km^2) cu aport de 8,3%; Salauta (44 km/413 km^2) cu aport de 12,0%; Ilisua (52 km/353 km^2) cu aport de 6,3%; Sieu (71 km/1812 km^2) cu aport de 29,8%; râul Budac (44 km/241 km^2) cu aport de 7,0%; râul Bistrița (67 km/650 km^2) cu aport de 15,7%; râul Dipsa (35 km/459 km^2) cu aport de 2,8%; râul Meles (33 km/320 km^2) cu aport de 2,0%.

În principiu, pe teritoriul Comunei Poiana Ilvei nu sunt zone cu probleme din punct de vedere al accesului la apă potabilă din râuri.

Monitorizarea apelor subterane se face în special pentru cele freatice în vederea evaluării potențialului de potabilizare al acestora. În județul Bistrița-Năsăud calitatea apelor subterane este monitorizată. Analizele efectuate au evidențiat frecvente depășiri la indicatorii NO_2 şi CCOMn şi la cei bacteriologici. Depășirile limitelor admise pentru indicatorii de potabilitate se datorează:

- insuficienței sistemelor de colectare, transport şi epurare a apelor uzate menajere, în localitățile rurale; existența rampelor neamenajate şi neorganizate de deșeuri menajere, precum şi cele rezultate din activitățile zootehnice;
- grupurile sociale din gospodăriile individuale, în majoritatea cazurilor, sunt construite impropriu în apropierea fântânilor sau a surselor de apă, nefiind protejate prin betonarea pereților.

Impurificarea chimica cu NO_2, se datorează compoziției chimice a solului, respectiv cantităților prea mari de îngrășăminte aplicate. Se constată numeroase cazuri de conținut peste concentrația maximă admisibila (CMA) la NO_2. Depășirile la indicatorii regimului de oxigen (CCOMn) și indicatori bacteriologici se datorează inundațiilor din lunile de primăvara, precum și neigienizării periodice a acestor surse de apă potabilă.

Calitatea apelor de suprafața este redată cel mai bine prin intermediul categoriilor sintetice de calitate atribuite unor sectoare de rețea pe baza indicatorilor de calitate determinați in secțiunile de

control. Calculul încadrării în categoriile de calitate se face pe grupe de indicatori prin raportarea concentrațiilor determinate la CMA.

Principalele **cauze care influențează calitatea apei sunt** determinate de contaminarea cu apele uzate urbane care conțin, în special materii în suspensie, substanțe organice, nutrienţi, dar și alți poluanți ca metale grele, detergenți, hidrocarburi petroliere, micro poluanți organici, îngrășămintele chimice utilizate în agricultură, pesticidele utilizate pentru combaterea dăunătorilor, dar și animalele domestice din bazinele/spațiile hidrografice analizate, construcții hidrotehnice cu barare transversală, lucrările de îndiguire. Această situație se datorează în parte și faptului că anumite stații de epurare sunt depășite fizic și moral sau nu sunt operate și exploatate corespunzător și nu își ating indicatorii de performanță proiectați.

Presiunile induse de activitățile agricole și industriale sunt foarte greu de cuantificat întrucât evacuarea substanțelor organice, nutrienților, micro poluanților organici periculoși (industria chimică organică, industria petrolieră, etc.) se realizează difuz, iar identificarea sursei este greu de realizat.

Managementul Bazinului Hidrografic Someș-Tisa

Administrația Bazinală de Apă Someș-Tisa, instituție publică de interes național, a luat ființă prin OUG nr.73/2005 pentru modificarea și completatea OUG 107/2002, privind înființarea AN ”Apele Române”, ca unitate bazinală organizată la nivelul spațiului hidrografic Someș-Tisa, cu personalitate juridică, în subordinea AN ”Apele Române” București. Administrația Bazinală de Apă Someș-Tisa functionează pe baza de gestiune economică și autonomie financiară, având ca obiect de activitate: cunoașterea resurselor de apă, protecția acestora împotriva epuizării și degradării, punerea în valoare și utilizarea durabilă a resurselor de apă, monopol natural de interes strategic, administrarea și exploatarea infrastructurii sistemului național de gospodărire a apelor, precum și implementarea prevederilor legislației armonizate cu directivele Uniunii Europene în domeniul gospodăririi durabile a resurselor de apă.

In spatiul hidrografic Somes-Tisa au fost identificate **342 corpuri de apa de suprafata** si **15 corpuri de apa subterana**. Corpurile de apa de suprafata au în componență 304 râuri, 3 lacuri naturale, 13 lacuri de acumulare șii 22 corpuri de apă artificiale. Din punct de vedere al corpurilor de apă subterana, la nivelul s.h. Somes-Tisa sunt delimitate 15 asemenea corpuri, din care 3 corpuri sunt transfrontaliere cu Ungaria.

Harta Bazinului Hidrografic Someș-Tisa

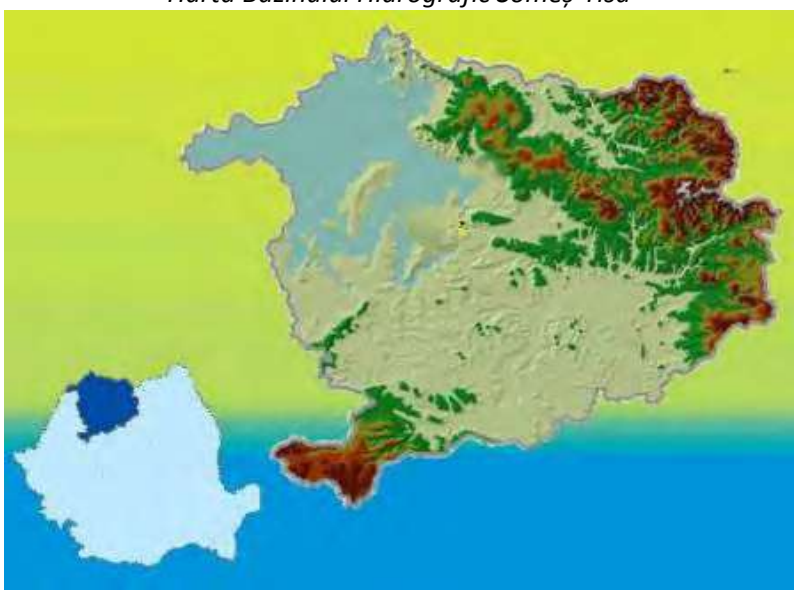

Octombrie,2016

La nivelul spatiului hidrografic Somes-Tisa a fost elaborat un **program de masuri** care cuprinde atat masuri de baza, cat si masuri suplimentare, in scopul atingerii obiectivelor de mediu stabilite pentru toate corpurile de apa. Masurile suplimentare pentru reducerea poluantilor si masurile pentru alterarile hidromorfologice au fost prioritizate in baza criteriului cost-eficienta, respectiv raportul dintre costul masurii si efectul acesteia in planul elementelor biologice de calitate.

Capitolul III ANALIZA SWOT ȘI DIAGNOZA

Capitolul III
ANALIZA SWOT ȘI DIAGNOZA

Analiza situației existente și a tendințelor în dezvoltarea locală și regională se bazează pe documentele și datele existente structurate în documentele sectoriale oficiale, aprobate, asumate.

Astfel, situația existentă este examinată sub aspectul domeniilor relevante pentru dezvoltarea Comunei Poiana Ilvei, domenii aferent cărora este elaborată Analiza SWOT (Strengths/ Weaknesses/ Opportunities/ Threats) sau ADOP (Avantaje/ Dezavantaje/ Oportunități/ Pericole).

Pe baza concluziilor analizei este întocmită diagnoza privind dezvoltarea sustenabilă a comunei pe termen scurt, mediu și lung. Din diagnoză rezultă direcțiile și elementele de structură a strategiei de dezvoltare a comunei.

III.1 Situarea geografică

Puncte tari:	**Puncte slabe:**
• Accesibilitate bună pe căile rutiere • Accesibilitate feroviară, halta Poiana Ilvei • Proximitatea în raport cu zone cu potențial turistic divers • Parteneriatul Poiana Ilvei și comunele de pe traseul Văii Ilvelor în dezvoltarea turismului • Pozitia favorabila in ce priveste conexiunea cu celelalte judete • Conectivitate interregională	• Zonă oarecum periferică • Puține proiecte de colaborare privind dezvoltarea accesibilității reciproce în zona turistică
Oportunitati:	**Amenintari:**
• Posibilitatea unei mai bune relaționări intermodale cu halta Poiana Ilvei • Potențial semnificativ pentru conectare intrajudețeană, intraregională • Posibilitatea structurării unor parteneriate de-a lungul traseului interregional către Regiunea Nord Est • Existența unei largi varietăți de programe de finanțare care pot stimula accesibilitatea comunei	• Tendința de a plasa dezvoltarea accesibilității exclusiv pe seama infrastructurii de transport • Lipsa de colaborare între autoritățile locale din zonă privind valorificarea posibilităților de acces

Situarea geografică - Diagnoza

- Accesibilitate rutieră bună dar insuficient valorificată;
- Necesitatea susținerii și valorificării inteligente a potențialului partenerial pentru utilizarea creativă a accesibilității;
- Necesitatea utilizării creative a posibilităților de finanțare pentru dezvoltarea accesibilității comunei (accesibilitate diferențiată, de la accesibilitate la accesibilizare etc);

III.2 Evoluția istorică

Puncte tari:	**Puncte slabe:**
• Comuna are o istorie îndelungată și bogată • Evoluția istorică atestată face din comună un spațiu important pentru istoria județului, cu identitate culturală valoroasă • Bogăția și diversitatea patrimoniului cultural imaterial • Atractivitatea turistică a obiectivelor de patrimoniu istoric • Posibilitatea regenerării unor obiective cu valoare istorică din patrimoniul cultural material	• Degradarea fizică a obiectivelor de patrimoniu care atestă vechimea isoriei comunei • Limitări în bugetul local/ județean și finanțările eligibile pentru reabilitarea/ restaurarea obiectivelor de patrimoniu cultural material • Descurajarea privind reabilitarea obectivelor de patrimoniu,privind nivelul costurilor aferente, în fața presiunilor economice • Modestia valorificării patrimoniului cultural imaterial, în raport cu valoarea acestora și importanța pentru comunitate, județ, turism • Istoria locală nu este pusă suficient în valoare
Oportunitati:	**Amenintari:**
• Interesul acordat identității, patrimoniului cultural prin programele de finanțare • Instituțiile de cultură inițiază soluții creative pentru a reface fondul patrimoniului cultural tradițional (reabilitarea unor gospodării țărănești) și cult (reabilitarea Casei Scriitorilor) • Regenerarea mândriei locale • Regenerarea memoriei istorice locale • Utilizarea PUG, RLU și PUZ pentru regenerarea parcelarului și a spectului tradițional • Conectarea la istoria zonală, regională, transfrontalieră prin activități comunitare, intercomunitare • Idem privind conectarea, pe trasee ale istoriei, a monumentelor/ clădirilor de patrimoniu • Idem privind patrimoniul cultural imaterial • Posibilitatea de a colabora cu școlile și confesiunile, cu meșteșugarii, rapsozii, instituțiile muzeale și culturale, breslele istoricilor, arhitecților,urbaniștilor etc • Parteneriate stabilite și potențiale pentru abordarea unor proiecte comune	• Lipsa interesului pentru istoria locală • Lipsa fondurilor la bugetul local pentru finanțarea proiectelor cu cofinanțare europeană și a posibilităților de angajare privind funcționarea și întreținerea acestora • Lipsa personalului pregătit în domeniu care să asigure funcționarea acestor obiective

Evoluția istorică - Diagnoza

- Devenirea locală este legată de istoria comunei Poiana Ilvei;
- Există și funcționează parteneriate care ar putea valorifica diversificat istoria locală;
- Patrimoniul cultural imaterial este foarte bogat și poate promova mai bine comuna (marketing local);
- Necesitatea conștientizării comunității locale, a dezvoltării atașamentului acesteia în raport cu istoria și valorile de patrimoniu istoric moștenite;
- Comunitatea locală trebuie să angajeze mai multe eforturi în proiecte care să implice valorile istorice și de patrimoniu cultural, pentru creșterea atractivității comunei.

III.3 Cadrul natural

Puncte tari:	Puncte slabe:
• Teritoriul comunei este marcat de Parcul Național Munții Rodnei, atrage turism ecologic, de recreere, științific, de aventură etc., pentru toate categoriile de vârste și venituri etc. • Varietatea si complexitatea formelor de relief asigură un potential ridicat din punct de vedere economic si turistic • Reteaua hidrografica este bine reprezentata la nivel local • Suprafețele destul de mari de padure susțin potentialul forestier al comunei • Varietatea faunei si florei atrage turiștii • Surse de ape minerale bogate ar putea susține turismul balnear • Peisaje de basm, de o frumusețe rară, atrăgătoare pentru turiști	• Zone naturale protejate si monumente ale naturii cu potential turistic insuficient promovate • Nivel redus de constientizare la nivelul populatiei a importantei existentei ariilor protejate pe teritoriu comunei • Valorificarea insuficienta a resurselor naturale • Valorificarea modestă a patrimoniului natural pentru turism • Educarea insuficientă a comunității locale pentru orientarea către activități creative de turism, care să asigure protejarea cadrului natural
Oportunitati:	**Amenintari:**
• Varietatea si bogatia resurselor naturale si ale ariilor naturale protejate reprezinta un potential ridicat de valorificare economica • Posibilitatea dezvoltarii turismului • Valorificarea resurselor regenerabile de energie, inclusiv prin accesarea de finantari in cadrul programelor guvernamentale si europene • Fructificarea potentialului silvic • Finanțarea programelor de protejare a patrimoniului natural • Finanțarea programelor pentru turism creativ • Existenta programelor de finantare cu fonduri europene	• Degradarea ariilor protejate • Existenta unor fenomene hidrice si climatice de risc • Aparitia alunecarilor de teren datorita fenomenelor naturale • Torenti si ravene • Pericol de inundatii • Degradarea obiectivelor de patrimoniu • Exploatarea forestiera necontrolata sau ilegala • Exploatarea pădurii prevalează prezervarea patrimoniului natural, valorificarea patrimonului natural pentru calitatea vieții, turism și cercetare științifică

Cadrul natural - Diagnoza

- Cadrul natural valoros permite o largă varietate de abordări în valorificarea sustenabilă și dezvoltarea turismului și economică, in general, comunității locale;
- Insuficiente modalități de punere în valoare a cadrului natural în relație cu localitatea și comunitatea;
- Potențial semnificativ de conectare a patrimoniului natural cu cel cultural, în beneficiul dezvoltării sustenabile a comunei;
- Necesitatea conștientizării comunității locale privind acest potențial și varietatea posibilităților de valorificare sustenabilă;
- Necesitatea activării parteneriatelor relevante pentru promovarea de proiecte relevante.

III.4 Relații în teritoriu și optimizarea acestora

Puncte tari:	Puncte slabe:

• Relații bune la nivel zonal, județean, regional
• Conexiuni bune cu Regiunea Nord-Est
• Existența Haltei Poiana Ilvei
• Comuna este membră în ADI-uri privind
  ○ serviciile de alimentare cu apă și canalizare,
  ○ managementul deșeurilor și
  ○ turism
• Colaborarea în parteneriat la nivelul GAL Leader Bistrița-Năsăud
	• Infrastructura necesită costuri ridicate pentru întreținere și reparații
	• Infrastructura de acces la nivel zonal/ județean depinde de nivelele teritoriale mai mari și de bugetele acestora (județ, regiune, țară)
	• Nu există încă stabilite înfrățiri cu entități similare din alte state membre ale Uniunii Europene

Oportunitati:	**Amenintari:**
• Proiectul de creștere a accesibilității la nivel regional • Posibilitatea de colabora pe pachetul de proiecteintegrate cu grupul de localități din Subzona Nord-Est Posibilități de finanțare pentru accesibilizarea zonelor periferice • Posibilitatea includerii în proiectele interregionale a componentelor de infrastructură și creștere a accesibilității • Posibilitatea de a face din argumentele de atractivitate a comunei, motive de creștere a accesării acesteia de către turiști etc • Poibilitatea de a stabili înfrățiri cu entități similare din alte state membre ale Uniunii Europene, în vederea schimburilor de experiențăîn domeniile de interes local/ județean/ regional	• Dificultatea privind asocierile în profil teritorial • Dificultatea de a asigura standarde de funcționare în domeniile de asociere în ADI-uri • Proiectele de infrastructură de transport sunt costisitoare iar bugetul local limitat • Proiectele de infrastructură de transport necesită un proces lung de elaborare și implementare

Relații în teritoriu și optimizarea acestora - Diagnoza

- Infrastructura existentă este la limita nevoilor de accesibilitate
- Este necesară susținerea păstrării în funcțiune a Haltei de la Poiana Ilvei
- Relații teritoriale valoroase pentru Comuna Poiana Ilvei:
  - relația cu comunele vecine de pe Valea Ilvelor
  - relația la nivelul GAL Leader,
  - relațiile la nivelul ADI-urilor în domeniul serviciilor de alimentare cu apă și canalizare, managementului deșeurilor și turismului,
  - relația pe culoarele cu potențail turistic de la nivelul județului, regiunii și cu Regiunea Nord Est
- Există parteneriate teritoriale (GAL Leader Bistrița-Năsăud) care pot susține și justifica necesitatea dezvoltării infrastructurii de transport în zonă
- Proiectele de infrastructură pot fi susținute prin dezvoltarea atractivității zonelor-țintă.

III.5 Activitățile economice și perspectivele de dezvoltare

Puncte tari:	Puncte slabe:
• Pasunile si fanetele permit dezvoltarea sectorului zootehnic; • Existenta unei zone forestiere ; • Existenta asociatiei de ovine si bovine; • Existenta fortei de munca pregatite in domeniul activitatilor agricole; • Accesul la infrastructura de transport rutier si feroviar faciliteaza aprovizionarea agentilor economici precum si distributia produselor si marfurilor; • Potential turistic natural si antropic bogat; • Existenta infrastructurii de cazare; • Fluxuri de turisti in continua crestere; • Asezarea geografica propice dezvoltarii serviciilor de turism rural; • Potential turistic deosebit datorita pastrarii patrimoniului cultural traditional(port popular,dansuri populare,cantece populare); • Existenta unui nucleu inovativ de practicare a agroturismului; • Legaturi active cu comunitati din strainatate(localitati infratite);Germania • Existenta unui potential de dezvoltare turistica-Parcul National Muntii Rodnei, unitati de primire turistica recunoscute la nivel regional, trasee turisti • Existenta unui potential uman flexibil-administratia locala receptiv, activ, cu initiative, disponibila pentru orice efort privind dezvoltarea comunitatii; • O zona cu traditie si istorie in exploatarea de resurse minerale si exploatarea lemnului; • Resurse natural bogate- lemn , minereuri • Practicarea unei agriculturi predominant ecologice;	• Productia agricola este destinata consumului propriu al gospodariilor; • Insuficienta promovare a obiectivelor turistice ale comunei; • Gama redusa de servicii turistice; • Insuficienta spatiilor de agreement/petrecerea timpului liber pentru turisti; • Oportunitatile de dezvoltare ale localitatii sunt slab promovate in randul potentialilor investitori; • Resurse financiare insuficiente; • Pregatire profesionala de slaba calitate in domeniul serviciilor turistice; • Retineri din partea comunitatii in privinta acestui obiectiv; • Lipsa unei strategii de marketing privind promovarea turistica a zoneii; • Slaba educatie antreprenoriala; • Potentialul turistic insuficient exploatat; • Imbatrinirea fortei de munca in agricultura; • Economie monocolora, bazata in special pe exploatarea forestiera si agricultura de subzistenta; • Venituri scazute ale populatiei; • Forta de munca insuficient calificata si neadaptata la cerintele pietei; • Farimitarea terenurilor agricole; • Lipsa comunicarii si colaborarii intre agentii economici; • Distanta relative mare fata de centrele de perfectionare si scolile de arte si meserii; • Lipsa investitorilor; • Lipsa drumurilor agricole si forestiere amenajate corespunzator; • Populatie imbatrinita; • Lipsa culturii asociative pe lanțul de furnizori

Octombrie, 2016

Oportunitati:	Amenintari:
• Fructificarea potentialului silvic; • Fructificarea potentialului uman; • Atractivitate turistica • Accesarea programelor de finantare de la Uniunea Europeana; • Credite avantajoase atat pentru APL, cat si pentru agentii economici locali; • Parteneriate public-private; • Certificarea padurilor; • Valorificarea potentialului hidrografic; • Posibilitatea construirii de pensiuni; • Valorificarea potentialului natural de plante medicinale si a fructelor de padure; • Existenta resurselor naturale in zona;	• Lipsa unei strategii de dezvoltare pe termen mediu si lung; • Migrarea fortei de munca calificate in zona urbana sau in strainatate; • Pierderea identitatii culturale si a traditiilor specifice; • Pierderea unor oportunitati de finantare europeana datorita capacitatii financiare reduse a administratie publice si a IMM-urlor de a derula si a implementa proiecte cu finantari nerambursabile; • Riscul de degradare al obiectivelor de patrimoniu cultural-istoric din comuna • Cresterea fiscalitatii(fiscalitate excesiva) • Degradarea terenurilor si a pasunilor(datorita scaderii efectivului de animale si neutilizarii/salbaticirii acelor terenuri) • Instabilitate financiara; • Birocratie excesiva privind accesarea unor programe si fonduri de finantare; • Defrisarea padurii; • Deterioararea continua a infrastructurii;

Activitățile economice și perspectivele de dezvoltare - Diagnoza

- Activitățile economice cu potențial substanțial sunt:
  - Agricultura, zootehnia, silvicultura
  - Industria prelucrătoare a lemnului, laptelui, cărnii, lânii, legumelor, fructelor, fructelor de pădure, industria alimentară, producerea de extracte și tincturi, industria textilă, a pielăriei, a suvenirurilor, meșteșuguri etc
  - Construcțiile
  - Comerțul și serviciile de transport
  - Turismul
- Este necesară formularea unor pachete de instruire pentru dezvoltarea antreprenoriatului în domeniile economice cu potențial competitiv
- Este necesară susținerea formării de asociații de producători, crescători etc
- Este necesară stimularea formării de parteneriate privind structuri economice de tipul lanțurilor de furnizori, cluster economice în domeniile economice cu potențial
- Promovarea potențialului economic este modestă

Octombrie, 2016

III.6 Populaţia. Elemente demografice şi sociale, evoluții, tendințe

Puncte tari:	**Puncte slabe:**
• Existența unei grupe de vârstă adultă numeroasă, care, pe termen scurt și mediu poate susține cele două vârste dependente; • Managementul școlar adecvat în unitățile de învățământ public; • Nivel relativ bun al gradului de calificare în anumite domenii; • Existența unor specialiști în domenii variate de activitate; • Speranța de viață în creștere; • Existența structurilor de învățământ asigură instruirea populației la nivel elementar; • Buna cunoaștere a zonei deservită de personalul medical; • Membri comunității păstrează încă datinile și obiceiurile;	• Migrarea persoanelor tinere spre mediul urban și/sau străinătate; • Sistemul de ajutor social nu încurajează reintegrarea activa; • Îmbătrânirea populației; • Existența unui număr mic de persoane cu cu studii superioare; • Mare parte a populației ocupată în agricultura de subzistență; • La nivelul teritoriului nu există o unitate de învățământ liceal; • Capacitatea financiară relativ scăzută a locuitorilor comunei; • Teritoriul este în mică măsură atractiv pentru tineri, din cauza lipsei locurilor de muncă și a activităților de recreere; • Mentalitatea comunității față de schimbare, în general; • Numarul mare de someri in raport cu populatia activa
Oportunități:	**Amenințări:**
• Calificarea/recalificarea, instruirea și perfecționarea persoanelor ocupate în agricultura de subzistență; • Posibilitatea accesării de finanțări naționale și europene nerambursabile pentru îmbunătățirea infrastructurii de educație și dezvoltarea resurselor umane; • Amenajarea unor spații de petrecere a timpului liber (teren de sport, centru cultural integrat); • Existența unor reglementări ce acordă facilități angajatorilor care creează noi locuri de muncă pentru șomeri, absolvenți; • Atragerea de programe cu finanțare europeană pentru stimularea ocupării forței de muncă; • Derularea unor programe de formare profesională în domeniul noilor tehnologii	• Creșterea ponderii muncii la negru, cu efecte negative asupra economiei locale și asistenței sociale în perspectivă; • Migrarea forței de muncă; • Riscul de abandon școlar; • Îmbătrânirea populației din comună; • Instabilitatea economică și financiară la nivel național;

Populaţia. Elemente demografice şi sociale, evoluții, tendințe - Diagnoza

- Populația este în scădere pe seama îmbătrânirii și emigrării în scop economic
- Gradul de dependență este ridicat
- Necesitatea de a stimula coeziunea socială, în vederea mobilizării în circuitul social și economic a tuturor segmentelor comunității
- Necesitatea de a cataliza accesul grupurilor defavorizate/vulnerabile în economia socială și structuri economice protejate
- Necesitatea de a dezvolta și diversifica/ articula serviciile existente adresate vârstnicilor cu alte segmente vulnerabile și creșterea importanței la nivel județean/regional

- Posibilitatea articulării acestor servicii cu serviciile de turism (geriatric etc)
- Inițierea de organizații ale comunității și formarea de dezvoltatori locali/ facilitatori comunitari

III.7 Infrastructurile tehnice și serviciile publice aferente

Puncte tari:	**Puncte Slabe:**
• Reţeaua de apă in curs de realizare • Dotari de epurare a apei (staţia de epurare a apei in curs de realizare • Realizarea retelei de canalizare in curs de realizare • Acces la rețeaua de alimentare cu energie electrică • Comunitatea beneficiază de servicii de telefonie fixă și mobilă • Acces a servicii de transport public rutier județean și interjudețean • Acces la infrastructura feroviara prin Halta Poiana Ilvei • Existenţa serviciilor de salubritate • Se implementează programul de management integrat al deșeurilor	• Există gospodării neracordate la rețeaua de apă și canalizare • Debit insuficient în rețeaua de apă potabila • Mai sunt gospodării neracordate la rețeaua de energie electrică • Serviciile pot fi scumpe pentru segmentele de șomeri, persoane de favorizate • Infrastructura de drumuri nemodernizată: atit drumuri comunale cat si drumuri vicinale
Oportunități:	**Amenințări:**
• Este prevăzută extinderea rețelei de alimentare cu apă și canalizare • Este prevăzută extinderea rețelei de alimentare cu energie electrică • Structurile asociative cu scopuri de dezvoltare (ex: turism) sau de clustere economice sunt finanțate din diverse programe pentru infrastructuri tehnice	• Dificultățile consumatorilor de a plăti serviciile publice pot conduce la amânarea extinderii rețelelor tehnice respective • Lipsa planurilor de dezvoltare teritorială aferente zonelor care necesită extinderea infrastructurilor tehnice • Mistificarea fundamentării solicitărilor de finanțare care pot forța argumentația expunând la risc implementarea

Infrastructurile tehnice și serviciile publice aferente - Diagnoza

- Funcționarea serviciilor de alimentare cu apă, canalizare, furnizarea de energie electrică, telefonie, internet etc, constituie argumente importante pentru
  - Stabilitatea populației în comună (calitatea vieții)
  - Atractivitatea comunei pentru investiții și turiști
- Este necesară dezvoltarea unei mase critice de buni consumatori de servicii
- Este necesară scăderea costurilor aferente consumatorilor
- Este necesară stabilirea unui pachet de servicii atrăgătoare pentru consumatori/ locuitori, agenți economici etc
- Este necesară elaborarea strategiilor și planurilor teritoriale privind zonele de dezvoltare (inclusiv la nivelul ADI-urilor) în vederea coordonării planurilor de dezoltare/ extindere a infrastructurilor tehnice

III.8 Dotări și servicii publice

Puncte tari:	Puncte slabe:
• Sistem de dotări și servicii de educație care funcționează eficient • Servicii de sănătate funcționale • Zona bogata in traditii si obiceiuri • Diversitate culturala, determinata de valorile culturale acumulate de-a lungul istoriei • Organizarea unei palete de evenimente/ sarbatori reprezentative • Existenta unui camin cultural si a unei biblioteci • Existenta unui patrimoniu cultural-istoric bogat • Comunitatea locala promoveaza o serie de evenimente in scopul conservarii traditiilor locale- vezi Muzeul Etnografic Casa Morarului	• Lipsă spaţii adecvate pentru cabinetele medicale din comună • Lipsa locuinţelor sociale • Lipsa educației in antreprenoriat si initiative in afaceri • Necesitatea implicării diversificate a elevilor în conștientizarea valorilor culturale și naturale locale și în proiecte de voluntariat • Lipsa colaborărilor și parteneriatelor în proiecte de educație, la nivel regional, internațional • Lipsa atractivității comunei pentru servicii medicale • Functionalitatea redusa a caminului cultural • Masuri insuficiente pentru conservarea si valorificarea patrimoniului cultural local • Insuficienta spatiilor de agrement/de petrecere a timpului liber pentru turisti • Posibilitati reduse de petrecere a timpului liber • Fonduri financiare locale insuficiente pentru modernizarea infrastructurii de cultura
Oportunitati:	**Amenintari:**
• Atragerea de parteneriate pentru activitati didactice inedite care sa valorifice potențialul cultural sinatural al comunei • Posibilitatea apelării la programele Casei Naționale de Sănătate privind asigurarea serviciilor de sănătate adecvate pentru locuitori • Amenajarea lacaselor de cult • Accesarea programelor ce sustin construirea unor parcuri de joaca pentru copii • Posibilitatea accesarii de finantari guvernamentale sau sau europene ptr realizarea de investitii in infrastructura culturala si cea ptr petrecerea timpului liber • Potential natural si cultural ridicat al zonei • Existenta unor exemple de succes a unor localnici cu initiativa • Implicarea adminitratiei locale in dezvoltarea comunitatii pe termen lung	• Lipsa educației care sa pregătească pe termen mediu si lung regenerarea economica a localitatii • Idem, privind regenerarea culturala locala • Disparitia unor obiceiuri si traditii • Pierderea identitatii culturale si a traditiilor specifice din cauza migrarii tinerilor in zonele urbane; • Lipsa investitiilor in activitatile de recreere ar putea afecta sanatatea fizica a populatiei- in special al copiilor; • Scaderea interesului populatiei fata de valorile culturale ale comunei; • Institutiile culturale sunt puse in fata a numeroase provocari datorate schimbarilor socio-economice si culturale; • Migrarea populatiei tinere

Dotări și servicii publice - Diagnoza

- Educația, sănătatea, cultura, cultele, sportul etc contribuie crucial la calitatea vieții și atractivitatea localității pentru tineri, vizitatori, turiști, investitori;

- În toate segmentele menționate este nevoie de o regenerare și o nouă perspectivă asupra felului în care potențialul local poate fi susținut și poate alimenta în același timp, creșterea calității serviciilor menționate
- Diversificarea serviciilor pentru reținerea tinerilor și creșterea atașamentului comunității locale, precum și pentru susținerea mândriei locale
- Este necesară implicarea comunității locale în creșterea atractivității localităților comunei prin activități de regenerare a identității locale, implicare/ generare de proiecte și voluntariat

III.9 Dezvoltarea cadrului construit

Puncte tari:	**Puncte slabe:**
• Fondul construit este în general de bună calitate • Majoritatea gospodăriilor sunt echipate cu utilități • Cetățenii sunt interesați de o locuire de calitate • Există pensiuni și dotări de turism care pot oferi idei de amenajarea spațiului public și semipublic adiacent locuințelor	• Fondul construit a piedut în cea mai mare parte elementele de specific local • Importuri de elemente arhitecturale străine care au virusat aspectul tradițional • Prevederile RLU nu ajută respectarea legislației în construcții și prezervarea specificului local • Nu există măsuri de întărire a legislației privind prezervarea elementelor de identitate locală în arhitectură și urbanism • Lipsa sistematizării verticale și a spațiilor funcționale in centru comunei (alei, parc, locuri pentru practicare sport etc); • Nu există interes pentru estetica și functionalitatea spatiilor publice si semipublice • Factorii economici nu sunt interesați de amenajarea corectă a spațiilor adiacente investițiilor • Nu există organizare în regim de voluntariat și participare cetățenească privind estetica locală • Nu există prevăzute zone de dezvoltare
Oportunitati:	**Amenintari:**
• Elevii ar putea constitui un grup care să mobilizeze interesul public pentru estetica, ingrijirea spatiului public și semipublic/ semiprivat • Idem privind regenerarea interesului pentru elementele arhitecturale și functiunile (locul de horă etc) traditionale care pot sustine interesul pentru turisti • Posibilitatea de a colabora cu universitatile din Cluj si studenti in perioadele de practica pentru initierea de proiecte pilot privind regenerarea imaginii locale	• Cetățenii nu mai acordă importanță arhitecturii tradiționale • Comunitatea nu este interesată de amenajarea spațiilor adiacente gospodăriilor • Nu există organizații interesate de imaginea comunei • Nu exista dezvoltatori locali sau facilitatori comunitari care ar putea prelua aceste sarcini • Nu există înclinare și conștientizare privind valoarea voluntariatului în întreținerea aspectului estetic al comunei

Dezvoltarea cadrului construit – Diagnoza

- Fondul construit este cartea de vizită a localității și reflectă nemijlocit următoarele aspecte
  - Tradiții, identitate, istorie
  - Activități economice dominante (ex: prelucrarea lemnului, piatra etc)
  - Potențial de dezvoltare
  - Cultura comunității locale, respectul pentru valorile proprii
  - Mândria locală
  - Calitatea managementului
- Spațiile publice trebuie să corespundă potențialului și profilului turistic al localității
- Exista parteneriate care pot contribui, in cadrul unor proiecte pilot, la regenerarea aspectului localitatii: facultatile de arhitectura, arte plastice, agronomie, sociologie etc
- Este necesara abordarea unor schimburi de experienta cu localitati similare ca potential cultural, natural economic etc, in vederea initierii unui program de regenerare locala
- Este necesara atragerea sau formarea unor dezvoltatori locali sau facilitatori comunitari pentru a cataliza procesul de regenerare locala

III.10 Riscurile privind dezvoltarea și managementul acestora

Puncte tari:	**Puncte slabe:**
• Riscuri reduse și punctuale • Există structuri responsabile specializate și voluntare care gestioneaza riscurile la nivel local • Existența tradiției în intrajutorare: claca	• Lipsește articularea și colaborarea intre institutiile care gestioneaza alte forme de riscuri: social, imbatranire, pierderea valorilor culturale, a coeziunii comunității etc
Oportunitati:	**Amenintari:**
• Dezvoltarea solutiilor locale pentru prevenirea si managementul riscurilor • Existența unor programe de finanțare adresate direct sau indirect managementului diverselor categorii de riscuri	• Lipsa implicării comunității in managementul unor categorii accesibile de riscuri, ex: prezervarea valorilor culturale, intrajutorarea diversificata etc • Exploatarea resurselor fără asigurarea valorii adăugate • Lipsa asocierii în strucuri economice viabile pentru dezvoltarea comunei

Riscurile privind dezvoltarea și managementul acestora – Diagnoza

- Managementul riscurilor constituie un factor al calitatii vietii si de atractivitate pentru turisti si afaceri
- Necesitatea articularii managementului privind multiplele aspecte expuse la risc, aferente vieții locale: aspecte sociale, scădere demografică, pierderea valorilor identitare etc
- Necesitatea abordării utilizării sustenabile a resurselor (lemn, creșterea animalelor, turism etc)

III.11 Protecția mediului

Puncte tari:	**Puncte slabe:**
• Calitatea aerului in comuna Poiana Ilvei este foarte buna si calitatea apelor de suprafata, de asemenea; • Eforturi ale autoritatilor locale de aplicare riguroasa a legislatiei privind protectia mediului; • S-a imbunatatit capacitatea administrativa a autoritatilor de mediu cu rol in impunerea respectarii legislatiei de mediu; • Au fost intreprinse actiuni pentru reconstructia ecologica a terenurilor degradate si pentru ameliorarea starii de calitate a solurilor in comune din judet cu zone de risc;	• Tendinta de crestere a concentratiilor oxizilor de azot in aerul inconjurator, mai ales in zonele urbane in special ca urmare a aportului tot mai ridicat al traficului rutier; • Traficul rutier greu in crestere poate cauza probleme locale a aerului; • Deteriorarea calitatii solului prin depozitarea necontrolata a deseurilor menajere, depozitarea necorespunzatoare a deseurilor si a dejectiilor animaliere provenite din gospodarii; • Excesul de fertilizare cu ingrasaminte naturale sau fertilizanti chimici ai suprafetelor destinate agriculturii polueaza solul cu nitriti; • Investitii reduse in tehnologii de protectie a mediului; • Slaba constientizare a populatiei si a agentilor economici privind gestionarea adecvata a deseurilor; • Alunecarile de teren provocate de inundatii si de defrisari afecteaza mediul inconjurator;
Oportunitati:	**Amenintari:**
• Oportunitati de finantare pentru protectia mediului si promovarea utilizarii eficiente a reurselor; • Ecologizarea siturilor industriale constituie o oportunitate pentru cresterea economica locala; • Campanii de constientizare si educare a populatiei asupra importantei protectiei solului, a resurselor de apa, prevenirii producerii deseurilor; • Existenta interesului autoritatilor locale in utilizarea energiilor alternative; • Practicarea unei agriculturi ecologice;	• Fonduri insuficiente alocate pentru protectia mediului; • Excesul de pesticide prezent in sol poate afecta sanatatea umana prin intermediul contaminarii apelor, solului, alimentelor si a aerului; • Reducerea spatiilor impadurite; • Statii de epurare a apelor uzate insuficient modernizate sau inexistente; • Intarzieri in aplicarea planurilor de mediu; • Lipsa unor programe de informare a populatiei in ceea ce priveste poluarea apei, solului, aerului si efectele asupra sanatatii;

Protecția mediului – Diagnoza

- Calitatea mediului constituie unul din cele mai importante aspecte pentru
  - Stabilitatea comunitatii
  - Atractivitatea pentru turiști si investitori
- Calitatatea mediului este crucială pentru prezervarea patrimoniului natural și cultural
- Cetățenii tind să ignore importanta prezervarii mediului
- Sunt necesare structuri informale si neguvernamenale locale pentru a gestiona, in complementaritate cu institutiile abilitate, proiecte adresate calitatii mediului
- Este necesară prezervarea condițiilor care favorizează producția ecologică
- Susținerea prezervării/ regenerării suprafețelor de păduri
- Este necesară protejarea/ prezervarea resurselor naturale, valorificarea sustenabilă a acestora

Capitolul IV

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI POIANA ILVEI

Capitolul IV
STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI POIANA ILVEI

IV.1 Oportunități de dezvoltare zonală

Prin strategia de dezvoltare durabilă a Județului Bistrița-Năsăud, Comuna Poiana Ilvei face parte din subzona strategică de dezvoltare Nord-Est și este membră în grupurile de parteneri privid proiectele integrate teritoriale.

Zona de dezvoltare Nord-Est (GAL Lider Bistrița-Năsăud)
Această zonă este formată din orașul Sângeorz-Băi și comunele: Maieru – **Rodna** – Șanț – Ilva Mică – Ilva Mare – Poiana Ilvei – Măgura Ilvei – Lunca Ilvei - Leșu.

Acțiuni pentru valorificarea competitivă a punctelor tari din zonă și crearea unor avantaje competitive noi:

- Potential pentru configurarea unui Cluster in Industrii creative
  - Dezvoltarea școlilor profesionale de mecanici, prelucrători în piatră, prelucrători în lemn, exploatare minieră (inclusiv în parteneriat cu agenții economici – burse, mecenat)
  - Proiecte de reconversie pentru calificare în prelucrarea pietrei, lemnului, lutului
  - Dezvoltarea unor școli populare de vară adresate persoanelor din zonă (produse artizanale, sculptură în lemn, tradiții populare, produse tradiționale din lână, produse gastronomice tradiționale, costume populare etc.)
  - Dezvoltarea producției de piatră și marmură prelucrată pentru construcții și ornamente
  - Colectarea centralizată a lânii și valorificarea la fabrici care se dezvoltă în județ (ex. pe valea Șieului), dar și valorizarea locală prin centre de artă populară unde să fie colectate produse din lână realizate de localnici (șosete, paltoane, veste, bluze, fulare, pulovere, mănuși, pături, căciuli etc.) implică și programe de calificare, designeri, rețele de desfacere, antreprenoriat
- Potential pentru configurarea unui Cluster agro-alimentar
  - Centre moderne de colectare a fructelor de pădure (ex. Șanț, Valea Mare), de dorit completate și de producția locală a unor produse tradiționale (ex. gem, sirop, ceaiuri medicinale, alte produse medicinale tradiționale, esențe etc.)
  - Creșterea vitelor pentru carne și dezvoltarea unor mici abatoare
  - Centrul expozițional polivalent, incluzând o expoziție de animale și crearea unei burse pentru animale
- Servicii orizontale de asigurare a energiei verzi pentru potentialele clustere
  - Dezvoltarea producției de biomasă
  - Dezvoltarea centralelor eoliene montane
- Potential pentru configurarea unui Cluster in turism
  - Dezvoltarea turismului alpin, inclusiv valorificarea caselor tradiționale pentru un turism de nișă în circuit închis (turism tematic, de aventură, inclusiv pentru elevi și studenți din zonă)
  - Valorificarea superioară a pasului Rotunda cu scop turistic și a unei părtii de schi la Magura Ilvei
  - Crearea unui centru pentru persoane în vârstă din zonă cu servicii specializate și activități sociale
  - Dezvoltarea unui cluster în turismul balnear la Sângeorz Băi
  - Dezvoltarea unei rețele de agro-pensiuni cu servicii turistice integrate (turism de weekend, trasee turistice, turism ecvestru, turism extrem, turism cultural și de legendă)
- Potential pentru configurarea unui Cluster in prelucrarea lemnului
  - Dezvoltarea unei rețele de minifabrici de mobilă de lux, jucării din lemn, mobilier tradițional cu o unitate comună de distribuție și promovare

IV.2 Priorități aferente Zonei Strategice Nord-Est (GAL Leader Bistrița-Năsăud)

Această zonă este formată din orașul Sângeorz-Băi și comunele: Maieru – Rodna – Șanț – Ilva Mică – Ilva Mare – Poiana Ilvei – Măgura Ilvei – Lunca Ilvei - Leșu.

***Acțiuni pentru eliminarea unor factori negativi*:**

●Dezvoltarea infrastructurii rutiere pentru o legătură facilă cu Moldova DJ 172D

Acțiuni pentru diminuarea unor factori negativi:

●Realizarea unor rampe de încărcare pe calea ferată
●Dezvoltarea rețelei de drumuri locale în zonele turistice
●Pietruirea căilor de acces la casele izolate de pe munte unde există potențial de valorificare turistică

Acțiuni pentru valorificarea competitivă a punctelor tari din zonă:

●Dezvoltarea școlilor profesionale de mecanici, prelucrători în piatră, prelucrători în lemn, (inclusiv în parteneriat cu agenții economici – burse, mecenat)
●Proiecte de reconversie pentru calificare în prelucrarea pietrei, lemnului, lutului
●Dezvoltarea unor școli populare de vară adresate persoanelor din zonă (produse artizanale, sculptură în lemn, tradiții populare, produse tradiționale din lână, produse gastronomice tradiționale, costume populare etc.)
●Centre moderne de colectare a fructelor de pădure (ex. Șanț, Valea Mare), de dorit completate și de producția locală a unor produse tradiționale (ex. gem, sirop, ceaiuri medicinale, alte produse medicinale tradiționale, esențe etc.)
●Dezvoltarea producției de biomasă
●Dezvoltarea producției de piatră și marmură prelucrată pentru construcții și ornamente
●Creșterea vitelor pentru carne și dezvoltarea unor mici abatoare

Acțiuni pentru crearea unor avantaje competitive noi:

●Dezvoltarea unei rețele de minifabrici de mobilă de lux, jucării din lemn, mobilier tradițional cu o unitate comună de distribuție și promovare
●Dezvoltarea turismului alpin, inclusiv valorificarea caselor tradiționale pentru un turism de nișă în circuit închis (turism tematic, de aventură, inclusiv pentru elevi și studenți din zonă)
●Dezvoltarea centralelor eolinene montane
●Valorificarea superioară a pasului Rotunda cu scop turistic și a unei pârtii de schi la Magura Ilvei
●Centrul expozițional polivalent – inclusiv cu expoziție de animale și crearea unei burse pentru animale
●Crearea unui centru pentru persoane în vârstă din zonă cu servicii specializate și activități sociale
●Dezvoltarea unui cluster în turismul balnear la Sângeorz Băi
●Dezvoltarea unei rețele de agro-pensiuni cu servicii turistice integrate (turism de weekend, trasee turistice, turism ecvestru, turism extrem, turism cultural și de legendă)
●Colectarea centralizată a lânii și valorificarea la fabrici care se dezvoltă în județ (ex. pe valea Șieului si Lesu Ilvei), dar și valorizarea locală prin centre de artă populară unde să fie colectate produse din lână realizate de localnici (șosete, paltoane, veste, bluze, fulare, pulovere, mănuși, pături, căciuli etc.) – implică și programe de calificare, designeri, rețele de desfacere, antreprenoriat

IV.3 Conceptul proiectelor de dezvoltare economică și a proiectelor integrate

Proiectele de dezvoltare economică se diferențiază de alte tipuri de proiecte prin aceea că, după implementare, creează efecte de multiplicare și oportunități pentru dezvoltarea afacerilor existente, pentru crearea de afaceri noi, precum și pentru generarea altor proiecte de dezvoltare. Acest concept este sugestiv ilustrat în mai jos. **Dezvoltarea economică se realizează cel mai bine prin intermediul proiectelor integrate.**

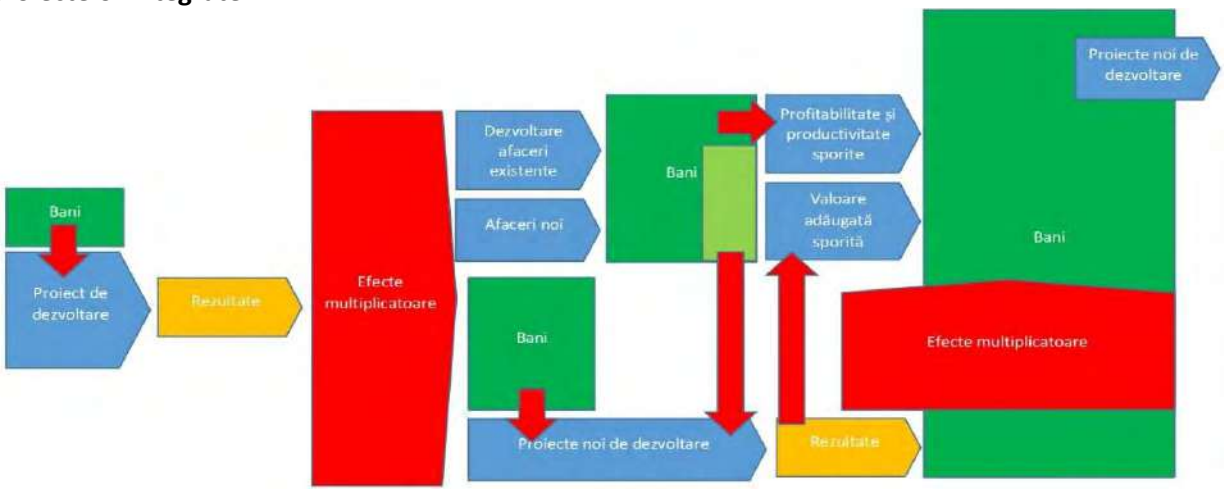

Conceptul proiectelor de dezvoltare economică

Proiectele integrate de dezvoltare economică teritorială sunt acele proiecte care însumează mai multe sub-proiecte independente din punct de vedere al echipei de management, bugetului și partenerilor, dar ale căror obiective și rezultate sunt gândite corelat și integrat cu obiectivele și rezultatele celorlalte sub-proiecte în vederea atingerii unor obiective majore, agregate. În acest sens, trebuie să existe o formă de coordonare strategică a sub-proiectelor care fac parte din proiectul integrat, precum și o corelație privind implementarea acestora. Figura 3 prezintă sugestiv diverse tipuri de proiecte integrate.

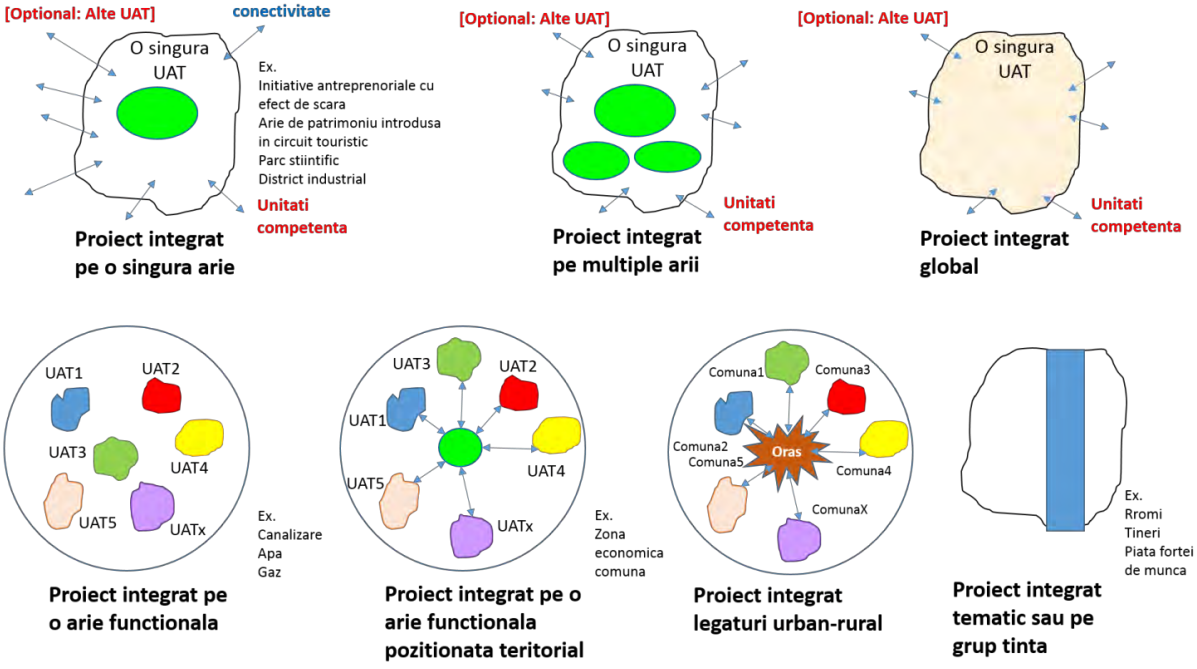

Tipuri de proiecte integrate

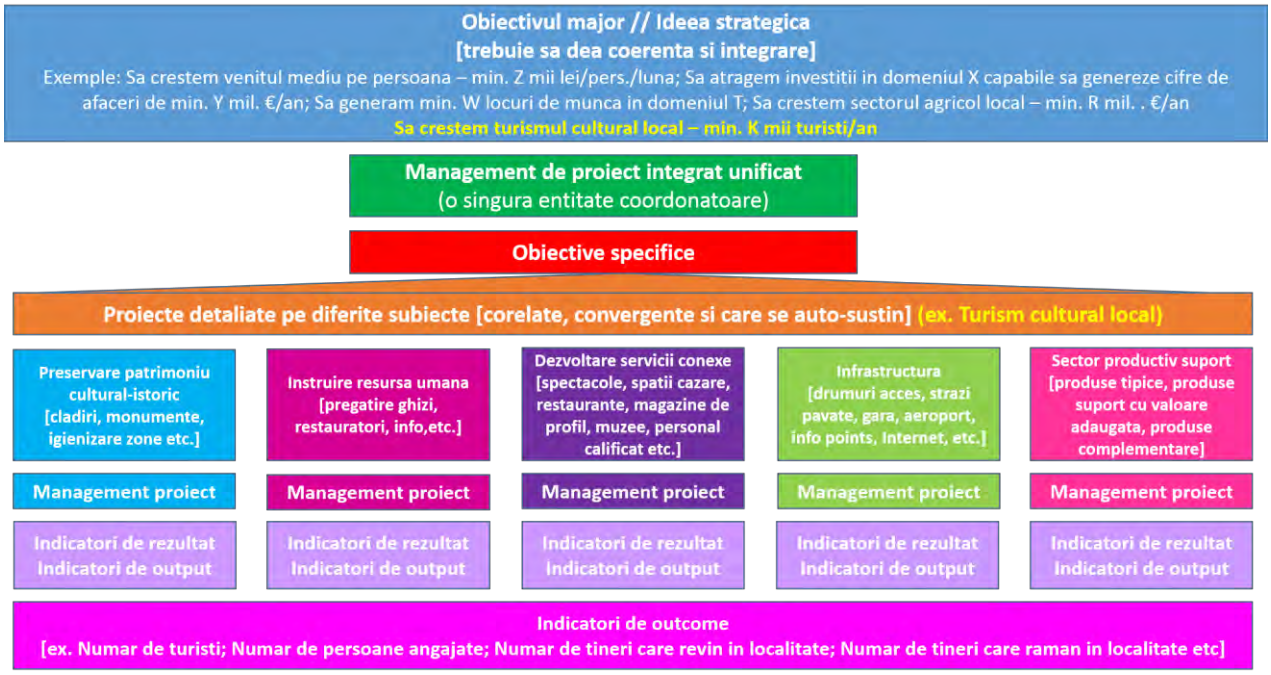

Un exemplu de definire a unui proiect integrat

Exemplificarea modului de definire a unui proiect integrat este pusă în evidență în de mai sus. Figura următoare prezintă filosofia de finanțare a unui proiect integrat.

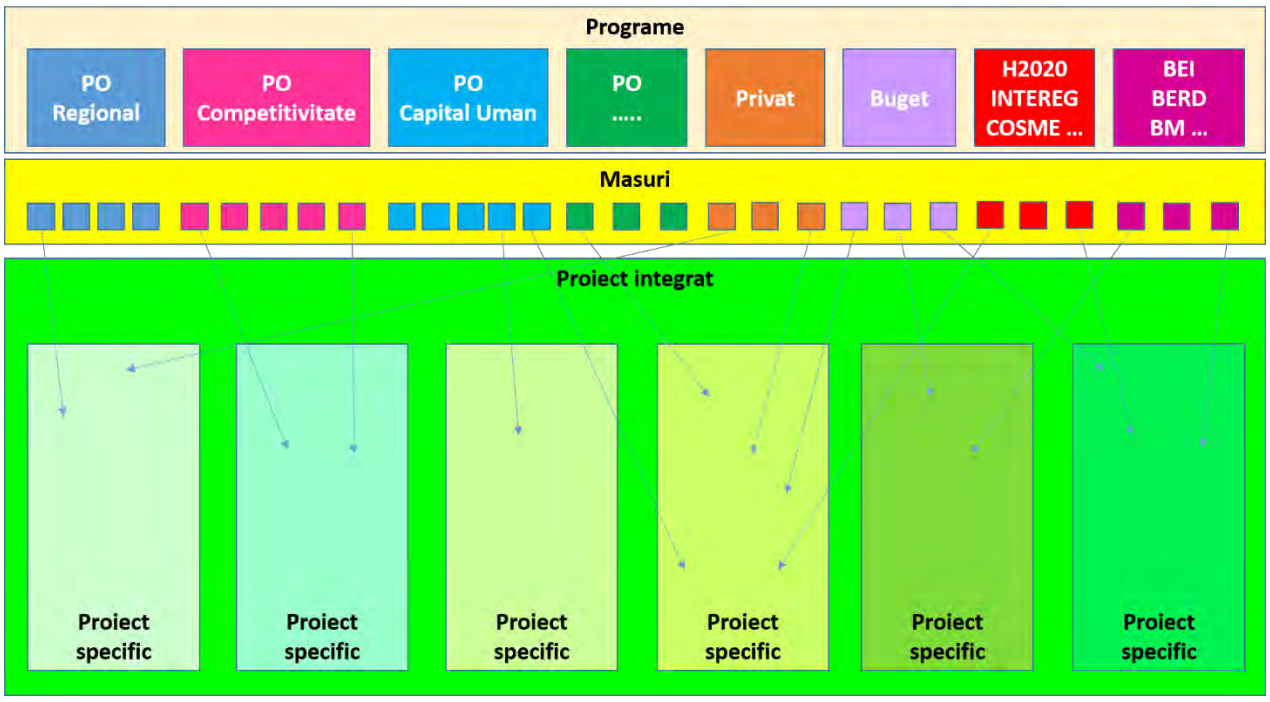

Filosofia de finanțare a unui proiect integrat

În cadrul proiectelor de dezvoltare economică pot fi considerate și întreprinderile sociale, a căror concept este ilustrat în schema următoare.

Octombrie,2016

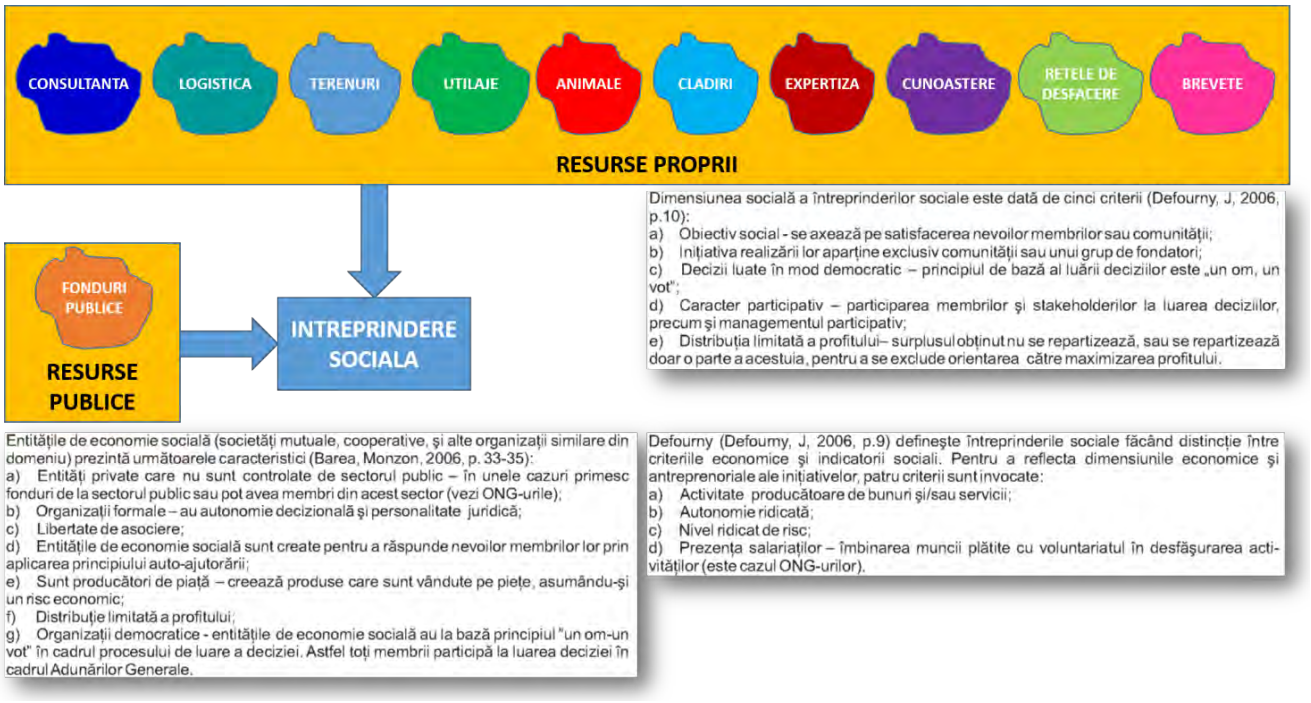

Conceptul unei întreprinderi sociale

IV.4 Structura Strategiei Comunei Poiana Ilvei

Potrivit analizei SWOT și a diagnozei aferente, rezultă următoarea structură a strategiei de dezvoltare a Comunei Poiana Ilvei:

- ***VIZIUNEA STRATEGICĂ DE DEZVOLTARE:***
  Poiana Ilvei - O mică perlă a turismului românesc montan, din șiragul Văii Ilvelor

- ***OBIECTIVELE STRATEGICE DE DEZVOLTARE***

  - ***OBIECTIV STRATEGIC 1: Creșterea calității vieții pentru comunitatea locală, turiști, investitori și vizitatori***
  - ***OBIECTIV STRATEGIC 2: Regenerarea economică a zonei prin valorificara potențialului local***
  - ***OBIECTIV STRATEGIC 3: Turism într-o lume de basm***
  - ***OBIECTIV STRATEGIC 4: Regenerarea comunității locale***

IV.5 Domenii și programe

Strategia Comunei Poiana Ilvei se construiește pe mobilizarea potențialului local de dezvoltare pentru rezolvarea problemelor și atingerea obiectivelor comune de dezvoltare ale comunității, pe oportunitățile de cooperare cu unitățile administrative din subzona strategică Nord-Est, precum și la nivelul județului Bistrița-Năsăud. Aceste deziderate sunt armonizate cu direcțiile strategice care decurg din documentele prezentate în secțiunea anterioară, configurând o structură sustenabilă. Corespunzător aspectelor prezentate în capitolul de strategii și politici, principalele programe pentru perioada de planificare 2016-2020 sunt prezentate mai jos.

Octombrie,2016

DOMENIUL 1	PROGRAME
Infrastructura de transport și utilități	Program infrastructură, dotări și servicii de alimentare cu apă și canalizare
	Program infrastructură, dotări și servicii de alimentare cu gaze naturale
	Dezvoltarea dotărilor și serviciilor de transport feroviar
	Dezvoltarea rețelei de infrastructuri de transport rutier
	Dezvoltarea serviciilor de transport public
	Configurarea sistemului de transport intermodal
	Dezvoltarea rețelelor și dotărilor de alimentare cu energie electrică
	Dezvoltarea infrastructurii și serviciilor de TIC

DOMENIUL 2	PROGRAME
Mediu	Împăduriri
	Amenajări și regularizări de cursuri de apă
	Energii regenerabile
	Parcul Național Munții Rodnei
	Alimentare cu apă şi canalizări
	Gestionarea deşeurilor
	Calitatea aerului şi apei
	Poluarea fonică şi riscurile naturale
	Parcuri şi spaţii verzi
	Energie electrică
	Biodiversitate
	Cadrul natural
	Educarea în domeniul protecţiei mediului şi a biodiversităţii

DOMENIUL 3	PROGRAME
Competitivitatea economică	Valorificarea inteligentă a lemnului
	Valorificarea inteligentă a potențialului agro-zootehnic-industrial alimentar
	Valorificarea inteligentă a potențialului pomicol
	Valorificarea inteligentă a potențialului silvicol
	Apicultură
	Energie ieftină, din surse regenerabile
	Industria materialelor de construcții
	Valorificarea inteligentă a potențialului balnear
	Turismul, vânătoarea și sportul
	Valorificarea inteligentă a potențialului industrial
	Crearea de structuri de competitivitate – GAL și cluster funcționale
	Industrii creative
	Infrastructura de inovare

DOMENIUL 4	PROGRAME
Capitalul uman	Programe adecvate de formare a resursei umane potrivit dinamicii pieței de muncă
	Stimularea performanțelor în învățământul școlar și liceal
	Calificarea/ recalificarea în domeniile cu potențial competitiv, în vederea configurării condițiilor pentru specializare inteligentă
	Activarea grupurilor sociale vulnerabile: pensionari, romi etc
	Dezvoltarea antreprenoriatului
	Atragerea și dezvoltarea resurselor de consultanță și expertiză în specializare

DOMENIUL 4	PROGRAME
	înteligentă și competitivitate
	Atragerea de investiții potrivit potențialului capitalului uman
	Susținerea structurilor neguvernamentale cu potențial de catalizare a spiritului întreprinzător

DOMENIUL 5	PROGRAME
Turism, sport și agrement	Program de management al turismului județului
	Certificare și instruire în turism
	Program pentru dezvoltarea și valorificarea patrimoniului culturale identitar în sprijinul diferențierii
	Program pentru dezvoltarea și valorificarea patrimoniului natural în sprijinul diferențierii
	Dezvoltarea și diversificarea serviciilor
	Dezvoltarea și diversificarea rețelei de dotări în turism
	Creșterea și structurarea accesibilității turiștilor la obiectivele de turism
	Marketingul potențialului turistic
	Program pentru susținerea sportului de masă
	Diversificarea serviciilor și dotărilor de agrement

DOMENIUL 6	PROGRAME
Cultură, tradiții și patrimoniu	Management cultural
	Program reabilitare și integrare sustenabilă a obiectelor de patrimoniu cultural în cadrul localității
	Regenerarea zonelor cu specific cultural identitar
	Program de regenerare a rețelei de dotări muzeale, expoziționale, culturale
	Program de restaurare a patrimoniului artisitc
	Program de susținere a artiștilor
	Protejarea și regenerarea patrimoniului cultural imaterial

DOMENIUL 7	PROGRAME
Dezvoltare teritorială	Administrație
	Educație
	Sănătate
	Protecție socială
	Cultură
	Servicii funerare
	Regenerare locală
	Locuire
	Spații verzi

DOMENIUL 8	PROGRAME
Administrație și bună guvernanță	Managementul resurselor pentru dezvoltare: materiale, umane, de organizare, financiare etc
	Managementul dezvoltării locale/ teritoriale
	Administrare pe mai multe niveluri
	Atragerea de resurse pentru proiecte de dezvoltare
	Dezvoltarea comunității
	Catalizarea parteneriatelor

Octombrie,2016

DOMENIUL 8	PROGRAME
	Protejarea resurselor

DOMENIUL 9	PROGRAME
Cooperare teritorială	Implicarea în proiectele de anvergură teritorială mare, pe temele de dezvoltare ale subzonei strategice Nord-Est
	Participarea în rețele
	Participarea în parteneriate teritoriale relevante
	Lobby, marketing

IV.6 Proiecte integrate în parteneriate pe Subzona Strategică Nord-Est

Proiectele integrate la nivel județean din care face parte Comuna Poiana Ilvei constituie structuri teritoriale de proiecte care se adresează unui impact de mare anvergură și presupun colaborarea între unitățile administrativ-teritoriale, entități publice și private care activează în subzone Nord-Est a județului.

Proiectele integrate implică o complex coordonare a resurselor și eforturilor de organizare, precum și atingerea unor obiective pe termen mediu și lung.

Potrivit Strategiei de Dezvoltare durabilă a Județului Bistrița-Năsăud pentru perioada 2014-2020, Comuna Poiana Ilvei este implicată într-un proiect integrat de anvergură teritorială.

<u>Proiectul 1:</u> Dezvoltarea zootehniei montane ecologice (ovine/bovine cu accent pe rasele locale) şi creşterea producţiei produselor din carne și lapte cu valoare adăugată ridicată (brand local, produse ecologice certificate)

<u>Acronim:</u> ECOFARM ILVA

Titlu proiect integrat	**Dezvoltarea zootehniei montane ecologice (ovine/bovine cu accent pe rasele locale) şi creşterea producţiei produselor din carne și lapte cu valoare adăugată ridicată (brand local, produse ecologice certificate)**				
Zona strategică de dezvoltare	**Zona de dezvoltare Nord-Est (GAL Lider Bistrița-Năsăud)**				
UAT-uri acoperite	**Ilva Mica,Poiana Ilvei,Magura Ilvei, Ilva Mare,Lesu,Lunca Ilvei**				
Domeniul din strategie	X	Dezvoltare economică inteligentă	X	Valorizarea inteligentă a tradiţiilor şi valorilor	
	X	Dezvoltare durabilă	X	Conectivitate sporită	
Obiectivul major	Îmbogăţirea şi dezvoltarea şeptelului animalier local şi valorificarea acestuia în industria alimentară (producţiei zootehnice şi procesării produselor animaliere) prin valorificarea superioară a pajiştilor montane şi creşterea numărului de persoane active şi înregistrate în activităţi de producţie şi procesare agricolă cu valoare adăugată ridicată.				
Scurtă descriere a lanţului valorii	1). Creşterea nivelului de productivitate şi îmbunătăţirea calităţii activităţilor zootehnice prin încurajarea resursei umane active în agricultură înspre înregistrare în categoria fermieri activi şi instruirea acestora în domeniul zootehnic în parteneriat cu instituţii specializate, şcoli profesionale şi universităţi de specialitate în agricultură şi zootehnie. 2). Înfiinţare centru zonal de consultanţă şi asistenţă tehnică. 3). Constituirea şi dezvoltarea unor microferme zootehnice ecologice, prin atragerea investiţiilor private şi publice, prin asocierea fermierilor în grupuri de producători sau asociaţii familiale şi dezvoltarea resursei viitoare a şeptelului local prin creşterea rasei locale de animale. 4). Creşterea competitivităţii actorilor locali pe piaţă prin crearea produselor tradiţionale din carne, certificare ecologică şi crearea de brand-uri locale prin colaborarea cu universităţi de profil pentru creaţie, cercetare-dezvoltare, transfer tehnologic şi				

	fundamentarea procesului de inovare. 5). Crearea unor unităţi de procesare carne şi produse din carne şi lapte şi produse din lapte. Dezvoltarea parteneriatelor la nivel zonal (lanţuri de desfacere scurte), judeţean şi ulterior naţional, pentru procesarea cărnii în produse din carne semi şi finite, ambalarea produselor, livrarea şi distribuţia pentru desfacerea şi vânzarea produselor pe pieţe emergente. 6). Regenerarea, ameliorarea şi prezervarea păşunilor şi fâneţelor ca resursă furajeră pentru creşterea animalelor – rasă locală. 7). Crearea unui centru expoziţional polivalent pentru: promovarea raselor de animale cu potenţial de producţie ridicat şi prezervarea raselor autohtone, modele de microferme, asigurare de consultanţă pentru constituire de microferme, asigurarea de creditare pentru cofinanţarea proiectelor şi constituirea unei burse zonale pentru administrarea activităţilor zootehnice.
Titlu sub-proiect specific	**Înregistrarea în categoria fermieri activi, instruirea şi consilierea fermierilor în domeniul zootehnic în parteneriat cu instituţii specializate, şcoli profesionale şi universităţi de specialitate în agricultură şi zootehnie**
Perioada probabilă de derulare	2016-2020
Buget estimat	1 mil RON
Titlu sub-proiect specific	**Înființare centru zonal de consultanță și asistență tehnică în domeniul agro-zootehnic**
Perioada probabilă de derulare	2016-2018
Buget estimat [RON]	1 mil RON
Titlu sub-proiect specific	**Constituirea şi dezvoltarea unor microferme zootehnice ecologice, prin atragerea investiţiilor private şi publice, prin asocierea fermierilor în grupuri de producători sau asociaţii familiale şi susţinerea creşterii raselor locale de animale**
Perioada probabilă de derulare	2016-2020
Buget estimat [RON]	20 mil RON
Titlu sub-proiect specific	**Crearea valorii adăugate ridicate pentru produsele de carne și lapte prin crearea unor unităţi de procesare locală**
Perioada probabilă de derulare	2016-2020
Buget estimat [RON]	20 mil RON
Titlu sub-proiect specific	**Creşterea competitivităţii actorilor locali pe piaţă prin crearea produselor tradiţionale din carne, certificare ecologică şi crearea de brand-uri locale prin colaborarea cu universităţi de profil pentru creaţie, cercetare-dezvoltare, transfer tehnologic şi fundamentarea procesului de inovare**
Perioada probabilă de derulare	2016-2020
Buget estimat [RON]	2 mil RON
Titlu sub-proiect specific	**Dezvoltarea reţelei de distribuţie, desfacere pe piața națională și internaţională a produselor din carne și lapte prin inițierea parteneriatelor la nivel zonal (lanţuri de desfacere scurte), judeţean şi ulterior naţional, pentru procesarea cărnii în produse din carne semi şi finite, ambalarea produselor, livrarea şi distribuţia pentru desfacerea şi vânzarea produselor agroalimentare pe pieţe emergente**
Perioada probabilă de derulare	2016-2020
Buget estimat [RON]	4 mil RON
Titlu sub-proiect specific	**Măsuri de regenerare, ameliorare şi prezervare a păşunilor şi fâneţelor ca resursă furajeră pentru creşterea animalelor – rasă locală**
Perioada probabilă de derulare	2016-2020
Buget estimat [RON]	0.5 mil RON
Titlu sub-proiect specific	**Crearea unui centru expoziţional polivalent pentru promovarea raselor de animale cu potenţial de producţie ridicat şi prezervarea raselor autohtone, modele de microferme, asigurare de consultanţă pentru constituirea microfermelor, asigurarea creditării pentru cofinanţarea proiectelor şi constituirea unei burse zonale pentru administrarea activităţilor zootehnice**

Octombrie,2016

Perioada probabilă de derulare	2017-2020
Buget estimat [RON]	7 mil RON

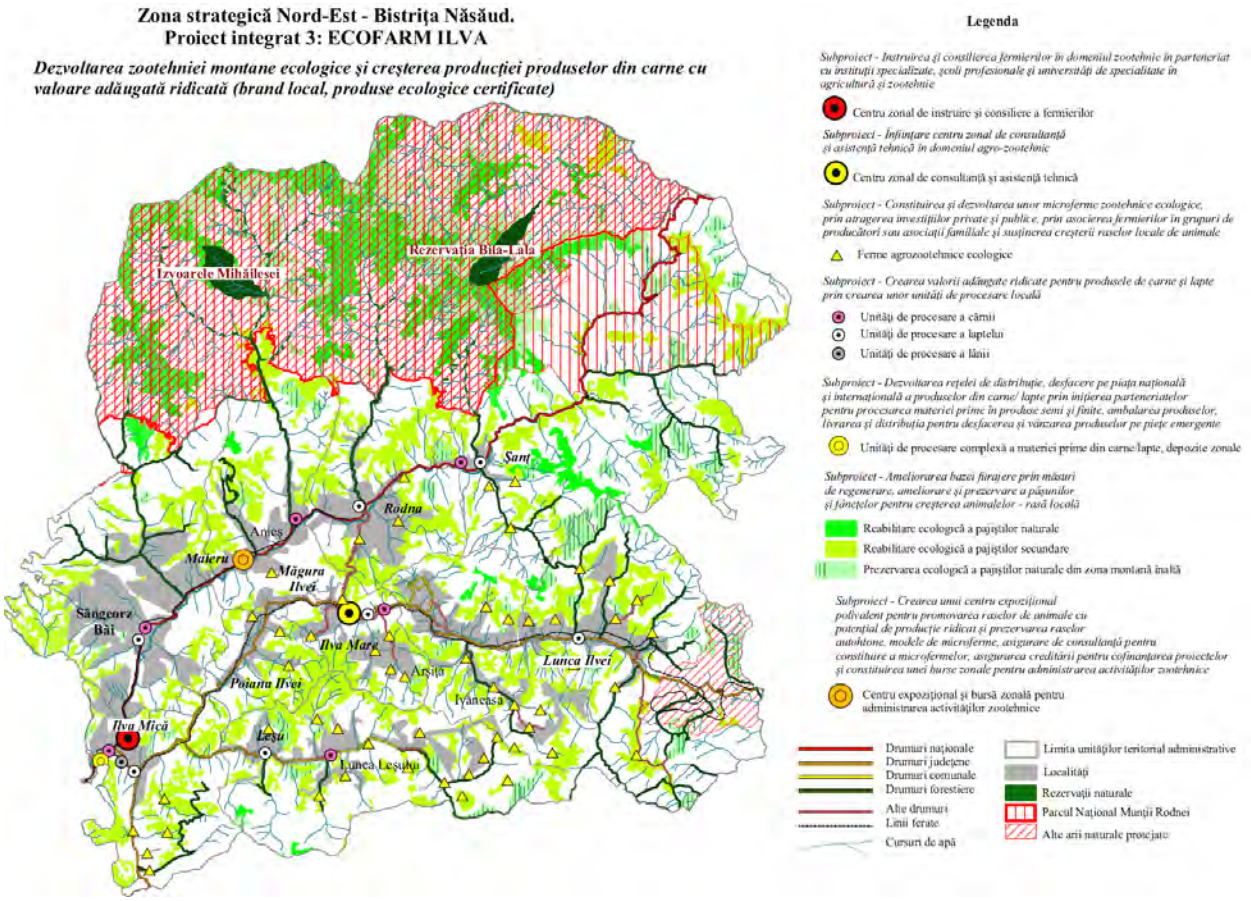

IV.7 Obiectivele strategice detaliate în proiecte pentru perioada 2015-2020-2025

Detalierea obiectivelor strategice de dezvoltare a Comunei Poiana Ilvei rezultă în următoarele pachete de proiecte organizate pe termen scurt, mediu și lung:

- ***OBIECTIV STRATEGIC 1: Creșterea calității vieții pentru comunitatea locală, turiști, investitori și vizitatori***
    - Modernizarea zonei centrale a localității reședință de comună
    - Creșterea calității învățământului și adecvarea acestuia la potențialul de dezvoltare a comunei: industria forestieră, industria mobilei, agricultură, creșterea animalelor , industria alimentară, industria materialelor de construcții, energie regenerabilă etc
    - Asigurarea serviciilor de sănătate potrivit necesităților dezvoltării locale
        - Asigurarea serviciilor de sănătate pentru copiii și tinerii comunei
        - Asigurarea serviciilor de sănătate pentru populația vârstnică
    - Identificarea și implementarea soluției adecvate pentru asigurarea presiunii necesare în rețeaua de alimentare cu apă potabilă
    - Creșterea accesibilității
        - Asigurarea accesului pentru activitățile economice în zonele de fânațe, pășuni, păduri
        - 6 km drumuri comunale în parteneriat cu Comuna Maieru
        - Asfaltarea strazilor din domeniul public
        - Pietruire drumuri agricole

- ***OBIECTIV STRATEGIC 2: Regenerarea economică a zonei prin valorificara potențialului local***
    - Elaborarea strategiei și a Planului de implementare privind valorificarea potențialului de dezvoltare susținut de resurse specifice
        - Turismul diversificat
        - Prelucrarea diversificată a lemnului
        - Industria agro-alimentară (lapte, carmangerie, fructe de pădure, conserve de pește, gemuri, dulcețuri etc)
        - Infiintare depozit colectare fucte de padure, inclusiv linie de ambalare
        - Infiintare culturi plante medicinale
        - Industria prelucrătoare a produselor agro-zootehnice-forestiere
        - Industria materialelor de construcții
        - Producția de energie regenerabilă
    - Atragerea de investitori cu rol de coagulare în domeniul exploatării forestiere a mobilei, care să asigure piața de desfacere și să încurajeze colaborarea în domeniu
    - Asocierea grupurilor de producători agricoli și a crescătorilor de animale în structuri de cooperativă și grupuri de producători și inițierea proiectelor-cheie:
        - Construirea unui depozit pentru membrii din grupul de producatori cu posibilitatea de extindere cu chirie pentru terți

- Construirea unui punct de abatorizare pentru tinerii fermieri
- Construirea unei unități de carmangerie (pastramă și cârnați de oaie, capră etc)

- Valorificarea produselor agroalimentare și agroindustriale specifice zonei prin investiții în parteneriat și inițierea lanțurilor de furnizori
  - Colaborarea cu Grupul de Acțiune Locală Leader Bistrița în proiecte de regenerare economică
  - Construirea unei fabrici de mobilă prin parteneriat public (primăria comunei)-privat (investitor)
  - Construirea unei fabrici de termoizolație ecologică din resursele de lână, în parteneriat cu producătorii de case de vacanță din lemn
  - Colaborarea cu sectorul cercetare în vederea îmbunătățirii pretabilității lânii în produse industriale diverse
  - Producerea de conserve din produse locale tradiționale specifice
- Susținerea capitalului uman local pentru dezvoltare economică inteligentă și inovativă
  - Programe de instruire și formarea masei critice de specialiști în domeniile: industria forestieră, industria mobilei, agricultură, creșterea animalelor , industria alimentară, industria materialelor de construcții, energie regenerabilă etc
  - Asigurarea colaborării școlilor tehnice cu firmele în domeniile relevante pentru asigurarea stagiilor de practică și a examinării aferente
  - Asigurarea pachetelor de instruire pentru creșterea angajării grupurilor vulnerabile: persoane vârstnice, romi, șomeri etc
- Facilitarea dezvoltării economice prin proiecte specifice: elaborare Plan Urbanistic Zonal privind ferme și pensiuni turistice

- ***OBIECTIV STRATEGIC 3: Turism într-o lume de basm***
  - Configurarea parteneriatelor relevante și formularea de pachete inovative de turism care să integreze
    - rețeaua de arii protejate, monumente ale naturii
    - rețeaua de obiective de turism cultural
    - evenimentele tradiționale și elementele de cultură imaterială
    - izvoarele de ape minerale și ape sulfuroase în pachetele turistice în care comuna este parteneră (refacerea studiilor de specialitate privind calitatea apelor, stabilirea planurilor de utilizare etc.)
    - servicii și dotări de turism diverse în combinații creative (ex: tabere pentru elevi și studenți, servicii exclusive, servicii pentru vârstnici, servicii pentru turism de aventură și extrem, rețele de muzee, turism științific, religios etc)
    - traseele de turism per pedes și mountain bike
    - rețetar (standardizat și, eventual, înregistrat) pentru bucătăria tradițională locală
  - Reabilitarea și mobilizarea în circuitul turistic al patrimoniului construit (ex: Muzeul Etnografic Casa Morarului etc.) ; construirea unui nou Muzeu;
  - Program de stimulare a înregistrării pensiunilor și amenajării de cazări cu potențial de pensiune, în circuitele turistice oficiale

- Creșterea atractivității turistice prin evenimente unice
- Asigurarea instruirii continue în turism pentru toate categoriile relevante de nevoi în domeniu

- ***OBIECTIV STRATEGIC 4: Regenerarea comunității locale***
  - Asigurarea cadrului pentru creșterea angajării grupurilor vulnerabile: persoane vârstnice, romi, șomeri, repatriați, persoane care au lucrat în străinătate etc
  - Program de regenerare a solidarității comunitare, a exemplului personal, de dezvoltare a voluntariatului și liderilor locali informali, precum și a valorilor intercomunitare
    - Ateliere de lucru în cadrul școlilor
    - Proiecte de voluntariat
    - Proiecte interculturale
    - Proiecte de antreprenoriat în parteneriate
    - Proiecte de incluziune socială
  - Inițierea programului de activare a diasporei pentru
    - colaborare și susținere a coeziunii și mândriei locale
    - reinserția celor care se reîntorc în comună periodic sau permanent
  - Inițierea procedurilor de explorare a potențialului de înfrățire sau colaborare cu localități de natură similară (Franța, Austria, Germania, Polonia), pentru asigurarea cadrului necesar privind schimburile de experiență în domeniile relevante pentru dezvoltarea economică, socială, culturală, comunitară sustenabilă a comunei

IV.8 Proiecte locale prioritare ale Comunei Poiana Ilvei pentru perioada 2016-2020

Pe termen scurt, principalele proiecte promovate pe agenda locală sunt:

Nr.	Titlu proiect	Domeniul strategic (1)	Stadiu (2)	Perioadă estimată de realizare (3)	Grup ţintă
1	Retea de canalizare si statie de epurare in comuna Poiana Ilvei	Infrastructura	Executie	2015-2017	locuitorii comunei Poiana Ilvei
2	Extinderea retelei de aductiune apa potabila+ reabilitare captare izvoare	Infrastructura	proiect	2016-2017	locuitorii comunei Poiana Ilvei
3	Reabilitare cladire Camin Cultural vechi	Cultura	proiect	2016-2017	locuitorii comunei Poiana Ilvei
4	Reabilitare Scoala Catun-After School	Educatie	proiect	2016-2018	Elevii comunei Poiana Ilvei
5	Asfaltare drumuri comunale	Infrastructura	Proiect SF	2016-2018	locuitorii comunei Poiana Ilvei
6	Cadastrarea terenurilor intravilane si extravilane din comuna Poiana Ilvei	Infrastructura	executie	2016-2017	locuitorii comunei Poiana Ilvei
7	Construire Capela mortuara in comuna Poiana Ilvei	Infrastructura	proiectare	2016-2018	locuitorii comunei Poiana Ilvei

Capitolul V MANAGEMENTUL IMPLEMENTĂRII STRATEGIEI DE DEZVOLTARE

Capitolul V

MANAGEMENTUL IMPLEMENTĂRII STRATEGIEI DE DEZVOLTARE

V.1 Instituționalizarea strategiei de dezvoltare

În vederea implementării Strategiei de Dezvoltare durabilă a Comunei Poiana Ilvei 2016-2020, se constituie următoarele structuri:

a. Parteneriatul local pentru dezvoltare durabilă, care este format din membri ai instituțiilor publice, agenților economici, reprezentanți ai organizațiilor comunității, asociații profesionale etc, reprezentanți ai partidelor politice etc.. Grupul Consultativ al Strategiei are următoarele atribuții:
   - Prioritizarea proiectelor;
   - Actualizarea anuală a strategiei;
   - Generarea de propuneri de proiecte;
   - Monitorizarea, evaluarea și controlul implementării strategiei;

b. Comitetul director al Parteneriatului, format din primar, secretarul comunei, șef compartiment urbanism, șef compartiment investiții; acesta are responsabilitățile de a
   - coordona actvitățile Parteneriatului local pentru dezvoltare durabilă;
   - asigura funcționarea Unității de Implementare a Strategiei;

c. Consiliul Local al Comunei Poiana Ilvei, cu următoarele atribuții:
   - Asigurarea de reprezentanți în cadrul Grupului Consultativ al Strategiei;
   - Aprobarea strategiei;
   - Aprobarea priorităților;
   - Consultarea privind actualizarea strategiei, rapoartele de monitorizare și evaluare a implementării strategiei;

d. Unitatea de Implementare a Strategiei Comunei Poiana Ilvei, formată din șefii compartimentelor urbanism, investiții și secretarul primăriei. Această structură are următoarele atribuții:
   - Organizează întâlnirile de lucru privind actualizarea și monitorizarea strategiei, prioritizarea proiectelor, raportarea impactului implementării etc.;
   - Monitorizează finanțările relevante pentru proiectele prioritare;
   - Asigură relaționarea și coordonarea cu documentele strategice aferente GAL, subzonei strategice, Strategiei județului etc.;
   - Monitorizează implementarea proiectelor.

În cadrul întâlnirilor de prioritizare participă de asemenea factorii de decizie relevanți din subzonele strategice unde sunt amplasate proiectele: primari, conducători de instituții publice, directori de firme, reprezentanti și delegați din partea organizațiilor neguvernamentale, asociațiilor teritoriale, asociațiilor profesionale etc., după caz.

V.2 Prioritizarea proiectelor

Scopul procesului de prioritizare

Procedurile de prioritizare au ca scop organizarea transparentă a fundamentării tehnice a deciziei privind ordonarea și implementarea proiectelor din cadrul Strategiei de dezvoltare durabilă a Comunei Poiana Ilvei 2016-2020.

Caracteristicile proiectelor

Obiectivele generale ale procesului de prioritizare a proiectelor au în vedere următoarele aspecte:

a. Identificarea proiectelor relevante
b. Alinierea portofoliului proiectelor de investiții în continuare, precum şi a investițiilor noi ce se finanțează din fonduri publice cu prioritățile de dezvoltare ale Comunei Poiana Ilvei care, la rândul lor, sunt corelate cu prioritățile județene, regionale, naționale, europene;
c. Asigurarea includerii în cadrul listei de proiecte finanțate din fonduri publice a celor cu beneficii economice şi sociale ridicate.

Obiectivele specifice ale prevederilor prezentului capitol constau în:

a. Crearea unui sistem care să gestioneze investițiile în procesul de implementare a strategiei, stabilind paşii de urmat în prioritizarea acestora;
b. Asigurarea faptului că proiectele individuale respectă obiectivele generale ale strategiei şi că realizarea acestora poate fi efectuată în intervalul de timp prevăzut şi în limita fondurilor previzionate;
c. Asigurarea că proiectele ce urmează a fi finanțate în urma prioritizării se încadrează în resursele bugetare prevăzute pentru fiecare an şi a primăriei, respectiv a celorlalți actori implicați;
d. Reducerea întârzierilor în implementarea proiectelor, asigurându-se că acestea vor fi finalizate conform duratelor de realizare aprobate;
e. Consolidarea procesului de luare a deciziilor la nivelul parteneriatului local pentru dezvoltarea durabilă a comunei, în ceea ce priveşte investițiile în corelare cu procesul de planificare anuală a resurselor entităților instituționale implicate;
f. Consolidarea capacității instituționale a entităților partenere de a elabora, executa şi evalua investițiile strategice.

Limitări în procesul de prioritizare

Prioritizarea proiectelor pentru implementarea strategiei Comunei Poiana Ilvei depinde de o suită de factori variabili, care pot influența ordinea proiectelor în implementare:

a. Calendarul de lansare a programelor de finanțare;
b. Modificările care au loc pe parcursul derulării programelor de finanțare;
c. Angajamentele anuale/multianuale legate de proiectele depuse și în derulare, la nivelul bugetelor locale și județean;
d. Disponibilitatea terenurilor și clădirilor pentru proiectele propuse pentru prioritizare;
e. Disponibilitatea resurselor umane, de experiență, de organizare etc.

Cadrul legal privind prioritizarea proiectelor

Cadrul legal care fundamentează procesul de prioritizare a proiectelor constă în:

a. Hotărârea Guvernului nr 225/ 2014 privind Normele metodologice privind prioritizarea proiectelor de investiţii publice din 26.03.2014, în vigoare de la 07.04.2014;
b. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 88 din 18 septembrie 2013 privind adoptarea unor măsuri fiscal-bugetare pentru îndeplinirea unor angajamente convenite cu organismele internaționale, precum şi pentru modificarea şi completarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial nr. 593 din 20 septembrie 2013.

V.3 Pașii procesului de prioritizare a proiectelor

Organizarea prioritizării proiectelor - pe subzone strategice

Organizarea întâlnirii de prioritizare este în responsabilitatea Unității de Administrare a Strategiei care stabilește: agenda, documentele tehnice de sprijin, consultă participanții, transmite invitațiile, asigură condițiile pentru desfășurarea întâlnirii.

Facilitarea procesului de prioritizare

Facilitarea procesului de prioritizare este în responsabilitatea șefului Unității de Administrare a Strategiei, responsabilul cu activitățile de urbanism. Acesta este asistat tehnic și monitorizat de Comitetul director al strategiei.

Pașii procesului de prioritizare a proiectelor

a. Pregătirea întâlnirii pregătiroare a Grupului de Lucru de către Unitatea de Administrare a Strategiei presupune stabilirea agendei, a listei de proiecte care urmează să fie prioritizate, a participanților, transmiterea invitațiilor;
b. Desfășurarea întâlnirii pregătitoare a Grupului de Lucru în care se discută și ponderează criteriile, potrivit principiilor și criteriilor stabilite prin lege și se face prioritizarea. Sunt invitați reprezentanții instituțiilor relevante pentru proiectele care se prioritizează. Unitatea de Administrare a Strategiei elaborează minuta ședinței care se semnează de către participanți;
c. Concluziile ședinței de prioritizare sunt transmise Comitetului Director al Parteneriatului local pentru dezvoltare durabilă;
d. Unitatea de Administrare a Strategiei pregătește organizarea întâlnirii Comitetului Director al Parteneriatului local pentru validarea prioritizării. Sunt invitați factorii de decizie relevanți pentru validarea prioritizării;
e. Comitetul Director al Parteneriatului local validează lista de proiecte prioritare, în urma discuțiilor cu factorii de decizie implicați. Se discută pregătirea managementului proiectului. Se stabilesc pașii operaționali următori. Se elaborează și semnează minuta ședinței care va fi transmisă tuturor celor implicați.

Principiile şi criteriile de prioritizare

Potrivit cadrului legal, principiile și criteriile de prioritizare adaptate nivelului local sunt prezentate în tabelul următor:

Principii	Criterii de prioritizare a proiectelor noi
Principiul 1 Oportunitatea proiectului în contextul strategiilor locală sau județeană (20 de puncte)	1.1. Obiectivele şi ţintele proiectului sunt relevante? (10 puncte) 1.2. Proiectul reprezintă o prioritate ridicată în contextul actualelor strategii locală sau județeană? (10 puncte)
Principiul 2 Justificarea economică şi socială (40 de puncte)	2.1. Proiectul este justificat economic prin studiul de (pre)fezabilitate sau, după caz, memoriul tehnico- economic ori nota de fundamentare? (20 de puncte) 2.2. Proiectul are justificare socială? (10 puncte) 2.3. Impactul de mediu al proiectului corespunde legislaţiei în vigoare? (10 puncte)
Principiul 3 Suportabilitatea şi sustenabilitatea financiară (20 de puncte)	3.1. Cerinţele totale de finanţare ale proiectului respectă o estimare realistă a resurselor disponibile pentru sector/subsector? (10 puncte) 3.2. Finanţarea totală/Fondurile necesită şi cofinanţare de la bugetul istituției/instituțiilor implicate? (5 puncte) 3.3. Există aranjamente credibile pentru a acoperi durabil costurile de operare şi întreţinere rezultate odată ce proiectul este finalizat? (5 puncte)

Principii	Criterii de prioritizare a proiectelor noi
Principiul 4 Aranjamente pentru implementare/ Performanţa în implementare (20 de puncte)	4.1. Cât de bine s-a făcut actuala pregătire a proiectului? (10 puncte) 4.2. S-au definit indicatori corespunzători pentru progresul şi performanţa proiectului şi au fost proiectate aranjamente adecvate pentru monitorizare şi evaluare? (5 puncte) 4.3. Există o structură de management de proiect identificată care răspunde de progresul implementării? (5 puncte)
Principiul 1 Oportunitatea proiectului în contextul strategiilor locală sau județeană (20 de puncte)	1.1. Obiectivele şi ţintele proiectului mai sunt relevante? (10 puncte) 1.2. Proiectul mai reprezintă o prioritate ridicată în contextul actualelor strategii locală sau județeană? (10 puncte)
Principiul 2 Justificarea economică şi socială (30 de puncte)	2.1. Proiectul mai este justificat economic? (15 puncte) 2.2. Proiectul mai are justificare socială? (10 puncte) 2.3. Impactul de mediu al proiectului mai corespunde cu cel proiectat iniţial? (5 puncte)
Principiul 3 Suportabilitatea şi sustenabilitatea financiară (20 de puncte)	3.1. Cerinţele totale de finanţare ale proiectului respectă şi au respectat o estimare realistă a resurselor disponibile pentru sector/ subsector? (10 puncte) 3.2. Finanţarea totală/Fondurile necesită şi cofinanţare de la bugetul instituției/ instituțiilor implicate? (5 puncte) 3.3. Există aranjamente credibile pentru a acoperi durabil costurile de operare şi întreţinere rezultate odată ce proiectul este finalizat? (5 puncte)
Principiul 4 Aranjamente pentru implementare/ Performanţa în implementare (30 de puncte)	4.1. Cât de bine a fost făcută pregătirea proiectului? (15 puncte) 4.2. Indicatorii definiţi iniţial pentru progresul şi performanţa proiectului mai corespund actualului stadiu de implementare? (10 puncte) 4.3. Există o structură de management de proiect identificată care răspunde de progresul implementării? (5 puncte)
Principiul auxiliar utilizat pentru proiectele în continuare Perioada rămasă până la finalizarea proiectului de investiţii publice (puncte suplimentare)	A.1. Cât de avansat este proiectul ca timp rămas, respectiv câţi ani au mai rămas sau stadiu fizic, respectiv cât mai este de implementat? (5 puncte suplimentare) A.2. Care ar fi costurile asociate restructurării sau închiderii proiectului? (-5 puncte suplimentare)

V.4 Resurse importante în creșterea eficienței managementului implementării strategiei

Posibilitățile de implementare a strategiei de dezvoltare a Comunei Poiana Ilvei nu se limitează numai la cadrul instituționalizat al managementului strategiei, prezentat în secțiunile anterioare.

Un potențial substanțial îl constituie energiile comunității, mobilizate în acțiuni de voluntariat prin care pot contribui semnificativ la catalizarea proiectelor prin:

- Pregătirea mediului de inserție a proiectelor;
- Pregătirea comunității pentru integrarea proiectelor, a măsurilor aferente, politicilor publice relevante, acolo unde este cazul;
- Activarea grupurilor de interes în implementare;

- Atragerea de resurse complementare relevante;
- Asigurarea condițiilor pentru sustenabilitatea proiectului, post-implementare;
- Alte categorii de contribuții.

Comunitatea comunei Poiana Ilvei deține un potențial remarcabil în acest sens, dovadă fiind o suita de organizații neguvernamentale prin care sunt abordate probleme și diversele aspecte cu potențial de dezvoltare.

Noțiunea de voluntariat este luată în considerare în contextul a două categorii de situații:

a. Activități desfășurate pentru rezolvarea unor probleme de către grupuri de persoane și instituții coagulate ad-hoc, prestate sporadic, în afara unor raporturi juridice specifice de voluntariat, din ratiuni familiale, de prietenie sau de buna vecinatate, desfășurate pe termen în general scurt, cu focalizare pe rezultate clare;
b. Activități structurate și contractate între autorități publice și structuri organizate, în scopuri de mai mare anvergură sau desfășurate periodic, în domenii specifice, pe termen mediu și/sau lung, situație reglementată pein Legea 78/2014 privind reglementarea activitatii de voluntariat.

Voluntariatul este un factor important in crearea unei piete europene competitive a muncii si totodata in dezvoltarea educatiei si formarii profesionale, precum si pentru cresterea solidaritatii sociale.

Legea 78/2014 privind reglementarea activitatii de voluntariat in Romania reglementeaza participarea persoanelor fizice la activitatile de voluntariat desfasurate in folosul altor persoane sau al societatii, organizate de persoane juridice de drept public sau de drept privat fara scop lucrativ

Principile pe care se bazează Legea 78/2014 sunt:

a. participarea ca voluntar, activitate de interes public, neremunerata si bazata pe o decizie liber consimtita a voluntarului;
b. implicarea activa a voluntarului in viata comunitatii;
c. desfasurarea voluntariatului cu excluderea remuneratiei din partea beneficiarului activitatii;
d. participarea persoanelor la activitatile de voluntariat, pe baza egalitatii de sanse si de tratament, fara discriminari;
e. activitatea de voluntariat nu substituie munca platita;
f. caracterul de interes public al activitatii de voluntariat.

Prin această lege, statul roman

- recunoaste valoarea sociala a activitatilor de voluntariat ca expresie a cetateniei active, a solidaritatii si responsabilitatii sociale, precum si valoarea profesionala ca expresie a dezvoltarii personale, profesionale, interculturale si lingvistice a persoanelor care desfasoara aceste activitati;
- sustine dezvoltarea miscarii de voluntariat la nivel local, national si international, cu respectarea independentei si diversitatii acesteia, in scopul indeplinirii sale artistice si culturale, sportive si recreative, educationale, stiintifice, de cercetare, de tineret, de reprezentare, de mediu, de sanatate, sociale, de solidaritate, de dezvoltare comunitara, de ajutor umanitar, civic si filantropic si altele asemenea;

Autoritatile administratiei publice sprijina derularea activitatilor de voluntariat prin includerea in strategiile de dezvoltare locala sau nationala a unor capitole distincte despre rolul voluntariatului ca resursa de dezvoltare a bunastarii sociale si nu ca modalitate de reducere a cheltuielilor, precum si modul de sprijinire a voluntariatului pentru atingerea prioritatilor locale sau nationale.

Voluntariatul reprezinta **participarea voluntarului persoana fizica** la activitati de interes public desfasurate in folosul altor persoane sau al societatii, organizate de catre persoane juridice de drept public sau de drept privat, fara remuneratie, individual sau in grup.

Voluntariatul se adresează activităților de interes public desfășurate in domenii precum: arta si cultura, sportul si recreerea, educatia si cercetarea, protectia mediului, sanatatea, asistenta sociala, religia, activismul civic, drepturile omului, ajutorul umanitar si/sau filantropic, dezvoltarea comunitara, dezvoltarea sociala.

Organizatia gazda a activităților de interes public este o persoana juridica de drept public sau de drept privat, fara scop lucrativ, care organizeaza si administreaza activitati de voluntariat, pe baza unor contracte de voluntariat incheiat intre voluntari si organizatia gazda. Prin contract, organizația gazdă se obliga sa presteze o activitate de interes public, fara a fi remunerata, iar voluntarul se obliga sa ofere o activitate adecvata solicitarii sau pregatirii sale.

Voluntarul este orice persoana fizica, fara deosebire de rasa, origine etnica, religie, sex, opinie, apartenenta politica, care a dobandit capacitate de munca potrivit legislatiei in domeniul muncii si desfasoara activitati de voluntariat.

Beneficiarul activitatii de voluntariat este persoana fizica, alta decat sotul/sotia si copiii, sau persoana juridica in folosul careia se desfasoara activitatea de voluntariat.

Activitățile de voluntariat sunt coordonate de către o persoană desemnată în acest sens, care poate fi voluntar sau angajat al organizatiei gazda, care indeplineste sarcinile legate de coordonarea si administrarea activitatii voluntarilor.

Autoritatile administratiei publice locale

- sustin voluntariatul ca metoda recunoscuta prin care cetatenii pot participa activ la activitati de voluntariat in comunitatile lor, metoda ce le permite acestora sa abordeze probleme legate de actiuni umanitare, mediu inconjurator, probleme sociale, si altele asemenea.
- se intalnesc anual cu reprezentantii legali ai organizatiei gazda, pe raza unitatilor administrativ-teritoriale pe care le conduc, in vederea organizarii unei cooperari efective in activitatile de interes public desfasurate de catre voluntari, precum si in vederea promovarii, la nivel local, a acestor activitati, a rezultatelor si impactului social survenit.
- promoveaza si sustin organizarea de evenimente cu ocazia Zilei Internationale a Voluntariatului, in data de 5 decembrie a fiecarui an.

Activitatilor de voluntariat organizate in afara Romaniei, de catre organizatii gazda de nationalitate romana, in parteneriat cu organizatii din tara respectiva, desfasurate in temeiul unui contract de voluntariat semnat in Romania, le sunt aplicabile prevederile prezentei legi.

Voluntarilor cetateni straini le este garantata rezidenta pe teritoriul statului roman pe durata contractului de voluntariat, in limitele si conditiile impuse de legislatia privind regimul strainilor in Romania.

Activitatea de voluntariat

- se desfasoara in urma unei cereri din partea organizatiei gazda, prin care aceasta isi manifesta disponibilitatea de a colabora cu voluntari. Organizatia gazda are posibilitatea de a refuza motivat cererea unui candidat de a deveni voluntar, in conditiile prevazute in statutul acesteia, in functie de tipul de activitate desfasurata, si cu respectarea prevederilor Legii voluntariatului;
- se considera experienta profesionala si/sau in specialitate, in functie de tipul activitatii, daca aceasta este realizata in domeniul studiilor absolvite;
- nu poate fi utilizată, sub sanctiunea anulabilitatii, in scopul de a evita incheierea unui contract individual de munca sau, dupa caz, a unui contract civil de prestari de servicii ori a altui contract civil cu titlu oneros pentru efectuarea prestatiilor respective;

- implică eliberarea de către organizatia gazda, la cererea voluntarului, atat pe durata perioadei activitatii de voluntariat, cat si la incheierea activitatii de voluntariat, a unui certificat de voluntariat la care este anexat un raport de activitate. Acestea se intocmesc in limba romana daca au fost emise pe teritoriul Romaniei. Certificatele de voluntariat sau documentele echivalente eliberate de organizatii gazda dintr-un alt stat, sunt recunoscute in Romania, in conditiile legii.

In **executarea contractului de voluntariat**, voluntarul se subordoneaza **coordonatorului voluntarilor**, potrivit legii voluntariatului. In situatia in care, prin desfasurarea activitatilor de voluntariat, se cauzeaza prejudicii unor terte persoane, organizatia gazda va raspunde solidar cu voluntarul, in conditiile legii sau ale contractului de voluntariat, daca acestea nu au fost determinate de culpa exclusiva a voluntarului. **Executarea obligatiilor contractuale ce revin voluntarului nu se poate face prin reprezentare**, iar raspunderea pentru neexecutarea sau executarea necorespunzatoare a contractului de voluntariat este supusa prevederilor Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, republicata, cu modificarile ulterioare.

În cadrul Comunei Poiana Ilvei se disting cele două categorii de abordări de tip voluntariat:

a. abordarea spontană, care nu se încadrează în prevederile Legii 78/2014 privind reglementarea activitatii de voluntariat;
b. abordarea organizată în condițiile Legii 78/2014.

Referitor la abordarea spontană, este remarcabilă păstrarea obiceiului local de a recurge la activități de clacă.

Sunt importante activitățile culturale care se desfășoară în prezent; pe baza atașamentului local privind cultura și identitatea locală, este de interes regenerarea culturii voluntariatului spontan, prin contribuția multelor organizații care au câștigat o solidă experiență, în acțiuni de:

- regenerare a esteticii localității;
- păstrare a curățeniei;
- punere în valoare a spațiilor verzi aferente gospodăriilor;
- inventarierea patrimoniului cultural material și imaterial rural, în colaborare cu instituțiile abilitate;
- atagerea diasporei în activități de interes local;
- alte acțiuni identificate prin consultare publică.

Cu sprijinul autorităților locale, a structurilor asociative în domenii economice (asociații de crescători/producători etc, din domeniul serviciilor publice etc), a organizațiilor de voluntariat cu experiență din cadrul județului, **este vizată organizarea forțelor creative și lucrative locale în abordarea și implementarea direcțiilor strategice de dezvoltare a comunei, în domeniile care susțin potențialul de dezvoltare locală.**

Voluntariatul, organizat în înțelesul prevederilor Legii 78/2014, este reprezentat la nivelul Comunei Poiana Ilvei într-o suită bogată de domenii:

- **Grupul de Pompieri Voluntari**, organizat în cadrul sistemului județean de Intervenții pentru Situații de Urgență. Acesta desfășoară activități specifice din aria **situațiilor de urgență**, potrivit legii, pe teritoriul administrativ al Comunei Poiana Ilvei;
- În domeniul **protejării valorilor mediului natural** activează Organizația **Tășuleasa Social**, cu sediul în Bistrița, care are anvergură județeană, desfășoară de asemenea, în colaborare cu actorii locali, activități în zonele marcate de probleme de despăduriri și în zone naturale protejate și mobilizează voluntarii locali în acțiuni de reîmpădurire, de marcare a traseelor turistice etc.;

- De asemena se pot initia activitati de voluntariat in domeniul educatiei, in domeniul cultural prin implicarea realizarii diverselor evenimente culturale, in domeniul sportului;

Pe de altă parte, trebuie luat în considerare potențialul de a genera activități în regim de volutariat al celorlalte structuri neguvernamentale care activează în cadrul Comunei Poiana Ilvei, respectiv:

- **Grupul de producatori de lapte si produse lactate Poiana Ilvei** pot iniția activități de voluntariat privind asistența tehnică în **domeniul creșterii animalelor**, în domeniile cu potențial local și județean, în sprijinul tinerilor fermieri și a altor categorii interesate;

Un alt câmp de acțiune îl oferă suita de afilieri ale diverselor structuri asociative, la nivel teritorial de anvergură, prilejuind potențialul dezvoltării unor activități de voluntariat în domeniile respective:

- Afilierea în cadrul Grupului de Acțiune Locală Leader Bistrița-Năsăud;
- Afilierea la Asociatia Comunelor din Romania;
- Participarea ca membru în cadrul Asociației de Dezvoltare Intercomunitară Apă-Canal Bistrița-Năsăud;
- Participarea ca membru în cadrul Asociației de Dezvoltare Intercomunitară Management Integrat a Deșeurilor Bistrița-Năsăud.

Liderii informali, personalitățile locale, fiii satului constituie modele pentru comunitatea locală privind regenerarea valorilor și mentalității privind voluntariatul în slujba dezvoltării locale, a prezervării, regenerării și transferului tradiției și valorilor locale peste timp.